עדכונים ynet ידיעות אחרונות

ידיעות אחרונות

Yedioth Ahronoth يديعوت احرونوت

רכישת מינוי: *3778
שירות מינויים: *3773

העורך לשעבר: ד"ר ה. רוזנבלום ז"ל | יו"ר ההנהלה הראשון: יהודה מוזס ז"ל | העורך האחראי הראשון: נח מוזס ז"ל | העורך האחראי: ארנון מוזס | עורך ראשי: אבי משולם | עורכת: סיגל בוכריס־רגב | דפוס גלעד מוזס 1, ראשל"צ | יום שני, א' בחשוון תשפ"ד 16.10.2023 גיליון מס' 25836 | 7.00 ש"ח (כולל מע"מ) | 6.00 ש"ח (ללא מע"מ)

דיווחים: ברקע ההתייצבות הצבאית לצד ישראל, נתניהו הזמין את ביידן לביקור בעת מלחמה

נושאת המטוסים "ג'ראלד פורד" בים התיכון | צילום: רויטרס

נחום ברנע

מחיר התמיכה האמריקאית

ביקורי הבכירים בממשל ביידן בסוף השבוע נתנו תוקף נוסף להתחייבות הנשיא לעמוד לצד ישראל, אלא שבהיבט המעשי הסיפור מורכב יותר ● מזכיר ההגנה אוסטין דרש מישראל הבטחה: אל תפתחו בהתקפה יזומה נגד חיזבאללה ● התמורה: התחייבות להכניס למערכה טייסים ומטוסים אם חיזבאללה יתקוף ראשון, נוסף לנוכחות שתי נושאות מטוסים מול חופי לבנון ● האם ישראל נענתה? אין ספק. האם איראן הורתעה? יש ספק ● עמ' 5

יוסי יהושע

תקופת ההמתנה

מזכ"ל חיזבאללה חסן נסראללה "מטפס על העצבים" מבלי להטריף עדיין את כל הגוף.

עכשיו מתחדדת הדילמה במערכת הביטחון: האם לחכות שנסראללה יגרור את ישראל למערכה, או לנצל את שעת הכושר ולהנחית עליו מכה שתפגע אנושות באיום מסוכן בה־רבה מחמאס. כרגע צה"ל ממשיך לנהל את עזה כמאמץ עיקרי ושומר את לבנון כמאמץ משני. להראות למזרח התיכון מהו המחיר ולאחר מכן, אם צריך, להתפנות לחיזבאללה. (עמ' 2)

סימה קדמון

כן, עכשיו

זה לא הזמן, אני יודעת. זה לא הזמן לחפש אשמים, זה לא הזמן לעשיית חשבונות, זה לא הזמן לפוליטיקה. ששש... עכשיו לא מדברים על זה. שקט, יורים. קודם נסיים את המלחמה ואחר כך נטפל במחדלים.

ומול כל זה, יש את הצורך הנואש כמעט, שלא לומר נלעג, לתפוס את מי שקשור איכשהו למחדל – ולדרוש ממנו מילה של התנצלות. (עמ' 10)

משפחות החטופים, אתמול אחרי הפגישה | צילום: דנה קופל

זעקת המשפחות

לראשונה מתחילת המלחמה, רה"מ נפגש עם קרובי החטופים והנעדרים ● מול הדילמה בדרך להכרעת חמאס, נציגי המשפחות אמרו: "נתניהו התחייב שאחת ממטרות הלחימה היא החזרתם" ● עמ' 10

צילום: גדי קבלו

היו כאן ילדים

סוס העץ בסלון החרב ● הנדנדה שנותרה מיותמת ● ברכות ראש השנה החרוכות ב"גן תמר" ● מסע בגיא ההריגה שהיה קיבוץ בארי, במקום שבו נטבחו ילדים, נשים וגברים ● יואב קרן, עמ' 4

שיעור בגבורה

המורה שזינק לכיתת הכוננות ונפל בקרב
המורה שנרצח עם כל משפחתו
והמנהלת מעוטף עזה שאיבדה רבים מאנשי צוותה
אנשי החינוך ששילמו ומשלמים את המחיר הכבד
● תמר טרבלסי חדד, עמ' 18

< בן־דרור ימיני די לאינטרסים > סמדר פרי מצרים תחילה > יונתן פולארד לילה בהר הרצל > עינב שיף איפה טעינו > יובל אלבשן מספר אישי > גיורא איילנד מה שנדרש > הנריקה צימרמן הלחץ העולמי > ידידיה שטרן ברית גורל > יאיר אטינגר הסיפור החרדי

9 771565 038326 42
16/10/2023
ידיעות ימי

נסראללה משחק באש

מזכ"ל חיזבאללה מסלים את החיכוך בגבול לבנון, גובה קורבנות ישראלים, ומחריף את הדילמה במערכת הביטחון: האם להורות לצה"ל לחכות לצעד קיצוני מצד נסראללה, או להנחית עליו ראשונים מכה אנושה ● באוגדת הגליל מתמקדים בהגנה, ומקפידים בינתיים על תגובות שלא יובילו להסלמה ● מאמצי צה"ל מושקעים בעיקר בעזה: מפקדי גדודים וחטיבות הוטסו מעל הרצועה כדי לראות את האזור שבו יילחמו והמסר שהעביר אתמול הרמטכ"ל ללוחמים שייכנסו לתמרון הקרקעי היה ברור: "לפגוע קשה מאוד, בכל מקום, בכל מפקד, בכל פעיל"

יוסי יהושע
על התגרות חיזבאללה

גם אתמול המשיך חיזבאללה לאתגר את צה"ל ולהטריד יישובים בצפון. שישה ישראלים כבר נהרגו באזור מאז מתקפת חמאס בדרום – מספר חריג בכל קנה מידה – אלא שקשה להבליט אותו נוכח האסון העצום ביישובי ובקיבוצי עוטף עזה. אתמול כבר נהרג אזרח מירי טיל נ"ט.

לאור התנהלותו של מזכ"ל חיזבאללה, חסן נסראללה, שממש "מטפס על העצבים" מבלי להטריף עדיין את כל הגוף, מתחדדת הדילמה במערכת הביטחון: האם לחכות שנסראללה יגרור את ישראל למערכה, אם בכלל, או לנצל את שעת הכושר ולהנחית עליו מכה שתפגע אנושות באיום מסוכן בהרבה מחמאס. בינתיים נסראללה מאותת שפניו להסלמה, בהתאם לפעילות הקרקעית בעזה.

כרגע צה"ל ממשיך לנהל את עזה כמאמץ עיקרי ושומר את לבנון כמאמץ משני. הרעיון המסדר הוא לסיים את המבצע הקרקעי, לסגור חשבון עם חמאס־דעאש, להראות למזרח התיכון וגם לאיראנים ולחיזבאללה מהו המחיר ולאחר מכן, אם צריך, להתפנות לחזבאללה. אולם כאן צריך לומר שאין תמימות דעים במערכת: אתמול דיווחנו על חילוקי דעות בפרשנות של התנהגות חיזבאללה ואיראן, ועל כך שיש יותר קולות שסבורים כי למרות ההצהרות והאיומים, האיראנים לא מתכוונים לתת אור ירוק למלחמה כוללת בתנאי הפתיחה האלה, כשישראל מוכנה באופן מלא.

מנגד צריך לקחת את ההערכות בזהירות המתבקשת, וגם לומר כי יש יותר ויותר גורמים בצבא שסבורים שזו הזדמנות היסטורית להסיר את האיום המשמעותי של כוחות "רדואן" על גדר הגבול מול בתי התושבים. הציבור הזדעזע ממה שקרה בדרום ויוכל לספוג עוד חזית במטרה לחסל סכנה גרועה יותר מצפון. במקביל, חובה עלינו לחזור ולהסביר: היכולות של חיזבאללה משופרות פי כמה, ופערי המיגון הם לא נושא מדובר מספיק בהקשר לטילי חיזבאללה. אותם בכירים במטכ"ל סבורים שהזדמנות כזו, שבה הצבא מגויס, העורף ערוך והאמריקאים לצידנו, לא תחזור. לגבי האפשרות לאי־ניצולה הם משתמשים במונח "טעות היסטורית קשה". מנגד ישנן טענות, גם הן כבדות משקל, שנכון להמתין, להביא את ההישג בעזה, לצד מספר סוגיות נוספות שלא נכון לעסוק בהן באופן פומבי. אלו חילוקי דעות מהותיים ודרמטיים, עם השלכות אדירות לכאן ולכאן. חשוב לוודא שההחלטה הסופית מתקבלת בקור רוח ומתוך שיקולים טהורים.

הקרבות מול חיזבאללה אומנם לא נמתחים לאורך כל היום, אולם הם מחייבים את אוגדת הגליל, ששינתה היערכות בהחלטה נכונה של פיקוד הצפון, להיות מאוד חזקה בהגנה ובמקביל לבחור מטרות לתקיפה – כאלה שלא יובילו להסלמה.

בגזרת עזה היה טוב לשמוע את שר הביטחון והרמטכ"ל אומרים שניכנס לעזה וננצח. זה בדיוק מה שהלוחמים צריכים לשמוע בשטחי הכינוס שם. רב־אלוף הרצי הלוי אמר ש"האחריות שלנו עכשיו זה להיכנס לעזה, זה לבוא למקומות שבהם החמאס נערך, פועל, מתכנן, משגר. לפגוע בו קשה מאוד, בכל מקום, בכל מפקד, בכל פעיל, להשמיד תשתיות. במילה אחת – לנצח. אתם הולכים לעשות דבר גדול וחשוב שצריך לשנות מצב להרבה מאוד זמן בצורה ברורה". הכוחות ממשיכים להיערך לפעולה הקרקעית ובמסגרת זו הוטסו מפקדי גדודים וחטיבות במסוקי קרב מעל רצועת עזה וראו מקרוב היכן הם יילחמו. הם גם קיבלו ביטחון בסיוע שיקבלו מחיל האוויר וראו את ההרס הרב שנגרם עד כה. הם מבינים שהתמרון הפעם אמור להיות עם פחות התנגדות של מחבלים בהשוואה לתמרונים בצוק איתן ובעופרת יצוקה.

בהקשר האיראני, בצה"ל מזהים כעת מאמץ גדול של טהרן לנייד אמצעי לחימה מתקדמים עבור חיזבאללה בלבנון, בדיוק כפי שארה"ב מסייעת לנו. לפי פרסומים זרים, חיל האוויר היה זה שתקף בימים האחרונים את נמלי התעופה הסוריים בחלב ובדמשק והשבית אותם, וכך גם שיירות נשק גדולות בדרכן ללבנון.

כעת עיקר המאמץ האווירי מושקע בעזה, אך עם כוננות גבוהה צפונה. בצה"ל מסבירים שחיל האוויר מאומן ומצויד להתמודד עם שתי זירות במקביל, אך ההעדפה היא להתמקד בזירה אחת עיקרית. כך למשל, חיל האוויר לא תוקף באופן אוטומטי כל משגר נ"מ של חיזבאללה שיורה טיל לעבר המל"טים הישראליים.

הרעיון המערכתי הוא "השמדת יכולות צבאיות, תנועתיות ושלטוניות של ארגוני הטרור ברצועת עזה". הטייסים הונחו לפעול בקור רוח ובמקצועיות, עם היגיון מבצעי ומודיעיני מסודר מאחורי כל אחת מאלפי התקיפות שבוצעו עד כה.

בהינתן הפקודה, זה מה שיקרה גם בלבנון.

סיקרו את הלחימה:

מתן צורי, יואב זיתון, אילנה קוריאל, איתן גליקמן, מאיר תורג'מן, עינב חלבי, אלישע בן קימון, ניר בן זקן, הדר גיל־עד, חסן שעלאן, סיון חילאי, קורין אלבז אלוש, לירן תמרי, רוני גרין שאולוב, רענן בן צור, ישראל מושקוביץ, ליאור אל־חי, איתמר אייכנר, רועי רובינשטיין, אדם קוטב, יאיר קראוס, יעל צ'כנובר, איריס ליפשיץ־קליגר, אדיר ינקו, שמעון אלבז, אופיר האוזמן, יוני בינרט, מור שמעוני, מיכאלה חזני, סמדר שילוני, הגר כוכבי, תיגל נשיא, טל שחר, יובל חן, הרצל יוסף, גדי קבלו, יאיר שגיא, שרון צור, אפי שריר, עמית שאבי, דנה קופל, שאול גולן, רפי קוץ, תומר שונם

טנקים ורקטות על הגליל

הפצצות צה"ל בלבנון, אתמול | צילום: Hussein Malla, אי־פי

ספינה שהיא צבא שלם

ידיעות אחרונות

מה כוללת ה"ג'ראלד פורד", נושאת המטוסים שמגבה את צה"ל

4,539 לוחמי הצי האמריקאי

75 מטוסי קרב מדגמי F-35, F-15 ו־F-16

2 משגרי טילים נגד מטוסים

2 טילי קרקע־אוויר

2 מטוסי תקיפה A-10

2 מערכות מכ"ם

3 מערכות תותחים נגד ירי טילים, רקטות וארטילריה מטווח קצר

4 מערכות מקלע 25 מ"מ להגנה מפני כלי שיט קטנים

4 מערכות מקלע כבד

3 חודשי יכולת פעולה ברציפות בלב ים מבחינת מזון, אספקת דלק, וציוד למטוסים

צילום: רויטרס

הזרוע הארוכה

ניסיון חיסול בטהרן

סמדר פרי

מוחמד עקיקי, קצין מודיעין בכיר ב"פסדראן", משמרות המהפכה האיראנים, נפצע אתמול אנושות בניסיון חיסול בטהרן. לאחר הירי הוא הובהל לבית חולים צבאי.

מקורות באיראן טענו אתמול שניסיון חיסולו של עקיקי התבצע בידי "סוכן ציוני" ונועד לאותת לשלטון האיראני לא להתערב בלחימה בעזה וכי "הידיים הישראליות" יוכלו להגיע לבכירים נוספים במשמרות המהפכה האיראניים "שהיו מעורבים בהעברת נשק וציוד לחימה לג'יהאד האיסלאמי וחמאס בעזה".

שר החוץ האיראני חוסיין אמיר עבד אללהיאן הודיע לשליח האו"ם למזרח התיכון תור וונסלנד שארצו אינה מעוניינת בהפיכת המלחמה בעזה למלחמה אזורית והתעקש להצהיר שאיראן מעוניינת ש"החטופים" (לא הסביר למי הכוונה) ישוחררו. לצד זאת הודיע דובר בטהרן: "לאיראן יש קווים אדומים, אם ישראל תמשיך להפציץ את עזה לאיראן לא תהיה ברירה אלא להתערב".

עקיקי | צילום: מתוך טוויטר

ידיעות אחרונות

יומן מלחמה

06:44
אזעקה בשדה אליעזר בגליל העליון בעקבות שיגור מיירט לעבר מטרה חשודה

07:38
צה"ל הודיע כי חוסל מפקד הפשיטה על ניר עוז

09:46
פועל הבניין מופיד אלזיר (57) מאבו־סנאן נהרג ושלושה נפצעו מירי נ"ט של חיזבאללה למושב שתולה, צה"ל תקף בלבנון בתגובה

10:12
אזעקה בנחל עוז אחרי יותר מ־12 שעות ללא ירי מעזה

10:45
צה"ל החליט על "בידוד המרחב": עד 4 ק"מ מגבול לבנון – הכניסה אסורה

11:02
לוחמי צה"ל חיסלו מחבל באזור קיבוץ ניר עם

11:29
שריפה בחצר בית בשדרות לאחר נפילת רקטה

11:59
צה"ל מודיע כי עצר בלילה 49 מבוקשים ביו"ש, כולל 33 פעילי חמאס

13:52
ירי לעבר עמדה צבאית סמוך ליישוב עינב בשומרון, לא היו נפגעים

13:54
מטח לעבר גוש דן, אזעקות בת"א, רמת־השרון והרצליה

14:22
האפיפיור דרש מסדרונות הומניטריים בעזה: "אסור שילדים יהפכו קורבן לסכסוך"

15:21
איראן איימה: "אם המלחמה תתרחב, גם ארה"ב תספוג אבדות כבדות"

15:26
טיל נ"ט חמישי מהבוקר נורה לעבר מוצב צה"ל בצפון

16:10
מטח של עשרות רקטות לגליל המערבי, אזעקה ראשונה בנהריה מאז תחילת המלחמה

16:53
רופא מהדסה הושעה לאלתר לאחר שהביע לכאורה תמיכה בחמאס

17:05
ישראל החליטה לחדש את אספקת המים לדרום הרצועה, במטרה לעודד מעבר אזרחים

18:32
חלק מקווי התחבורה הציבורית ביישובים צמודי גדר בצפון בוטלו עד להודעה חדשה

18:50
בסיום הפגישה הראשונה בין נתניהו למשפחות החטופים, גורם מדיני הצהיר כי ראש הממשלה התחייב שהשבתם היא אחת ממטרות המלחמה

19:36
פיצוץ עז בגוש דן ללא אזעקה, כתוצאה מרקטה שנפלה בים

20:20
שר האוצר בצלאל סמוטריץ': "נכשלנו, אני לוקח אחריות על מה שהיה ומה שיהיה. הטבח שהכה בנו היה המחריד שידענו בישראל"

חיו כאן ילדים

עד לפני קצת יותר משבוע היה בארי מקום שוקק חיים, גן עדן לילדים • עד שהגיע השטן והותיר אחריו חורבן וריח של מוות • מתוך ההריסות התגלו עדויות לכך שפעם, עד לא מזמן, היו כאן חיים: הספרייה הקטנה בגן הילדים, הדובי הצהוב שנותר על הרצפה, הנדנדה שנשארה יתומה ואין מי שישחק בה • ופיסות החיים הללו נמצאות כמעט בכל מקום, אך המקום שהיה בית כבר איננו עוד

הריח. זה הדבר הראשון שתופס אותך כשאתה נכנס לגן תמר בקיבוץ בארי. לא ריח של גן ילדים, שכל הורה מכיר, אלא ריח של מוות.

בכניסה לגן ספרייה קטנה. לצידה לוח קיר עם אותיות האלף־בית. והמספרים מ־1 עד 10. וסמלי ראש השנה על בריסטול צבעוני: תפוח ודבש ורימון. ועל הרצפה, תחתיהם, וסט של מחבל. והרצפה היא כבר לא רצפה אלא שכבה של דם בוצי.

והריח. הוא רובץ בתוך החדר ולא עוזב אותך גם אחרי שעות.

אפשר להניח שזהו דמו של המחבל. הרי ילדים לא היו כאן ביום שבת בבוקר. ילדי הגן היו בבתיהם. בחדריהם. במיטותיהם הקטנות. בלולי התינוקות. ושם, בבתיהם, הם נשחטו. ונשרפו חיים. ונחטפו לרצועת עזה.

קרב התחולל כאן, בתוך הגן. זכוכית הדלת שעליה השלט "גן תמר Welcome to our home" מרוסקת מקליעים ועל אחד הספסלים הזעירים מונחות עדיין שתי מחסניות של קלצ'ניקוב. על הקרקע דגל שמחת תורה שצייר אחד הילדים ולצידו דף מודפס: "פיקוד העורף, שק לפינוי חלל, מק"ט 499518056. פתיחת השק / טיפול בחלל ע"י גורמים מוסמכים בלבד".

קשה למצוא מילה שתתאר את חורבן בארי: נורא? מזוויע? מצמית? לא, אין מילה שתתאר את מה שקרה כאן ביום שבת בבוקר, 7 באוקטובר 2023. כבר שמענו את התיאורים וראינו את הסרטונים וקראנו את המספרים וכמה שלא נשמע ונראה ונקרא, זה עדיין בלתי נתפס. אנחנו באנו לכאן כדי למצוא ולתעד פיסות חיים. עדויות לכך שפעם, עד לא מזמן, חיו כאן ילדים. עד שהגיע השטן.

ופיסות החיים האלה נמצאות כמעט בכל מקום, בתוך הבתים ומחוצה להם. נדנדה של תינוקות בצבעי כתום־צהוב־כחול תלויה על קורת פרגולה בחצר בית שקירותיו מרוסקים ומחוררים מפיצוץ מטען או מפגיעת טיל נ"ט או אלוהים יודע מה. מכונית בימבה עומדת לצד השביל שבין הבתים, ולצידה מוטל וסט לחימה מגואל בדם, גם הוא של אחד המחבלים. ודוב פרווה חום, ראשו מורכן, ולצידו דגל ישראל ועליו מדבקה עם אחת מסיסמאות המחאה נגד המהפכה המשפטית: "נאמנים למגילת העצמאות".

וזה בבתים שעוד נותר בהם משהו. רבים מהבתים נשרפו עד היסוד, גגותיהם קרסו פנימה ולא נותר בהם דבר מלבד קירות מפויחים. אפשר רק לדמיין מה עבר על המשפחות שהיו כלואות בממ"ד שעה שהבית עלה באש שהציתו הרוצחים.

בעצם, לא. אי־אפשר לדמיין.

בתוך אחד הבתים, תמונה משפחתית שנפלה כנראה מהקיר ומונחת כעת על הספה. היא צולמה בחוף הים וכולה אומרת אושר ונורמליות. סבא וסבתא עם שמונת נכדיהם. מה עלה בגורלם? אין לדעת.

וספרים. המון ספרים. קירות שלמים של ספריות שחלקן נותרו בשלמותן ואחרות התפזרו לכל עבר. "הספר האדום" של אסף ענברי, המגולל את סיפוריהם של אבות השמאל הישראלי. "עיר היונה" של אלתרמן. "קיצור תולדות האנושות" של פרופ' יובל נח הררי. האם האנשים שאחראים לחורבן הזה הם בכלל חלק מהאנושות? האם מי שרוצח תינוקות רק משום היותם יהודים ראוי לתואר אדם?

על קיר אחד הבתים כתובת גרפיטי בערבית שצייר אחד המחבלים: "עבד אלרחמן, גדוד ג'נין". מישהו כנראה בחר להקדיש את מסע הרצח ל"שאהיד" מסניף ג'נין של החמאס.

והמכוניות. נכון, מכוניות הן לא בני אדם, אבל מראה עשרות כלי הרכב השרופים והמפוצצים והמרוסקים והמעוכים שחונים לאורך כבישי הקיבוץ, מכוניות שאיבדו כל צלם מכונית, היא עוד עדות אילמת למה שקרה כאן.

תושבים לא נותרו כאן. מי ששרד, פונה. יש הרבה כוחות צבא, לוחמי צנחנים והנדסה

שלט על הזכוכית המרוסקת

יובל סבירסקי מול בית אמו השרוף

ספרים, צעצועים ודגלי ישראל

בארי שנותרו מאחור

"במשק של בארי כמעט ולא נותרו בתים, וילדים רבים, רבים מאוד, לא זכו לצאת בחיים מהמקלט או הממ"ד שבו התבצרו במשך שעות רבות עם הוריהם, אחוזי בעתה"

נדנדה בחצר בית שנשרף ונחרב כליל

כתמי דם על רצפת גן ילדים שבו התנהל קרב מול מחבלים

ויחידות נוספות, שעוברים עדיין מבית לבית כדי לוודא שלא נותרו בו גופות ושאין בו תחמושת ואמצעי חבלה. כשסיימו לסרוק בית הם מרססים עליו: "זוכה". קבוצה של כמה אזרחים עוברת בשבילי הקיבוץ. הם באו לאסוף כלבים נטושים ולהעביר אותם למקום מבטחים.

ליד אחד הבתים אנחנו פוגשים את יובל סבירסקי ממושב פטיש, שגדל בבארי. "שני ההורים שלי נהרגו ואח שלי כנראה חטוף", הוא אומר. הוריו היו גרושים, אך התגוררו באותה שכונה בקיבוץ, בשני בתים סמוכים. הוא בא לכאן כדי לאסוף מבתיהם מסמכים חשובים, תמונות, חפצים בעלי ערך רגשי וציוד חיוני. מה ששרד את האש והתופת. זו הפעם הראשונה שלו כאן מאז האסון, וכששואלים אותו מה תחושותיו למראה החורבן, לצד האובדן האישי, הוא אומר: "אין לי תחושה".

אחד החיילים נכנס לבית אמו של יובל ועולה לקומה השנייה כדי לחפש את המחשב הנייד של אחיו, ויובל מכוון אותו היכן לחפש. בחצר הבית עץ המנגו ששתלה האמא, ויובל מבקש לקחת איתו את אחד הייחורים שנוספו לעץ כדי לשתול אותו במקום אחר. במוקדם או במאוחר הבית ייהרס, כמו חלק גדול מבתי בארי, ואין לדעת אם העץ לא ייעקר. מישהו מחפש מסור עצים ולא מוצא. "יש עוד זמן", אומר אחד הקצינים. "הבית כנראה לא ייהרס בשבועיים הקרובים".

"ילדה בגדות יצאה ממקלט / ואין בתים עוד במשק", כתב יובב כץ אחרי מלחמת ששת הימים, וחוה אלברשטיין שרה. במשק של בארי כמעט ולא נותרו בתים, וילדים רבים, רבים מאוד, לא זכו לצאת בחיים מהמקלט או הממ"ד שבו התבצרו במשך שעות רבות עם הוריהם, אחוזי בעתה. המקום שהיה בית כבר איננו, אבל אולי הייחור של עץ המנגו מגינת אמו של יובל סבירסקי הוא סימן לחיים חדשים שעוד יצמחו מתוך החורבן.

נחום ברנע
על הדילמות של נתניהו

זה החיבוק וזה מחירו

אתמול, בבארי, סיפר לי אחד הלוחמים על ביקור הבזק של נתניהו בקיבוץ, שלשום. כאשר הוליכו את נתניהו אל אחת השכונות שנפגעו אנושות בשבת הוא ביקש לעטות מסכה כדי להימנע מלשאוף את הריח. לנתניהו יש אף רגיש. לא אדוני, אמר לו אחד הקצינים, את הריח הזה אתה תריח.

למיטב ידיעתי האירוע לא תועד – אולי נולד רק במשאלות הלב של לוחם שאיבד בלחימה חברים ואמון – אבל הוא מלמד על ממדי הכעס בחלקים נרחבים של הציבור. הזעם גדול במיוחד בין חברי הקיבוצים ששילמו על המחדל בדמם. חלקם כועסים על נציגים שלהם, שהביעו בתקשורת תקווה שהממשלה תדאג לשיקומם. לא נבקש שיקום מממשלה שהפקירה אותנו, הם אומרים, ומתכוונים להתחיל בשיקום בעצמם, בעזרת האמצעים שצברו בעבודתם לאורך שנים ובעזרת תרומות.

במהלך סוף השבוע ביקרו כאן שניים מבכירי השרים בממשל ביידן – מזכיר המדינה בלינקן ומזכיר ההגנה אוסטין. בצד הפומבי, הביקורים נתנו תוקף נוסף להתחייבות של הנשיא לעמוד לצד ישראל בשעת צרה. בצד הפרקטי הסיפור מורכב יותר. אוסטין רצה להבטיח שישראל לא תפתח בהתקפה יזומה נגד חיזבאללה. הוא הציע תמורה הוגנת – התחייבות אמריקאית להכניס טייסים ומטוסים אמריקאים למלחמה אם חיזבאללה יתקוף ראשון. זאת בנוסף לכוח המרתיע בנוכחותן של שתי נושאות מטוסים מול חופי לבנון. האם ישראל נענתה לדרישה? אין ספק. האם איראן הורתעה? יש ספק. בינתיים איראן ושלוחותיה בוחרות במלחמה על הסף.

בלינקן ואוסטין העבירו מסר נוסף: ארצות־הברית תתקשה לתמוך בפעולה צבאית בעזה שכרוכה בפגיעה גורפת באזרחים ובסיכון הריבונות המצרית. מעבר לרגישות המתבקשת של ממשל דמוקרטי לזכויות אדם, יש כאן אינטרס מובהק. אמריקה לא מעוניינת להחליש את המשטרים הערביים הפרו־אמריקניים, לא את מצרים, לא את ירדן, לא את האמירויות ולא את סעודיה. בלינקן נסע מישראל לסעודיה, לנסות להציל את העסקה הסעודית. לביידן העסקה חשובה מאוד, מדינית ופוליטית.

הסעודים הוציאו לאחר אירועי השבת הודעה שגינתה את ישראל. התגובה השלילית במערב הביכה אותם. בהמשך גזרו על עצמם שתיקה.

ממשלת ישראל הציבה יעד למלחמה בעזה שספק אם ניתן להשיג אותו. השמדת החמאס היא יעד רצוי, אבל מי שמציב אותו מעורר מייד את השאלה מה יבוא במקומו. כאשר אהוד ברק היה שר הביטחון שאלתי אותו מדוע ישראל לא כובשת את עזה ומוסרת אותה למשמרת לרשות הפלסטינית. ברק השיב שזה לא יכול לעבוד כך – ישראל לא יכולה והרשות לא יכולה. זה נכון שבעתיים היום, כשבישראל מכהנת ממשלה שמעדיפה את חמאס על הרשות והרשות חלשה ובלתי פופולארית.

על רקע המצב הזה, יש גורמים שמדברים על משטר נאמנות זמני לעזה, בהשתתפות הצבא הטורקי וצבאות מוסלמיים מתונים אחרים. כאשר המצב יתייצב הרשות הפלסטינית תחזור לשלוט. גם לפתרון הזה אין בינתיים קונים. כאשר ראש המל"ל צחי הנגבי נשאל בשבת האם הממשלה שוקלת פתרון שיחזיר את הרשות לעזה הוא מלמל תשובה שלא אומרת דבר.

הממשלה מדברת בשני קולות גם בעניין החטופים. קול אחד אומר, אין ולא יהיה משא־ומתן עם חמאס; קול שני אומר, אנחנו מקיימים קשר עם קטאר וגורמים נוספים כדי להחזיר את החטופים. הממשלה הקימה מנגנון משלה בראשותו של גל הירש, מינוי פוליטי, והצבא הקים מנגנון משלו בראשות שני אלופים. אם המשפחות מבולבלות הן צודקות: כאשר ראש המל"ל הנגבי אמר בעניין הזה דבר והיפוכו הרושם שהתקבל היה שהממשלה ויתרה על חיי החטופים.

אפשר לדמות את הממשלה לקצין משטרה שבא לשאת ולתת עם שודד בנק על שחרור בני הערובה שלקח. "קודם כל", אומר השוטר, "אני מודיע לך חגיגית שאני אהרוג אותך. עכשיו נפתח במשא ומתן".

האמת היא שממשלת קטאר יצאה ביוזמת תיווך. התפקיד הזה טוב לקטארים. הוא עונה על תחושת החשיבות שלהם, ממש כמו שהיה המונדיאל. ממשלת ישראל לא דחתה את היוזמה על הסף. בינתיים החתירה היא להסכם קטן, למשל תרופות לחולים תמורת הפסקה קצרה בהפצצות או מסדרון הומניטרי; או הסכם ביניים שיהיה כרוך בהחלפת נשים, ילדים וקשישים שנחטפו באסירות ובאסירים מבוגרים. בינתיים התקשורת עם הנהגת החמאס קשה, בגלל ההפצצות. מרחב התמרון הישראלי צר בגלל המטרה שהוגדרה למלחמה. בסיכום, ספק אם משהו יזוז לפני הפעולה הקרקעית של צה"ל.

14 מהחטופים הם אזרחי ארצות־הברית. חטופים נוספים הם בעלי דרכון אירופי. העולם לא יכול להישאר אדיש לבעיה.

ובינתיים הימים שבהם ישראל נהנית מגיבוי במערב על פעולותיה בעזה הולך ונגמר. תמונות היישובים ההרוסים בעוטף עזה מתחלפות בתמונות הבתים ההרוסים ומאות אלפי הפליטים שנודדים דרומה בעזה.

בישראל יש בינתיים קונצנזוס סביב הפעולות הצבאיות. רמי גולד, אחד מגיבורי כיתת הכוננות בבארי, אמר לי אתמול: "אנחנו בקיבוץ המשכנו לשלם את שכרם של הפועלים שלנו מעזה שלא יכלו לעבוד. תמיד תמכתי בזה. היום אני אומר, לא נשאיר בעזה אבן על אבן".

הקונצנזוס זמני. כאשר יפגוש את הכעס על המחדל הנורא בעוטף ואת החרדות ממלחמה בצפון שתציף בטילים את כל הארץ ומכישלון נוסף בעזה, הוא ייעלם. וכך אנחנו חוזרים אל ההתחלה: הזעם פוגש את המחדל פוגש את אי האמון פוגש את אי הוודאות.

תחנת המשטרה החרבה בשדרות | צילום: גיל נחושתן

סימה קדמון

על השתקת הביקורת

תשעה ימים של שקרון חושים

זה לא הזמן, אני יודעת. זה לא הזמן לחפש אשמים, זה לא הזמן לעשיית חשבונות, זה לא הזמן לעסוק במה שהוביל למחדל הכי גדול שהיה פה מאז קום המדינה. וכן, זה לא הזמן לפוליטיקה. בעיקר לא לפוליטיקה. כי איך אפשר להתעסק בפוליטיקה אחרי טבח אכזרי שהדעת לא תופסת, כשעדיין סופרים את המתים, מחפשים את הנעדרים, חוששים לשבויים, ממתינים להתלקחות נוספת בזירה הצפונית.

שקט, יורים. קודם נסיים את המלחמה ואחר כך נטפל במחדלים.

צריך להודות שזה עובד, הציווי הזה שעובר בכל מקום, מבתי הקברות, דרך התושבים שנותרו ביישובים ובקיבוצים בעוטף, ועד בתי המלון שבהם מתכנסים היום הפליטים – כן, גם בישראל יש אלפי פליטים שעזבו את בתיהם ולא יודעים מתי יחזרו. זה עובר דרך מקומות הכינוס של החיילים, ברחובות הערים, אפילו במקומות שבהם עמדו עד לפני שבוע מפגינים וצעקו "בו־שה". עכשיו אנשים משתיקים זה את זה: לא עכשיו, לא פוליטיקה.

וזה חודר למערכת התקשורתית, דרך ערוצי הטלוויזיה, בפאנלים המשודרים בלופ אין־סופי. ששש... עכשיו לא מדברים על זה. הס מלהזכיר את המחדל הנורא שהוביל לטבח, זה שייך לחיים שלפני 7 באוקטובר, והעיסוק בזה יהיה רק אחרי. כי אם נתעסק בזה עכשיו, לא ננצח במלחמה.

ומול כל זה, יש את הצורך הנואש כמעט, שלא לומר נלעג, לתפוס את מי שקשור איכשהו למחדל – שר בממשלה, פוליטיקאי, איש צבא בכיר, כל מי שמעז בימים אלה להתייצב מול המצלמות – ולדרוש ממנו להגיד איזו מילה של התנצלות. לא משנה מה, העיקר משהו. אם לא "אני מתנצל", אז לפחות "אני אחראי", ואם לא "אני אחראי" אז משהו כללי יותר, למשל "אנחנו, הממשלה" או לפחות הבטחה שמיד אחרי המלחמה נבדוק, נעסוק, נחקור.

השיא היה בשבת, בראיון עם שר האנרגיה והתשתיות ישראל כ"ץ, שהתפתל כמו ספגטי מול שאלותיהם של המראיינים. מה אכפת לך, תגיד שהממשלה שלך אחראית, דחקו בו, אבל כץ ישב קפוא, ובפעם הראשונה שזכורה לי גם נטול מילים, מנסה לעקוף את הדרישה, ואם אפשר, לדבר במקום זה על ההישגים המרשימים של הממשלה.

הראיון הזה הזכיר את התוכנית "זהו זה" במתכונתה הישנה, כשהמראיין מנסה להוציא מיצחק רבין (גידי גוב) את המילה שמעון (פרס). בכל דרך שהמראיין מנסה, זה פשוט לא יוצא ל"רבין" מהפה.

אין מה לדבר. אלה היו תשעה ימים של שקרון חושים. עדר של פילים נמצא בחדר, וכל כך מעט מדברים עליו. הבעיה היא שהמחדלים ממשיכים במלוא העוצמה. האם גם על המחדלים שמתרחשים עכשיו אסור לדבר עד אחרי המלחמה? האם הממשלה יכולה להמשיך בייצור מחדליה ואסור להזכירם כי עכשיו יורים? האם אנחנו צריכים להמשיך ולנשוך שפתיים, רק בגלל אותו ציווי כמעט קונצנזואלי?

אז זהו. נדמה לי שזה נגמר. בסוף השבוע עוד היו מספיק אנשים שנשכו שפתיים כשגנץ, איזנקוט, סער, טרופר ושאשא ביטון נכנסו לממשלת החירום. הוויכוח היה אם היו צריכים להיכנס למרות הסירוב של נתניהו להוציא מממשלתו את הגורמים הקיצוניים. יש מי שיגידו שלא. שהם היו צריכים לדבוק בדרישתם עוד יום־יומיים, ונתניהו היה נשבר ומוותר. יכול להיות. ויכול להיות שלא. ואם לא, איך אפשר במצב שבו אנחנו נמצאים לדחות את כניסתם של שני רמטכ"לים לקבינט המלחמה.

ומה עם כל המחדלים ההולכים ומצטברים. חוסר התפקוד המוחלט של משרדי הממשלה, כשבמקומם נכנסים לפעולה ארגונים אזרחיים או סתם אזרחים; היעדרותו של נתניהו מיישובי וקיבוצי הרצועה במשך שמונה ימים; היעדר סיוע של המדינה למשפחות הנעדרים והחטופים; ההימנעות של ראש הממשלה במשך ימים מלדבר עם משפחות החטופים – רק אתמול הוא התפנה לכך.

והשרים. איפה השרים. חסרות משימות עכשיו שהם יכולים לקחת על עצמם? והידיעות על כך ששרה נתניהו מעורבת עד צוואר בדחייה של הקמת קבינט המלחמה מתוך חשש שגנץ ואיזנקוט יפרקו את הממשלה. יומיים אחרי זה כבר דובר על חוסר שביעות רצונה גם מהצטרפותו של ליברמן לקבינט. וכל זה תוך כדי גלגול העיניים המוכר כל כך, כשהיא מפיצה ש"אחדות היא צו השעה".

הביקורת הולכת ומתעצמת כשאשת ראש הממשלה, פסיכולוגית ילדים שלא מפסיקה להזכיר לנו את זה, לא מוצאת לנכון לבקר ילדים שעברו טבח, חלקם נותרו יתומים. איך זה לא בוער בעצמותיה, BA, MA, הצורך לצאת ולעזור לילדים במצוקה, ובמקום זה היא ממשיכה לבחוש ולערבב בענייני המדינה.

האם אסור לנו לשאול מה עושים גיא לוי, דובר הליכוד, ועופר גולן, דובר משפחת נתניהו, בהערכות מצב של מערך ההסברה הלאומי, שאמורות להיות מקצועיות ונטולות שיקולים פוליטיים?

ומה עם אותה הצהרה מיוחדת שראש הממשלה הבטיח לנו ביום שישי בערב, שהתבררה כהודעה חלולה, חסרת פשר, שההסבר היחיד היה ששרה, שוב שרה, דחקה בו לצאת לתקשורת ולהיותביידן. להגיד שגם הוא שוחח עם כמה משפחות של חטופים.

לא הגיוני? מנהלת לשכתה ציפי נבון כתבה פוסט מסית שבו כינתה את השמאל "חלאות חסרות רגישות מלאי שנאה ורעל, יצורים רקובים ובוגדים". שום דבר לא גדול עליה.

אז כן, מותר וצריך לבקר. כבר עכשיו. תוך כדי. לא לחכות לאחרי המלחמה. אל תיתנו לאף אחד להשתיק אתכם. לדחות את הביקורת לאחרי המלחמה כי עכשיו יורים. אם ניתן היה, אם הייתה איזושהי היתכנות פוליטית – נתניהו היה עף מכיסאו עוד לפני שבוע, כמי שהביא על ישראל את המחדל הגדול בתולדותיה. כמי שבזמן כהונתו בוצע הטבח הגדול ביותר בתולדות המדינה – בילדים, נשים, גברים וקשישים. שבמשמרת שלו, ובגלל מחדל שלו, ארגון טרור ביזה והשפיל אותנו.

אסור לנו לשכוח את זה. אסור לנו לתת לו לשכוח. צריך להזכיר לו את זה כל יום, כל שעה.

עדר של פילים נמצא בחדר, וכל כך מעט מדברים עליו. האם גם על המחדלים שמתרחשים עכשיו אסור לדבר עד אחרי המלחמה? האם הממשלה יכולה להמשיך בייצור מחדליה ואסור להזכירם כי יורים?

"קיווינו להזדקן בנחת ובשקט בקיבוץ, אבל אז כל עולמנו קרס"

הזיכרונות, הכאב, התקווה: שבוע לאחר האסון הנורא, הם מוקפים בהמון חום ואהבה, מדינה שלמה מושיטה להם כתף תומכת, אבל הנפש שלהם מרוסקת ● לצד הרצון להתגבר, לבנות מחדש, להתעצם ולהמשיך את מפעל חייהם בחבל הארץ רווי הדמים והשכול, הם מתמודדים גם עם תחושות כעס ועלבון ● "לחזור לגור בקיבוץ? רק אם חברי הממשלה יתנצלו על זה שהם קראו לי עוכר ישראל"

סמדר שיר
עם פליטי כפר עזה

בעוטף עזה מסתובבת אגדה על הטילים של חמאס שנושאים את שם המשפחה ארג'נטרו. "הלוואי שזו הייתה רק בדיחה", אומרת אורית ארג'נטרו ("טבריינית, דור 13") שהגיעה לכפר עזה במסגרת גרעין נח"ל וגררה לשם את יעקב ארג'נטרו מקיבוץ יפתח. היא עבדה בקיבוץ כמנהלת לשכה, והוא קנה לו שם בתור ה"שטותניק, קצת שחקן, קצת תפאורן".

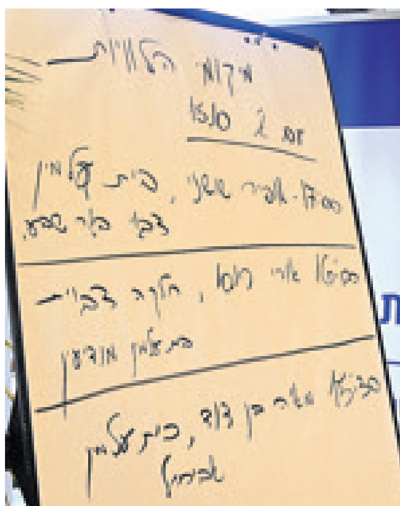
שניהם יצאו לפנסיה אחרי שהוכרו בפעם השלישית כנפגעי פעולות איבה. "שנינו פוסט־טראומטיים ברמה קשה", היא מספרת, "קיווינו להזדקן בנחת ובשקט, עם ארבעה ילדינו ושמונת נכדינו, אבל אז הגיע 7 באוקטובר וכל העולם שלנו קרס".

אתמול, בבית ההארחה של קיבוץ שפיים, שאליו הגיעו כ־400 מניצולי כפר עזה, הם התקשו להחליט אם יחזרו לשם (לדבריו, "לבית שלנו לא נוכל לחזור, הוא מחורר כמו מסננת") ובאיזה תנאים. "רק אבישי, הבן שלנו, גר בכפר עזה, לידנו, עם אשתו שני ושני ילדיהם, נגב (8) ורז (חודשיים). היו לה לידות שקטות שלדעתי יש להן קשר ישיר למצב הביטחוני". בערב יום כיפור, מוסיף בעלה, "אבישי אמר לי 'אבא, יש לי תחושה לא טובה, אני פוחד שביום הזה נחטוף מכה', ואמרתי לו שגם אני חושש מזה. כשיום כיפור עבר בשלום שנינו שמחנו, אבל אז חטפנו את האמא של המכות".

"יום כיפור נחת עלינו בשמחת תורה"

בשבת, בשש וחצי בבוקר, הוא הקיץ בבהלה "בגלל מטח אדיר שכמוהו לא שמעתי מעולם. אמרתי לאשתי 'מחבל או שניים, זה יהיה סיפור של שעה, גג שעתיים', אבל שמענו את היריות מתקרבות. עצרתי את הנשימה כששמעתי את המחבלים נכנסים לבית שלנו. הממ"ד שלנו לא היה ערוך למלחמה, אפילו לא היו בו בקבוקי מים. מי העלה בדעתו שיום כיפור ינחת עלינו בשמחת תורה? ב־11 בלילה, כשצה"ל דפק בדלת הבית, לא הסכמתי לצאת מהממ"ד. הם צעקו 'צאו החוצה', שמעתי שאין להם מבטא ויצאנו. חייל חסון במיוחד העיף אותי לתוך הנגמ"ש – ואפילו לא שאלתי לאן לוקחים אותנו".

בתם ליטל נטשה את כפר עזה בעיצומו של מבצע עמוד ענן, כשקסאם ריסק את ביתם. "היא הכניסה את ארבע הבנות למכונית ונסעה צפונה בלי לדעת לאן", מספרת אמה. "בעלה נבהל וברח ולא חזר. היום היא גרה עם הבנות בחריש". בת אחרת, עמית, סטודנטית במכללת ספיר, הלכה אחרי בעלה לקיבוץ בארי והם הורים לשניים, רומי ויונתן. "בעלה היה בכיתת הכוננות, ארבעה נשארו מכל ה־15 והוא ביניהם", מספר האב, "אביו נהרג ואמו נפצעה. הם פונו לבית מלון בים המלח וביקשו שלא נבוא אליהם. עמית אמרה 'תניחו לנו, אנחנו

על לוח מאולתר בשפיים, סידורי הלוויות של הנרצחים מכפר עזה

יאיר אטינגר
על תפקיד ההנהגה החרדית

לכתוב סיפור חרדי חדש

"יד המרצחים מתנכלת לכל מי אשר בשם ישראל יכונה, לכן אין איש מישראל אשר יהיה פטור מלהגן על הנפש והרכוש. האחיכם יצאו למלחמה ואתם תשבו פה? אגודת ישראל תפעול איפוא בכל חומר האחריות כדי להוקיע את ההשתמטות בכל צורה שהיא". את ההודעה הזו פירסמה, חודשים ספורים לפני מלחמת השחרור, מפלגת אגודת ישראל.

גם בחזיונות פסיכדליים, קשה לשדך בין אגודת ישראל מודל 2023, תחת השרים גולדקנופף ופרוש, ובין גינויי ה"השתמטות" והחלטת חירום על גיוס חובה לחרדים בני 17 עד 25, כפי שהורתה לצאן מרעיתה אותה מפלגה ממש ב־1948. לא משום שלימוד תורה הפסיק להיות בעיניה ראשון במעלתו, אלא משום שהמוטיבציה הייתה בשיאה, וההנהגה, ובראשה הרבנים, ראתה את גודל השעה.

אגודת ישראל של ימינו, כמו דגל התורה של גפני וש"ס של דרעי, היא חלק עמוק מהשלטון ומעורבת בו לאין שיעור. ועדיין, טרם קם בהנהגה החרדית מי שיראה את גודל השעה. המפלגות החרדיות ניסו אתמול לבלום הסטה של מיליארדי שקלים לצרכי המלחמה, בגדר פיקוח נפש, משום שהם הובטחו להן בהסכמים הקואליציוניים. חרפה שוברת שיאים.

המשבר הנוכחי יוליד, קרוב לוודאי, סיפור ישראלי חדש. הן כלפי חוץ והן כלפי פנים. אין סיבה לחשוב שהוא לא יוליד גם סיפור חרדי חדש. אילו תהליכים יואצו? האם בשש אחרי המלחמה תהיה אחדות ושותפות גורל, או עוד קיטוב ועוד נתק? הסיפור טרם נכתב, והעט מונחת בקרן זווית.

מי שכתבו בימים האחרונים כמה שורות בסיפור הן קבוצות חרדיות שהצטרפו לגל הנתינה הלאומי, שבו, כך נדמה, כמעט כל משפחה ישראלית כבר שותפה, נותנת מכספה ומזמנה בהפגנת סולידריות פלאית. והנה, נודע אתמול על 1,500 גברים חרדים שפנו לצה"ל בבקשה לעבור מסלול הכשרה קצר כדי להשתלב בהמשך במערך המילואים. ויש עוד רבים, בראשם מאות מילואימניקים פעילים, גם לוחמים וגם אלה שעוסקים במלאכת הקודש האיומה של זיהוי חללים. כל זה מבורך, אבל לא מספיק.

מה שמשותף לגל הנתינה וההתנדבות החרדי, הוא צמיחתו מלמטה. לא עוד פער בין ההנהגה לעם, אלא סימון מטרות שונה בתכלית בין ההנהגה ובין חלק מהחרדים, שמזדהים במוצהר עם צה"ל ועם המדינה.

היום ייפתח מושב הכנסת, שבו ציפו המפלגות החרדיות לקבע לצמיתות את הפטור לחרדים משירות צבאי. לכל בר דעת נהיר שבנסיבות הנוכחיות "חוק יסוד: לימוד תורה", שאמור היה להשוות את מעמד בני הישיבות ללוחמים, לא יובא כעת לדיון.

אבל דמיינו מה היה קורה אילו מי שהיו מכריזים על גניזתו היו, במסיבת עיתונאים, אלה שיזמו אותו. לא משום שלימוד תורה חדל להיות חשוב, אלא בגלל השכל הישר, ההגינות הבסיסית והכרת הטוב. אילו ראשי הישיבות היו מורים לתלמידיהם באופן המוני ומאורגן "לסגור את הגמרות" כדי למלא משמרות חסרות בבתי חולים ובמפעלים ובמקומות חיוניים אחרים. יש לכך חשיבות לא רק משום שהשורות חסרות, אלא משום שהשתתפות כזאת, מאורגנת ומחויבת, נחוצה לעתיד היחסים בין החרדים ובין הלא־חרדים, וחיונית לחוסן הלאומי.

יאיר אטינגר הוא פרשן כאן חדשות לענייני דת ומדינה

את רגעי האימה שבהם השתלטו המחבלים על הקיבוץ

"כשצה"ל דפק בדלת הבית, לא הסכמתי לצאת מהממ"ד. רק כששמעתי שאין להם מבטא יצאנו". אורית ויעקב ארג'נטרו, אתמול בשפיים | צילומים: יאיר שגיא

אפילו לא מסוגלים לדבר' אז אנחנו מכבדים".

בתם שיר (28) חוותה את התופת פעמיים. "היא הכי בפוסט־טראומה", אמה מעידה. "ב־2008, בנר השביעי של חנוכה, נפל פצמ"ר בחדר שלה בעודה ישנה. נס גדול היה לנו, דווקא באותו הלילה היא שמה את הראש במקום של הרגליים ולא נפגעה פיזית, השריטות שלה הן בנשמה. בצוק איתן החדר שלה שוב ספג פגיעה ישירה. היא כבר הייתה אז חיילת וישנה בצבא. את 7 באוקטובר היא פיספסה. היא ובעלה טסו לירח דבש בתאילנד".

אז אולי הגיע הזמן לעברת את שם המשפחה ארג'נטרו שגורם לטילים לרדוף אחריכם?

"לא!" יעקב מכריז בגאווה. "סבא שלי, ששם משפחתו היה זילברשטיין, קיבל צל"ש במלחמת השחרור של רומניה, ואמרו לו 'כדי להפוך לאזרח כבוד עליך להחליף לארג'נטרו. לשני השמות יש משמעות זהה – כספי, אז הוא החליף. כשהגרמנים פלשו לחבל שלהם וכינסו את כל היהודים במגרש כדורגל, הקצין הרומני אמר לקצין הגרמני 'זה ארג'נטרו, אזרח כבוד', והנאצי הרשה לסבא ולאבא שלי לצאת. חמש דקות אחרי שיצאו הם שמעו יריות, אז מי אני שאוותר על השם הזה, שלפעמים עושה לי צרות צרורות?"

גם אתמול חנו אוטובוסים בפתח קיבוץ שפיים, אבל הם לא הביאו ניצולים נוספים, אלא הסיעו את פליטי כפר עזה לשלוש לוויות. "איבדתי הרבה חברים", הוא אומר. "אבל עוד פחד שלי הוא המפגש עם מס רכוש. אני צריך להוכיח שנפגעתי? שהטלוויזיות בבית נשברו בגלל הוונדליזם הנוראי שעשו בו המחבלים ולא נשברו לפני כן? כן, אלה השאלות ששאלו אותי בעבר".

"נאלצתי לנהל לבד את האירוע"

רחל סטלמן (אם לשלושה וסבתא לארבעה) מכהנת כיו"ר צח"י (צוות חירום יישובי) בכפר עזה למרות שמעולם לא הוכשרה לכך. "אני עובדת במעבדה לפיתוח צבעים, ואת ההתמודדות עם מצבי חירום למדתי מהחיים. בשבת ההיא אירחתי אצלי את בתי נועה ובן זוגה שגיא והכלבה שלהם, גוש. בשש בבוקר לקחתי את האופניים והתחלתי לדווש, אבל מטח של בומים העיף אותי לממ"ד שבו הם ישנו בשלווה. צילצלתי לדורית, יד ימיני, כדי שתעביר את ההודעה על חדירה לקיבוץ, והיא אמרה לי 'אמא והבן זוג שלה נהרגו. גמרו אותם'. מאותו הרגע מצאתי את עצמי מנהלת את האירוע לבד. עשינו פיפי על מגבת ואילו גוש התאפקה עד לחילוץ. נועה ושגיא כיסו אותי בשמיכות כדי שהמחבלים בבית לא ישמעו אותי לוחשת הוראות".

"שיקרתי לחברים בקיבוץ, אמרתי להם שהעזרה הרפואית בדרך". רחל סטלמן

מה לחשת?

"שקרים. שיקרתי לחברי הקיבוץ שהם המשפחה בשבילי. אמרתי להם שהצבא בדרך, שהעזרה הרפואית בדרך, מה עוד יכולתי לעשות כדי להפיח בהם קצת תקווה?"

תושב כפר עזה שנסע לשם אתמול, קיבל נ"צ של בתי הניצולים. "הוא הביא לי את המחשב שלי וגם משקפי שמש, שנראים לי כמו חלק מהחיים הקודמים שלי, שהיו ואינם. גיליתי שאפשר ללבוש מכנסיים במשך יותר משבוע וגם להפוך מדי יום את החולצה. משרד ורבורג שלחו לנו שקיות של בגדים, אפילו בגדי חורף ומעילים. תודה, אבל מה זה אומר? שנהיה כאן חודשים? חצי שנה? יותר?"

"החלטתי", מבשר לי ארג'נטרו, "אני אחזור לבית שכבר אין לי, בקיבוץ שהוא ביתי, רק אם כל חברי הממשלה יתנצלו על זה שהם קראו לי בוגד ועוכר ישראל. אולי עכשיו כל אזרחי המדינה יבינו שבמשך יותר מ־20 שנה תושבי כפר עזה הגנו בגופם – עליהם".

בן־דרור ימיני

על הפוליטיקה

הניחו לאינטרסים, צרפו את דרעי וליברמן לקבינט

לרגעים אנחנו צריכים לשאול את עצמנו אם האסימון ירד. לא בטוח. בוודאי לא אצל כולם. יעידו על כך העיכובים בהקמת ממשלת החירום. יעידו על כך אלה שממשיכים לעשות חשבונות פוליטיים קטנים. יעידו על כך אלה שגם בשעה הקשה הזאת ממשיכים בתעמולה קטנונית ובהתחשבנויות אוויליות. אנחנו חייבים להחליף דיסקט.

ישראל נמצאת במצב הרבה יותר קריטי מזה שהיה בימים הראשונים של מלחמת יום כיפור. חזית אחת כבר רותחת. חזית נוספת כבר מתחממת מצפון. גם השטחים על גחלים שעלולות להידלק לאש גדולה. לא רק בעזה יש מאות אלפים שהתבקשו לצאת מבתיהם ולנדוד דרומה. גם מאות אלפי ישראלים נאלצו לעזוב את בתיהם ולנדוד גם צפונה וגם דרומה. לאלפים רבים כבר אין בתים. זו שעת חירום. מישהו עדיין לא מבין?

שעת חירום מחייבת היערכות חירום. הלוואי שהייתה קמה בישראל ממשלת אחדות שכוללת את הליכוד ומפלגות המרכז. זה לא קורה ולא יקרה. אבל אסור לוותר על האינטרס הלאומי. ולכן יש צורך באנשים הראויים ביותר על ההגה. ומדובר בעיקר בקבינט הביטחוני המצומצם.

ולכן, תהא דעתנו הפוליטית על אריה דרעי אשר תהא, אבל נדמה שיש קונצנזוס על דבר אחד. בענייני ביטחון הוא נחשב לאחד האנשים השקולים והמנוסים ביותר במערכת הפוליטית. הוא לא ימין. הוא לא שמאל. הוא חסר כל אינטרסים, בכל מה שקשור למצב החירום. אפשר לומר דברים דומים גם על ליברמן. למרות המשקעים האדירים בינו לבין נתניהו, הוא מוכן להצטרף לממשלת חירום.

גם לאחר הצטרפות המחנה הממלכתי לממשלה – זו לא ממשלת אחדות. זו ממשלת חירום. יש יותר מדי שרים. הסקטור האזרחי מתפקד לעילא ולעילא. עשרות מרכזי התנדבות, שהגדול והיעיל שבהם מופעל על ידי "אחים לנשק". ולא, זה לא פתרון. ישראל זקוקה לממשלה מתפקדת, שכרגע לא בדיוק קיימת. מה שברור הוא שבמצב החירום שנוצר אנחנו זקוקים לקבינט מצומצם עם הניסיון הגדול ביותר.

צריך לברך על הצטרפות גנץ ואיזנקוט. אבל זה לא מספיק. הם מגיעים בעיקר עם ניסיון צבאי. אנחנו זקוקים לבעלי ניסיון רחב יותר. דרעי היה שנים רבות שר הפנים. הוא מכיר את הבעיות לפני ולפנים. הוא מבין את המשמעות האזרחית והכלכלית של כל החלטה שתתקבל על העורף הישראלי. לפני עשרה ימים הרעיון לצרף אותו לממשלה היה נשמע כמו הבל גמור וסטירת לחי לשלטון החוק. לא עכשיו. הנסיבות השתנו. המדינה במצב אחר. ליברמן היה גם שר חוץ וגם שר ביטחון. הוא אחד הפוליטיקאים הוותיקים בישראל.

בימים הקרובים יהיה צורך לקבל החלטות גורליות. מה עושים עם החטופים? נכנסים למו"מ? מעכבים את המהלך הקרקעי? יש אינטרסים סותרים לישראל עצמה. כל החלטה שתתקבל תגרום למחאה קולנית מצד כלשהו. מצד אחד, אלה שרוצים למוטט את שלטון החמאס. מצד שני, אלה שחושבים שלחטופים יש עדיפות עליונה. זו הכרעה קשה מנשוא. כולם חכמים. כולם נותנים עצות. אבל ההחלטה, בסופו של דבר, תתקבל על ידי הקבינט המצומצם. וככל שההחלטה תתקבל על ידי קבינט שכולל את המנוסים ביותר שישראל יכולה להעמיד היום – כך ההחלטה תתקבל על ידי רוב גדול בציבור. הלוואי שגם לפיד היה מצטרף. אבל כרגע יש שניים שאין שום בעיה פוליטית לצרף אותם. לנתניהו בכל מקרה יש ויישאר רוב, בקבינט המצומצם כמו ברחב. אין לו ממה לחשוש. יש לו רק מה להרוויח. והוא יודע, כמו שכולנו יודעים, שהחלטת הרכב קבינט שכולל את דרעי וליברמן תזכה להסכמה ציבורית גדולה יותר.

אנחנו בשעת חירום. הניחו לאינטרסים הקטנים. עשו את מה שטוב למדינה. אנא, הרחיבו את הקבינט.

מבגבון הזוועה

בניסיון לגייס את העולם, פירט נשיא המדינה הרצוג את המסמכים שנתפסו על גופת אחד המחבלים שחדרו לשטח הארץ וקרא: "זו אידיאולוגיה מבית דאעש, יש לחסל את חמאס מפני האדמה" ● עד כה, עידכן צה"ל את משפחותיהם של 155 חטופים ● אתמול, נפגש רה"מ לראשונה עם נציגי משפחות: "נתניהו נתן לנו התחייבות מפורשת – אחת ממטרות המלחמה היא החזרת החטופים הביתה"

איתמר אייכנר, הדר גיל־עד

"אנו עומדים בפני אויב אכזר ביותר, בלתי אנושי, אותו עלינו לעקור ללא רחמים", הדגיש אתמול נשיא המדינה יצחק הרצוג בראיון לר־שת CNN כשהוא אוחז בחוברת בשם "מדריך הלוחם – גרסת הג'יהאד". "המסמך הזה נמצא על גופתו של אחד המחבלים. החוברת הזו היא מדריך הפעלה, איך נכנסים לחצרות של אזר־חים, לקיבוץ, לעיר, למושב, איך פור־צים לשם. וראשית – ומה אתה עושה כשאתה מוצא את האזרחים? אתה מענה אותם. זו החוברת שכתוב בה בדיוק איך לענות אותם, איך לחטוף אותם".

לצד תוכנית חטיפת השבויים הרצח־נית של ארגון הטרור חמאס, הציג הנשיא בראיון תמונות מזעזעות ממה שנותר מהטבח בקיבוץ בארי, בו ביקר אתמול. "הסיפור הוא לא ישראל מול הפלסטי־נים, או יהדות מול איסלאם – חלילה – הסיפור הוא על בני אדם, אנושיות, האם אנחנו עם הטוב או עם הרע, שם האנושות צריכה לעמוד. המערכה שאנו מנהלים כעת, כעם העולה כאריה, הוא נגד הר־שע, ואנחנו נעקור את הרע כדי שיהיה טוב יותר לכל האזור והעולם. אין שום הצדקה למה שקרה. זו פשוט אידיאולוגיה מבית דאעש שקוראת לחסל את ישראל מפני האדמה, ולכן יש לחסל את חמאס מפני האדמה", הוא סיכם.

בחוברת, מפורטים בין היתר שלבי החטיפה ואופן ביצועה. על פי המתואר, נדרשו המחבלים לייצר כאוס והפחדה באמצעות כפיתה וכיסוי עיני השבויים, תוך שימוש במכות חשמל והוצאה להורג של כל אדם אשר עלול להוות איום או הסחת דעת. כמו כן, הם הודרכו לאסוף את השבויים ולהשתמש בהם כבשר תותחים במידת הצורך ללא הבדל דת, גזע או מין. עוד על פי המדריך המעוות, ובדומה לארגון הטרור דאעש, נדרשו המחבלים החוטפים לתעד את מעשיהם בשידור חי, ובעת תקיפות צה"ל להוציא להורג את השבויים.

"במערכה נגד הרשע". הנשיא מציג את חוברת הפעולה של חמאס, אתמול

בהמשך המדריך, נמצא גם פרק המס־ביר על סולם הדרגות בצה"ל וחשיבותן ועל אמצעי הלחימה ויכולות האלקט־רוניקה הקיימים בצה"ל. כך, כל מחבל שלקח חלק במסע הטבח הרצחני בשט־חי ישראל, אומן על ידי שיטות הלחימה הברבריות והמעוותות של ארגון הטרור חמאס.

אמש עידכן דובר צה"ל תא"ל דניאל הגרי כי עד כה עודכנו 155 משפחות של חטופים, והדגיש: "אנחנו מקיימים מאמץ אדיר בסוגיית החטופים – זה מצוי בעדי־פות עליונה עבורנו". לאחר ביקורת על התנהלותו בנושא, פגש ראש הממשלה בנימין נתניהו לראשונה מאז הטבח את נציגי משפחות החטופים. על פי גורם מדיני, בפגישה שנערכה עם יותר קרו־ביהם של יותר מ־100 חטופים ונעדרים במשך כשעתיים, הבטיח ראש הממשלה כי ישראל תעשה את מירב המאמצים להשבת החטופים. בהודעה שפירסם מטה המשפחות לאחר הפגישה, צוין: "ראש הממשלה אמר כי אחד מיעדי המלחמה הוא החזרת השבויים והנעדרים. המש־פחות עדכנו את ראש הממשלה בדבר היותן מודעות למורכבות הבעיה, אך גם להזדמנויות שנוצרו בימים האחרונים בסוגיית המשא ומתן לשחרור החטופים".

בהצהרה אחרי הפגישה, אמר נציג המשפחות דודי זלמנוביץ: "אני דור שני לשואה וממשפחה של לוחמים ומפקדים. בשום סיוט לילה לא חשבתי שאני אע־מוד ואראה את התמונות ואת המעשים שאבי ז"ל סיפר לי מבירקנאו־אושוויץ". עוד אמר זלמנוביץ: "אנחנו מודים לראש הממשלה שקיבל אותנו, שמע את הסי־פורים וחיבק אותנו. הוא היה מאוד אמ־פתי, נתן לנו את ברכתו ונתן לנו את התחייבותו המפורשת שאחת ממטרות המלחמה היא החזרת המשפחות שלנו הביתה".

בתוך כך, מזכיר המדינה האמריקני אנתוני בלינקן שנמצא במצרים ואמור להגיע היום שוב לישראל, הודיע כי נשיא ארה"ב ג'ו ביידן מינה את דיוויד סאתרפילד לממונה מטעמו על מציאת פתרון בסוגיית החטופים. בנוסף, באחת מהשיחות שניהלו ביניהם, הזמין ראש הממשלה נתניהו את הנשיא ביידן לבי־קור בארץ ומגעים מתנהלים בנושא בין לשכות השניים. הבית הלבן טרם אישר את הפרטים.

גיורא איילנד

על גיוס כל משאבי המדינה

החלטות נדרשות

המבחן העליון של כל מדינה בעת משבר לאומי, ואין ספק שאנחנו בבזה משבר, הוא היכולת לגייס את כל משאבי המדינה ביעילות. לא מדובר רק על גיוס אנשי מילואים וגם לא רק על הגשת עזרה דחופה לאזרחים בדרום. נראה שממשלת ישראל עדיין בהלם ולא מבינה את המ־צופה ממנה, ולכן אציין כמה מתוך עשרות החל־טות נדרשות:

דבר ראשון, לקיים ישיבת ממשלה בעוד שבוע (לא יותר), ובה יציג שר האוצר שינויים וקיצוצים דרסטיים בתקציב 2023־2024. יש מישהו שחושב ש־200 מיליון שקל לאבי מעוז לטובת "זהות יהודית" הוא הדבר החיוני ביותר כיום? בכל יום נשרפים מיליונים על נושאים חסרי חשיבות ונדרש קיצוץ של מיליארדים.

כמו כן צריך ראש הממשלה להודיע שהחליט לקצץ את מספר משרדי הממשלה ל־15 בלבד בתוך חודש. השנים שאחרי מלחמת יום הכיפורים, 1974־1984, מוגדרות כ"עשור האבוד" של הכלכלה הישראלית. האינפלציה הגיעה ל־400 אחוז והמדינה הייתה על סף קריסה מוחלטת. מישהו יודע כמה זמן תימשך המלחמה הזו? כמה הוצאות ביטחוניות יידרשו, בכמה יצנחו הכנסות המדינה? היו לנו מלחמת לבנון הש־נייה, האינתיפאדה השנייה, וייתכן שכעת התחלנו את מלחמת העצמאות השנייה, אז בואו נתנהל בהתאם.

דבר שני, מטרת המלחמה בדרום נכונה. יש שתי חלופות להשיג אותה: האחת, מתקפה קרקעית רחבה, ובה המחירים בנפגעים והסיכונים האחרים ברורים. אפשרות שנייה היא להטיל מצור מוחלט על החצי הצפוני של רצועת עזה, מצור שיימשך שבועות, חו־דשים או שנים. בסוף, בלי אנרגיה, מזון ומים, לוחמי חמאס יגוועו, ייהרגו או ייכנעו.

כדי לבצע זאת לא מספיק לקרוא לאוכלוסיית העיר עזה וסביבתה לנוע לדרום הרצועה. לא רק שחמאס מקשה עליהם, אלא שהם לא יודעים מה מצפה להם באזור חאן־יונס, ולכן תנאי לפעולה כזו הוא לשכנע את העולם הנאור, זה שמטיף לנו להיות הומניטריים, להקים מחנות פליטים בדרום הרצועה, להביא לשם מים, מזון וציוד רפואי. אותם גורמים עושים זאת כבר עשר שנים בצפון ירדן למען פליטים מסוריה, אז מדוע לא כאן?

מצור שיימשך (אם יידרש) חודשים יאפשר לנו למ־צוא פתרונות יצירתיים כיצד להגביר לחץ, ולא חס־רים רעיונות טובים. מצור ארוך מחייב סבלנות, אבל הוא אפקטיבי וחוסך נפגעים.

הדבר השלישי הוא העניין המדיני. אנו משווים בין דאעש לחמאס. זה נכון במובן הזוועות ששני הארגו־נים מבצעים, אבל דאעש הוכה קשות, בין היתר היות ששום מדינה לא תמכה בו. בחמאס תומכות במידה כזו או אחרת לא רק איראן, סוריה ורוסיה אלא גם קטאר (מארחת המונדיאל) וטורקיה (חברה בנאט"ו). גם מצ־רים וסעודיה לא מתנערות, והמערב לא עושה דבר.

הדבר הרביעי והכואב ביותר הוא גורל החטופים. קשה להיות אופטימיים. בנושא זה נכון יהיה, כמובן, לעשות כל מבצע צבאי אם תהיה היתכנות. צריכה להיות מוכנות לשחרור "בלי חשבון" של כל מספר מחבלים מבתי כלא בישראל תמורת סיכוי כלשהו לשחרור החטופים. וכמו כן חייבים להציג עמדה קשו־חה מול העולם, ולפיה הנכונות שלנו לסייע הומני־טרית בעזה תהיה מותנית ב(לפחות) התעקשות של האו"ם והצלב האדום לבקר את החטופים. לא מספיק שמדינות המערב יביעו סימפתיה. הן צריכות לפעול, ולא רק למעננו. ניצחון על חמאס הוא תנאי הכרחי לבלימת איראן ושותפיה, שמסכנים את שלום העולם.

מטה עד הניצחון

הודעה חשובה

מטעם מטה עד הניצחון

עם ישראל נמצא באחד המבחנים החשובים בהיסטוריה. אל לנו לשחק לידיי האויב החמאסי הארור, ממשיכם של הנאצים, וליפול אל תוך מסרי הפילוג והשנאה.

זו העת לשים בצד את הפוליטיקה המקטבת, לאחד כוחות ולתמוך בכל מרכיבי הממשלה וכוחות הבטחון.

מטה עד הניצחון המורכב מכלל חלקי החברה הישראלית,

קורא לכולם לפעול למען אחדות העם.

כוחנו באחדותינו!

נתיב הדמים של חמאס

היערכות לפשיטה על ערים מרוחקות כמו קריית־גת, שליטה על נקודות כבושות במשך כחודש, אלפי אמצעי לחימה בארסנל וכמויות מזון גדולות ● הציוד שנתפס על המחבלים שפרצו לישראל מגלה: בכירי הזרוע הצבאית של חמאס תיכננו היטב מלחמה ארוכה ויומרנית

צילום: טל שחר

יואב זיתון, ניר בן זקן

יותר משבוע חלף מאז מתקפת הפתע של חמאס על ישראל, ולאט לאט מתגלה תמונת המלחמה השלמה. על חלק מ־1,500 המחבלים שפלשו לישראל נתפסו מסמכים ומפות שהעידו עד כמה יומרנית הייתה התוכנית עליה עמלו בכירי הזרוע הצבאית במשך שנים. התוכנית כללה גם פשיטה על ערים מרוחקות יותר מעוטף עזה, כמו קריית־גת, ושליטה על הנקודות שיכבשו בישראל במשך כחודש ימים.

סביב עוטף עזה, בכבישים שיוצאים צפונה כמו כביש 4 לכיוון אשדוד או הכבישים שמובילים לבאר־שבע, עדיין מוצבים מחסומי משטרה על מנת למנוע מעבר אפשרי של מחבלים שטרם נתפסו. הנקודה הרחוקה ביותר שנמצאו בה מחבלים מאז הפלישה הייתה סמוך למחנה שדה תימן הקרוב לבאר־שבע, באמצע השבוע על ידי יחידת דובדבן.

במערכת הביטחון משקיעים מאמצים אדירים לגלות האם חלק מהמחבלים אכן הצליחו להגיע לאזורים מרוחקים יותר כחוליות רדומות, שמסתתרות ומחכות לתקוף במועד שנקבע מראש כמו תחילת התמרון הקרקעי של צה"ל או לקראת סוף המלחמה.

גם הציוד שנמצא בשטח מוכיח כי חמאס עשה תוכניות לטווח ארוך. הם פלשו עם למעלה משלושים כלי רכב שונים, בהם טנדרי לחימה מסומנים, סוואנות ורכבים סמויים שהיו מיועדים להיכנס לעומק ישראל. בנוסף, כוחות הנוח'בה הביאו עימם כמויות מזון גדולות: שקים גדולים של מזון יבש כמו אורז ועדשים, פיתות, תמרים, חלב עמיד ועוד.

כמויות אמצעי הלחימה שהתגלו בשטח ישראל, לא מלמדות רק על תוכניותיו של חמאס להילחם במשך מספר שבועות, אלא מספרות גם עד כמה התגובה ההירואית של הכוחות שקפצו לשטח בשבת, רובם על דעת עצמם, מנעה תוצאה קטלנית בהרבה מ־1,300 קורבנות.

לא פחות מעשרת אלפים אמצעי לחימה שונים אותרו בישראל עד כה וטופלו במכון הלאומי לפירוק תחמושת במחנה ג'וליס. הכמות האדירה כללה אלפים רבים של מחסניות, מטעני חבלה שונים, כולל כאלו המיועדים להצמדה לטנקים ולהשמדת רכבים ממוגנים, טילים טרמוברים להבערת אש שכמותם ירו המחבלים לחדרי מגורים, עשרות אמר"לים ומכשירי קשר, אמצעי חבלה שהועתקו בתצורתם מאלו הקיימים בצה"ל לפריצה חמה של גדרות ודלתות ועוד. בנוסף, הופתעו כוחות צה"ל לגלות מספר גדול של תיקי חובש בכיר, עמוסים במנות דם וציוד רפואי.

כאמור, רק באחוז בודד מהאמל"ח הספיקו המחבלים להשתמש. "ראינו מחבלים שהרגנו רגע לפני שהצליחו למלכד עצמם או על בתים שכבשו", סיפר ל"ידיעות אחרונות" מפקד המכון לפירוק תחמושת, רס"ן ג', שלחם בצוק איתן כחלק מיחידת יהל"ם ופשט על המנהרה אליה נחטף הדר גולדין ז"ל. ג' הכיר את כל אמצעי הלחימה שאותרו אך הופתע מהכמות: "חלק גדול מהנשק יוצר ברצועה אך לא בסטנדרט צבאי. בערך 30% מייצור הנשק אצלם הופך לנפל ולכן הם מייצרים במסות".

עינב שיף
על הקונספציה

איפה טעינו. וטעינו

אין יותר מוצדקת מהדרישה שהשלטון יקבל אחריות על מחדלי 7 באוקטובר. הטענה כי מדובר ב"פוליטיקה" מגיעה גם מהאנשים הטובים ביותר, בהם כאלה שמסכנים את חייהם בחזית או נותנים את נשמתם כדי לסייע בעורף. להם, ולא לאינטרסנטים הרקובים שמריחים את בואו של המבול, צריך לענות תוך כדי הוקרת תודה ואהבה אין־סופית: החרדה היא שדווקא בגלל גודל השעה ומה שמונח על הכף, קיים חשש אמיתי שה"פוליטיקה" מובילה את מי שאוחזים בהגה. זה לא עניין של מה היה בעבר, אלא מה קורה עכשיו.

אולם הזעם הכביר נגד הסיאוב השלטוני הוא גם ערפל כבד, שבחסותו ניכרת התחמקות מחשבון נפש הרבה יותר גדול ובעיקר חוצה מחנות ומערכים. מה שקרס טוטאלית ביום שבו חמאס הסתער על עוטף עזה היה לא רק התפיסה שהוביל בנימין נתניהו מאז חזר לשלטון ב־2009, אלא העקרונות שהנחו את הרמטכ"לים, ראשי השב"כ ואגפי המודיעין שמכהנים תחתיו. מעבר להם, חובה לומר ביושר: למרכז והשמאל הציוני לא הייתה תשובה אמיתית לשאלה כיצד ניתן לקיים חיים נורמליים כאשר מעבר לגבול הדקיק קיימת ישות שלעולם לא תכיר בישראל ובבוא העת לא תבחל בשחיטת תושבים ותושבות ללא הבדלי דת, גזע, גיל, מגדר, זהות לאומית ועמדה פוליטית.

כמו כדור אופיאטי שמתחפש למשכך כאבים למרות שמדובר בסם עוצמתי, התמכרנו, בצד שסולד מחזונות משיחיים מחד ולא מתנגד ללאומיות הישראלית מאידך, לאשליה שבה החמאס הוא כבר "תנועה מדינית" שמקבלת על עצמה התנהלות "פרגמטית": נארגן שיזרקו עליהם עוד קצת כסף ונכניס עוד כמה פועלים ויהיה בסדר. רצינו שכל "סבב" ייגמר כמה שיותר מהר, בניגוד לדרישות מהשטח, כדי שנוכל לחזור ולהדחיק את האויב המפלצתי שמאמלל חבל ארץ ריבוני וגם את חיי הנתינים שלו בטרגדיה ושמה עזה.

כמו חסידים של אדמו"ר, שיננו מבוקר עד הלילה את המנטרה שמערכת הביטחון יודעת הכי טוב מה לעשות, איך ומתי. סימנו כל ניסיון לחלוק על צורת החשיבה שלה כמאמץ פוליטי נואל לפגוע בלובשי מדים. מעבר לזה: בשום מערכת בחירות מתוך ה־700 שהיו כאן בשנים הללו לא הוצגה תשובה רצינית לשאלת עזה וחלוקת גבול עם ישות טרוריסטית עוינת. זה לא קרה גם אחרי צוק איתן, למרות שהלכנו לקלפי רק שמונה חודשים אחרי לחימה ארוכה וחמוצה, שהסתיימה במקרה הטוב בתיקו.

גם הטענה הנכונה כי נתניהו "מעדיף את חמאס" כדי לפרק את הרשות הפלסטינית, לא פוטרת את הצד השני מהעובדות הכואבות, שהן נכונות גם במציאות הלא מוסרית בעליל של כיבוש ושליטה בעם אחר: הרשות היא גוף מושחת ושנוא, בהובלת דיקטטור בעל נטיות אנטישמיות, שאמנם מתנגד לאלימות אך במקביל יודע מה מצפה גם לו אם ישראל באמת תפנה לו עורף. ובשולי הדברים, היו בינינו כאלה שחשבו שקיני השמאל הרדיקלי באירופה ובארצות־הברית הם בסך הכל "מתנגדי כיבוש" או מקסימום "אנטי־ציונים". בימים אלו כל מי שיש לו אינטרנט או חי במקומות הללו רואה את השנאה התהומית, את הקמפיינים השקריים, את חוסר היכולת האנושית הבסיסית לצאת בקול ברור ונטול "אבל" נגד פשעי מלחמה מחרידים.

ללא הכרה בטעויות והכאה על חטאים זה לא משנה כמה מהר ניפרד ולא בידידות מהממשלה הזאת. לא רק שאת אלה שכבר מתו זה לא יחזיר, גם לאלה שעוד ימותו זה לא יעזור.

מוקד החירום של ההסתדרות
פתוח לשירותכם
2383*

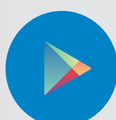
מוקד החירום של ההסתדרות פתוח לכלל הציבור ומעניק סיוע למשפחות שפונו ואירוח משפחות במוקדי ההסתדרות, מענה מתוגבר של פסיכולוגים/יות ועובדים/ות סוציאליים/יות, מענה לכל שאלה בנוגע לזכויות עובדים והתנהלות בשעת מלחמה. **ביחד ננצח.**

ההסתדרות
הבית של העובדות והעובדים בישראל

054-8678673

ההסתדרות החדשה

Moked@histadrut.org.il

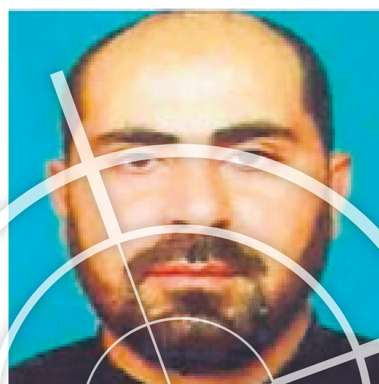
histadrut.org.il

BBR Saatchi & Saatchi

פוגעים בבכירי המחבלים

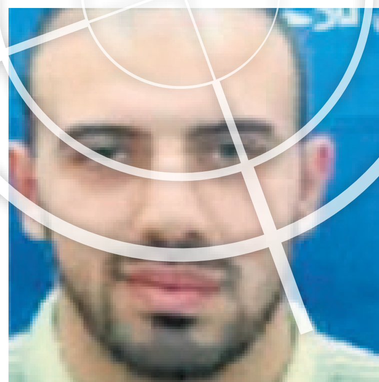
ממפקדי פלוגות הנוח'בה שהובילו את הטבח ביישובי העוטף ועד מחזיקי התיקים בלשכה המדינית – כוחות צה"ל חיסלו כוחות מרכזיים בחמאס והסבו לארגון נזקים כבדים

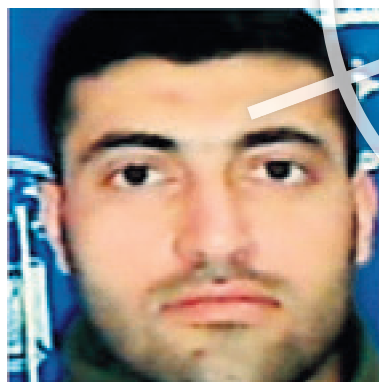

ג'ואד אבו־שמאלה

מועתז עיד

מוראד אבו־מוראד

זכריא אבו־מעמר

עלי אל־קאדי

בלאל אל־קדרה

צילומים: דובר צה"ל

עינב חלבי

מאז תחילת המלחמה חיסל צה"ל לא מעט מפקדים וגורמים בכירים מארגון חמאס. הנה שישה מהשמות והתפקיד אותו מילאו:

עלי אל־קאדי – מפקד פלוגת הנוח'בה ההתקפית במרכז ג'באליה שבצפון הרצועה

חוסל שלשום בצהרי יום שבת. מפקד הפשיטה על עוטף עזה של "כוח נוח'בה", יחידת העילית של גדודי אלקסאם, הזרוע הצבאית של חמאס, וממשוחררי עסקת גלעד שליט. בשנת 2005 אל־קאדי חטף ורצח באכזריות את מעסיקו ששון נוריאל, ותיעד את רגעיו האחרונים. הוא ושותפיו נידונו למאסר עולם, אך שוחררו ב־2011.

מוראד אבו־מוראד – אחראי חטיבת עזה בכוח האווירי של חמאס

חוסל אתמול בתקיפת צה"ל ברצועה על מפקדה מבצעית של חמאס שממנה נוהלה הפעילות האווירית של הארגון. דובר צה"ל הוסיף כי אבו־מוראד לקח חלק גדול בתכנון מתקפת הפתע על ישראל לפני שבוע והכווין מחבלים לקראתה. עוד נמסר כי מטוסי קרב של הצבא תקפו במקביל עשרות מטרות צבאיות ופעילי נוח'בה של חמאס שהיו בשטחי היערכות ברחבי רצועת עזה.

ג'ואד אבו־שמאלה – מחזיק תיק הכלכלה

ביום הרביעי של המלחמה צה"ל חיסל שני בכירים בחמאס. האחד הוא ג'ואד אבו־שמאלה, שר הכלכלה של ארגון הטרור, חוסל על ידי כלי טיס של צה"ל. כחלק מתפקידו ניהל את הכספים בארגון וייעד את הכספים למימון ולהכוונת טרור בפנים הרצועה ומחוצה לה. החזיק בעבר בתפקידים ביטחוניים בארגון הטרור, וכחלק מתפקידו הוביל מספר פעולות שמטרתן לפגוע באזרחים במדינת ישראל.

זכריא אבו־מעמר – מחזיק תיק היחסים הלאומיים

אחד מבכירי הלשכה המדינית של ארגון חמאס וראש משרד היחסים הלאומיים. בתפקידו היה אחראי על קבלת החלטות ברצועה, תפעול קשרי הפנים ותיאום בין הארגונים ברצועה. אבו־מעמר היה ידוע כמקורב ליחיא סינוואר וכחלק מתפקידו פעל רבות על מנת להסית ולפעול כנגד ריבונות מדינת ישראל ולסכן את תושביה. בנוסף, היה שייך לפורום הבכיר בארגון ובכך היה מעורב בקבלת ההחלטות של הארגון ותכנון מיתווים ופעולות רבות נגד ביטחון מדינת ישראל.

בלאל אל־קדרה – מפקד פלוגת הנוח'בה ההתקפית בדרום חאן יונס

צה"ל ושב"כ הודיעו כי בילאל אל־קדרה, מפקד כוח נוח'בה שהיה אחראי על הפשיטה בקיבוצים נירים וניר עוז, חוסל. אל־קדרה, שהיה מפקד בגדוד דרום חאן יונס, חוסל על ידי מטוסי קרב של חיל האוויר בהכוונה מודיעינית של שב"כ.

מועתז עיד

מפקד המחוז הדרומי בביטחון הפנים של חמאס. חוסל בלילה שבין שבת לראשון במחנה הפליטים אל־בורייג' הממוקם במרכז רצועת עזה.

הנריקה צימרמן
על הדרך לפתרון בעזה

דרושה קואליציה בינלאומית

רצועת עזה איננה רק בעיה של ישראל, אלא גם של העולם הערבי ושל הקהילה הבינלאומית – והעימות הנוכחי איננו עוד עימות נקודתי בין ישראל לחמאס, אלא שלב חדש במלחמה בין ישראל לאיראן, שהוא בעל השלכות על המזרח התיכון והעולם כולו.

לא במקרה, כמה ימים לאחר הזוועות שביצע חמאס בשטח ישראל החלה להגיע לכאן רכבת אווירית של מנהיגים ושרים מארצות־הברית, גרמניה, איטליה, בריטניה והאיחוד האירופי. תמונות התינוקות שנרצחו ונשרפו גרמו להלם עמוק במדינות רבות, בהן מדינות ערביות. אתמול, בזמן שהייתי בגבול עם עזה, צילצל אליי בכיר מאיחוד האמירויות כדי להביע סולידריות. "עד שלא תחתכו את ראש הנחש, זה יחזור על עצמו", הוא אמר. עניתי לו שזה לא כל כך פשוט, כי חמאס אינו רק תנועת טרור פוליטית־צבאית, אלא גם רעיון – ורעיון קשה להרוג. עם זאת, הסכמתי שלישראל אין אלטרנטיבה אחרת. ידידה אחרת, מסעודיה, שכבר שנים משתתפת בדיאלוג הסודי בין הממלכה לבין ישראל, כתבה לי: "אני מצטערת כל כך חביבי, לא יכולה לתאר לעצמי את מה שאתם חווים, השפעות האירוע הזה יורגשו במשך עשורים".

בשנת 2017 נכנסתי למוסול שבעיראק, ביום שאלפי חיילי דאעש ברחו מהמקום. ליוויתי את כוחות ה"פשמרגה" הכורדיים, שסביבם היה מגדל בבל של חיילים שדיברו בכמה שפות והיו חלק מקואליציה של 75 מדינות נגד "המדינה האיסלאמית". בהם היו גם אזרחים מעשר מדינות ערביות, שטייסיהן הפציצו יום ולילה את בסיסי דאעש. אתמול אחד הקצינים הכורדים שאליהם הצטרפתי אז, כתב לי: "תגיד בבקשה לרשויות בישראל שאם הם רוצים עזרה מאנשינו כדי לגרש מעזה את מנהיגי חמאס הארורים, אנחנו מוכנים לארגן בריגדה ולטוס מיד". עניתי לו שמעולם לא קרה שיחידות של צבא זר כלשהו השתתפו בלחימה למען ישראל. אך ההצעה הזו אינה מקרית: ישראל מהווה מקום מפגש בין הג'יהאד העולמי והעולם החופשי, וחלק מהמלחמה נגד ציר הרשע שבראשו עומדת איראן. כל מי שמאמין בערכי החיים והחופש אמור להבין את המציאות.

בגדר ההפרדה שמסביב לעיר מלייה, המובלעת הספרדית בצפון מרוקו, פגשתי לפני כמה חודשים את מוחמד, צעיר עזתי, עורך דין, שברח מעזה עם חבריו. הוא החליט לעשות זאת אחרי שחמאס תפס את סלון ביתו פעמיים, ובעקבות כך חיל האוויר הפציץ את דירתו בשתי ההזדמנויות. "אנחנו קורבנות של חמאס", אמר לי אז מוחמד, שמתגורר כיום בגרמניה במעמד פליט. המסקנה ברורה: העולם החופשי לא יכול לקבל את התעמולה שלפיה ישראל היא התוקף וחמאס הקורבן. זו תהיה תבוסתו.

כדי למוטט את שלטון חמאס, דרושה תמיכה מהקהילה הבינלאומית – כדי לעזור לאוכלוסייה האזרחית הפלסטינית בעזה לבנות מחדש את תשתיות הרצועה. מאז 2007, כשחמאס תפס את הרצועה באופן אלים, עזה הפכה לגורם מתמיד של אי־יציבות אזורית ועולמית. למען תושבי שדרות ועוטף עזה, באזור שבו ריח המוות עדיין באוויר, ולמען שני מיליון פלסטינים בעזה שכבר 16 שנה סובלים תחת רגלי חמאס – דרושה רעידת אדמה. ובדיוק כמו במקרה של דאעש, דרושה קואליציה בינלאומית.

זקוקים לסיוע?

מוקדי החירום והסיוע של גופי הביטחון ומשרדי הממשלה לשירותכם

צה"ל וגופי ביטחון

מרכז השליטה לטיפול במשפחות החטופים והנעדרים
*6754

קפ"צ
קצינת פניות הציבור
מוקד פניות כללי של צה"ל:
1111
מוקד פניות בנוגע לחיילים נעדרים וחטופים:
1111 שלוחה 5

חמ"ל אכ"א
חמ"ל מאמצי פרט:
03-7349823

חמ"ל נפגעי צה"ל
ריכוז מידע על נעדרים, הודעות למשפחות ולוויות:
03-67550000

אט"ל
אגף טכנולוגיה ולוגיסטיקה
טיפול בנושאי לוגיסטיקה ומזון:
052-6156256
לפנייה בואטסאפ

משטרת ישראל
מוקד חירום: 100
מוקד המידע: 110
איסוף מידע על נעדרים: 105

פיקוד העורף
מוקד פניות
104

משרדי ממשלה

משרד הביטחון
מוקד שירות של אגף משפחות והנצחה: 03-7776700
שיקום- קו תמיכה רגשית לנכי צה"ל ומערכת הביטחון: *8944
מוקד השירות והמידע: *8150

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי
מוקד חירום 'לב אחד' לסיוע אזרחי בחירום: 072-2133281, *3197
מוקד חירום, תמיכה נפשית וצרכים חיוניים לאזרחים ותיקים: *8840
חמ"ל גליל: *8732

המשרד לביטחון לאומי
הגשת רישיון לנשיאת כלי ירייה פרטי -
www.gov.il/he/service/issue_firearms_license_to_a_private_individual

משרד החינוך
מרכז השירות והמידע: *6552 (קו רגשי בשלוחה 5)
מייל ייעודי לכבדי שמיעה: sherut@education.gov.il

בנק ישראל - הפיקוח על הבנקים: *9086, 02-6552680 | מוקד נתוני אשראי: *6194

רשות המיסים
מוקד קרן פיצויים מס רכוש *4954
מוקד מנהל המכס - ייבוא תרומות אזרחיות (לא ציוד לצה"ל) - 074-7409111

ביטוח לאומי - מוקד המשרד לסיוע לנפגעים: 02-6269999

מערך הסייבר הלאומי - פניות הציבור לטיפול באירועי סייבר: 119

מערך הדיגיטל הלאומי - מוקד: 1299

משרד החוץ - מרכז מצב ושליטה לתיאום ודיווח בחירום: 02-5303155, שלוחה 5

משרד התחבורה
חמ"ל לתפקוד רציף של כלל מערך התחבורה: 074-7796471
מוקד המידע: *5678
מוקד המידע של התחבורה הציבורית: *8787
מוקד "חוזרים הביתה": 02-6663380

משרד הפנים - מוקד פניות ציבור: 073-3320263

רשות האוכלוסין וההגירה - מוקד חירום ייעודי לתושבי עוטף עזה: 074-7086100

המשרד לשוויון חברתי - מוקד חירום למידע ותמיכה לחברה הערבית: *2163

משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה
מוקד חירום לגופי מחקר, חברות וארגונים: 072-3452355
רשות החדשנות - מוקד פניות לצרכים של חברות הייטק: *8041

משרד התקשורת - קו חירום לדיווח על בעיות תקשורת, תקלות ועוד: *4928

משרד הרווחה - מוקד פניות למידע, הכוונה וסיוע בחירום: 118
בוואטסאפ - 050-2270118 | המרכז הארצי להתנדבות: *8103

משרד הבריאות - קול הבריאות, מוקד שירות ומידע טלפוני: *5400, 08-6241010

המשרד להגנת הסביבה - מוקד לטיפול באירועי חירום סביבתיים: *6911

משרד העלייה והקליטה - מוקד טלפוני עבור עולים חדשים: *2994
מרכז הפעלה: 073-3972067 / 073-3972396

משרד התרבות והספורט
מוקד חירום עבור אמנים, ספורטאים וגופי תרבות וספורט: 072-3452355

משרד המשפטים
מוקד חירום למשפחות החללים - רשם הירושה: 077-7716411
m.harvotbarzel@justice.gov.il

משרד הכלכלה - מוקד חירום לתפקוד רציף של התעשייה והעסקים במשק: *6150

משרד התיירות - מוקד טלפוני: 02-6664200

משרד האנרגיה והתשתיות - www.energy.org.il
הרשות הממשלתית למים וביוב: www.water.gov.il
מוקד חברת החשמל: 103

משרד החקלאות
מוקד למענה בנושאי תוצרת חקלאית טרייה, מזון ובעלי חיים בחירום: *6016

משרד הבינוי והשיכון
מוקד סיוע לדיירי הדיור הציבורי והגשת בקשות לסיוע בדיור: *5442

משרד העבודה - מרכז פניות בנושא זכויות עובדים: *3080

המשרד לשירותי דת - מוקד חללי "חרבות ברזל" - 077-2231142

כנסת ישראל - חמ"ל כנסת וממשלה: *5350 שלוחה 3
וואטסאפ - 058-5005350

לפמ

מידע נוסף ושירותים חיוניים נוספים, לשירותכם
בפורטל החירום הלאומי: www.oref.org.il

יחד ננצח!

מערך ההסברה הלאומי

פרופ' איל בנבנישתי ופרופ' עמיחי כהן

לא להמר על תקומה

בספרות ההיסטורית והתיאורטית על ניהול מלחמות מוכר השלב שבו ראש מדינה כושל "מהמר על תקומה" (gambles for resurrection) ומטיל עוד ועוד כוחות צבא למערכה מתארכת ומסתבכת, בתקווה כמעט נואשת שההצלחה תאיר בסוף את עיניה והמפלה הכואבת בתחילת המערכה תהפוך באורח קסם לניצחון. המנהיג יודע שתבוסה לאומה מהווה מפלה אישית עבורו, וטובתו האישית מניעה אותו להמר על טובת המדינה שתוצאתה תבוסה. מחקר היסטורי של התופעה המוכרת הזו מצא שיש הבדל בין שלושה סוגים של משטרים, והראה שבסוג אחד של משטרים, הבעיה הזו של הימור על תקומה היא בעיה חמורה במיוחד.

במשטרי דיכוי חזקים בעיית המנהיג המהמר רווחת פחות. המנהיג החזק, אם הוא נוהג בצורה רציונלית, יודע שהוא יוכל להשתמש בגדולתו כדי לאיים על מתנגדיו, או "לקנות" את הצבא ואת חלקי החברה האחרים שמחזיקים את המשטר בשלטון, ולכן יידע להבטיח את הישרדותו גם בעת הפסד צבאי. במשטר דמוקרטי מלא וחופשי, בעיית המנהיג המהמר גם היא פחותה יחסית: ראשית, במשטרים דמוקרטיים יש כלים חוקתיים לטפל בבעיית המנהיג המהמר על תקומתו במחיר תבוסת צבאו, שכוללים מעורבות מראש של מוסדות פוליטיים שמאשרים את היציאה למלחמה או מקבלים דיווחים שוטפים, ובכך הופכים לשותפים לאחריות. מוסדות כגון גופי חקירה ובדיקה יכולים בדיעבד לזהות את ההימור ולהוקיע אותו, ואף להטיל סנקציות בגינו. אלה הם בלמים ואיזונים שעשויים למנוע את הצורך בהימור או לפגוע בתמריץ להמר. שנית, המנהיגים במשטר דמוקרטי אולי חוששים מפגיעה במוניטין, אך יודעים שלא יספגו עונש אישי חמור במקרה של הפסד במלחמה. הם עלולים, כמובן, להפסיד את השלטון, אבל פרט לסיום הקריירה הפוליטית לא ייארע להם דבר. לכן בדמוקרטיות בעיית המנהיג המהמר רווחת פחות.

תופעת ה"הימור על התקומה" רווחת יותר במשטרים מדכאים מתונים. מחד, במשטרים אלו אין מערכות פנימיות חזקות של איזונים ובלמים היכולות למנוע את תופעת המנהיג המהמר, ומאידך, במשטרים אלו, המנהיגים חוששים יותר מתוצאות האישיות של הפסד במלחמה, שכן אין להם יכולת לשחד פלחים משפיעים בחברה – ונפילה מהשלטון עלולה להתלוות לסנקציות אישיות קשות. מנהיג שחושש שההפסד במערכה יקרב אותו לעונש מאסר, למשל, ישתייך לסוג השלישי והמסוכן של המנהיגים המהמרים על תקומת מדינתם. למנהיג כזה תמריץ גדול במיוחד לקדם את טובתו האישית על פני טובת המדינה, ובכך לגרום לאסון לאומי.

ישראל היא מדינה בעלת משטר דמוקרטי, אך בשנים האחרונות, ובייחוד בשנה האחרונה, פעלה הממשלה במרץ להחלשת האיזונים והבלמים. בחסות חשש של ראש הממשלה ממאסר, הותקפו מערכות החוק, והוחלשו המערכות המקצועיות החיוניות. ראש הממשלה נתניהו, העומד בראש קואליציית ימין הומוגנית יחסית, הוא מנהיג חזק מאוד, בייחוד בתחום הביטחון הלאומי. אמנם תגובת הרחוב מנעה ממנו לפטר את שר הביטחון, ובכך לשלוט שלטון יחיד ללא מיצרים בתחום הביטחון, אך גם כך מעמדו הביטחוני אינו מעורער בתוך קואליציית הימין.

מנהיג חזק כמו נתניהו עלול לקבל החלטות אסטרטגיות בעייתיות. באופן עקרוני, עומדת המדינה בפני שתי אפשרויות: האחת, ההתקפה בעזה נעצרת עד שיוחזרו החטופים, יוסדרו מסדרונות הומניטריים בטוחים לתושבי עזה המעוניינים להתפנות, וצה"ל ייבנה ויאמן את כוחותיו למערכה שבה יופל משטר החמאס בעיתוי שישראל תבחר. החלופה האחרת היא להיגרר לסדר היום שבחר בו החמאס. מנהיג שחושש שהאפשרות הראשונה תערער את אחיזתו בשלטון באופן מיידי יבחר בחלופה השנייה. ואולי החלופה הראשונה היא העדיפה לאומה?

יש לחזק את החישוקים על מקבלי ההחלטות כדי שיסייעו להם לקבל את ההחלטות הנכונות לטובת הכלל. ההיסטוריה, גם של מדינות דמוקרטיות, רוויה בהחלטות שגויות של מנהיגים שראו את טובתם לפני טובת מדינתם

בשל כך יש לברך על הצטרפותה של מפלגת המחנה הממלכתי לממשלת החירום. ללא ספק, נוכחותם של חבריה בקבינט יש בה כדי לצמצם את הסיכון שראש הממשלה נתניהו יבקש להמר על ניצחון במערכה ובכך לאפשר לו להחזיק בכסאו. אבל בכך לא די. חיוני להבטיח קיומה של בקרה אפקטיבית על הפעלת שיקול הדעת של ראש הממשלה. מזווית זו, הדיווח שראש הממשלה שולט בלעדית (ללא נציגים של משרד הביטחון וצה"ל) בניהול המשא ומתן לשחרור החטופים מדאיגה, כיוון שמונופול כזה יסייע לו לקדם את טובתו האישית. אולי אף ביתר שאת מדאיגה הידיעה שלשכת נתניהו אסרה על קציני צה"ל להקליט את דיוני הקבינט המדיני־ביטחוני, למרות שההקלטות נדרשות לצרכים מבצעיים ונהוגות זה שנים. היעדר המידע מדיוני הקבינט משחרר עוד רסן על מנהיג שמעוניין להמר על הישרדותו במחיר של אסון למדינתו.

גם תצורת היחסים בין הקבינט "הרחב" ל"קבינט המלחמה" עלולה להיות בעייתית. קבינט המלחמה אינו בעל סמכויות עצמאיות. כל קבלת ההחלטות בקבינט המלחמה מבוססת על הסמכה לבצע פעולות מסוימות מטעם הקבינט הרחב. מסגרת זו מאפשרת לראש הממשלה לבחור את הפורום לקבלת החלטות, ולהתייעץ עם שותפיו לפי שיקולים שאינם לחלוטין שקופים.

אנו נזהרים בהטלת דופי בראש הממשלה נתניהו, שמוביל את המדינה ברגעים קשים וגורליים יחד עם שאר חברי הקבינט ומפקדי צה"ל. קריאתנו היא לחזק את החישוקים על מקבלי ההחלטות, כדי שיסייעו להם לקבל את ההחלטות הנכונות לטובת הכלל. ההיסטוריה, גם של מדינות דמוקרטיות, רוויה בהחלטות שגויות של מנהיגים שראו את טובתם לפני טובת מדינתם.

בזכות תרומתכם נצליח לעזור לכל מי שנפגע מהמלחמה

לתרומות

yadezer.org.il *8607

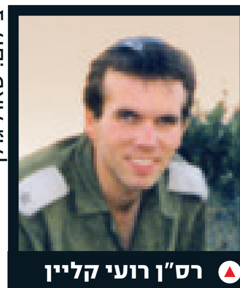
המורה דימה והלוחם הגיבור רב"ט מתן אברג'יל ז"ל

התלמיד המופנם שקפץ על הרימון

המורה דימה בולט נהג לספר בכיתה בה לימד על מעשה הגבורה של חברו רועי קליין ז"ל במלחמת לבנון. הוא לא האמין שיאבד את אחד מתלמידיו, מתן אברג'יל, במקרה דומה באופן מצמרר

תמר טרבלסי חדד

"כשעמדתי בכיתה וסיפרתי על הגבורה של רועי קליין ז"ל, קצין צה"ל שקפץ על רימון והציל את חבריו החיילים במלחמת לבנון השנייה, לא העליתי על דעתי שאחד התלמידים שלי יפעל באותה גבורה ויקפוץ על רימון כדי להציל את חבריו בטנק". כך אמר בהתרגשות רס"ן במילואים דימה בולט, המחנך לשעבר של רב"ט מתן אברג'יל, שהקריב את חייו במהלך התקפת הפתע של מחבלי חמאס בקיבוץ ניר עם.

רס"ן רועי קליין

צילום: שאול גולן

בולט, מורה לשעבר בתיכון אמית אופק באור־עקיבא והיום מרצה בלוינסקי־וינגייט, שמע על הבשורה הקשה מהמילואים בחטיבת גולני על גבול לבנון, והצליח לצאת למספר שעות כדי להשתתף בלוויה. בולט ליווה את אברג'יל בכל תהליך הגיוס וגם לאחר מכן הקפיד להגיע לכל הטקסים שעבר – החל מסיום הטירונות – והיה גאה בתלמיד השקט והמופנם שקיבל מצטיין מחלקתי, והמפקד שלו העניק לו את הכומתה האישית שלו.

כאמור, לא מדובר בטראומה הראשונה שעבר בולט. חברו לחטיבה, רועי קליין, נהרג בקרב בבינת ג'בייל, ועל מעשה הגבורה כסגן מפקד גדוד 51 הוענק לו לאחר מותו עיטור העוז.

בולט נהג מדי שנה להנציח את זכר חברו ולספר לתלמידיו על גבורתו. "אני מעודד אותם לשירות משמעותי בצה"ל", מספר בולט. "מתן היה ילד מיוחד וטוב, שקט וצנוע. כשסיפרתי על רועי בכיתה של מתן, אני זוכר שהוא הקשיב ודרך המבט שלו הרגשתי שהוא מבין ומעבד את המידע. כמחנך אני מכיר את המבט הזה של תלמידים, ואני יודע גם כשהם שקטים מתי הם מתחברים, או שהם נמצאים אבל לא מקשיבים. מתן התעניין ושאל על רועי, אני בטוח שעברה מחשבה בראשו כמו כל אחד מאיתנו ששואל את עצמו האם היה מסוגל לנהוג כך".

עוד הוא אומר בעצב: "ליוויתי את מתן בכל תהליך הגיוס, שמרתי איתו על קשר והגעתי לבקר אותו בבסיס. במסע הכומתה זכיתי לסחוב איתו את האלונקה ולהיכנס יחד איתו מתחתיה. אני יודע איזו אישיות צריך להיות כדי לקבל מצטיין ואת הכומתה של המפקד. מתן היה בשבילי כמו בן. אני לא יודע מה גרם לו לפעול כמו שפעל – זו החלטה שמקבלים בשנייה בודדת. אני לא יודע האם סיפור הגבורה של רועי קליין הניע אותו, או שגם החינוך בבית והערכים שספג".

מנהלת מ

בזמן שהחזיקה את הדלת של ממ"ד ביתה במפלסים, הודעות הווטסאפ
התחננו לסיוע, הורים סיפרו בזמן אמת על הזוועות ● אבל שלומציון כ
נתנה לקולות הירי סביבה להסיט אותה מהתפקיד שלקחה על עצמה: ל
הספר ● עכשיו, יחד עם הצוות החינוכי, היא עוברת תלמיד־תלמיד ומג
מי נחטף לעזה וגורלו לא ידוע, מי איבד את הוריו ואחיו, והיא יודעת ש
תופת ● ובכל זאת היא שומרת על אופטימיות: "נקום מהשבר, נשקם ונ

תמר טרבלסי חדד

שלומציון כהן, מנהלת בית הספר היסודי "אלונים" בשער הנגב, טובעת בטבלאות. היא מסדרת שמות־שמות של מורים, תלמידים וקרובי משפחותיהם לפי חלוקה לנרצחים, חטופים ונעדרים. בין לוויה לשבעה, היא דואגת לחזק את הצוות החינוכי שברובו מתגורר באזור עוטף עזה ושרד את המתקפה הרצחנית, יוצרת קשר אישי וישיר עם ההורים, ויחד עם המורים מתקשרת לכל תלמיד ותלמידה ומבקרת אותם במרכזי הפינוי ברחבי הארץ. ובזמן שהיא מכילה את הכאב של האחר ומנסה לשדר אופטימיות לגבי ההמשך, גם הסיוט שהיא עצמה עברה ביום שבת שבו הכל התחיל, מסרב להרפות.

המינהלת שלומציון הייתה נצורה עם משפחתה בממ"ד ביתם בקיבוץ מפלסים במשך יותר מיממה. היא החזיקה את ידית הדלת, בחילופי משמרות עם בעלה, כדי למנוע מהמחבלים להיכנס. ובכל דקה פנויה שהייתה, התפנתה לווטסאפ – שם ניסתה לעודד ולהרגיע את המורות שהתחננו לסיוע. בעוד היא חידדה את המסרים של פיקוד העורף והפצירה בכולם להישאר במרחבים הבטוחים, הסתירה את האימה מקולות הירי שהדהדו מעבר לקיר ואת החרדה לגורלה של אמה במושב יכיני, אליו חדרו מחבלים.

"פחד שאי־אפשר לתאר", היא משחזרת, "תחושה קשה של חוסר אונים. אנשים סומכים עליי, קוראים לי, ואני לא יכולה לעזור. אמא שלי, אחותי בשדרות, המורות וכל משפחת בית הספר".

מראות הזוועה והתופת של גופות החברים, הבתים ההרוסים והמכוניות השרופות אותם חלפו בעת שחולצו, אינם מרפים ממנה, אך עוד אין לה פנאי להתפנות לעצמה. בית הספר שלה ספג אבדות כבדות: ילדים ומורים נרצחו בידי מחבלי חמאס, אחרים מוגדרים נעדרים ושבויים, ורוב התלמידים וחברי הצוות איבדו את בני משפחתם הקרובה, השכנים והחברים מיישובי הדרום.

"אני מרגישה כמו מנהלת שכולה. אנחנו בשבעה מתמשכת, אבל בסוף נקום, נהייה חזקים ונבנה על ההריסות את עצמנו מחדש ואת בית הספר שלנו, ויהיה טוב", היא מבטיחה. "כאשת חינוך יש לי תפקיד להרים את הקהילה. עם כל הכאב, נקום מהדבר הזה. הם באו עם הרבה רעל וזרעו בנו הרס, אבל הם לא ישברו אותנו. נקים את בית הספר עם הרבה תושייה".

בשל חוסר ודאות לגבי גורלם של כל הנעדרים, מקפידים המורים לקיים קשר אישי ופרטני עם התלמידים, ולא לזמן את כולם יחד לזום כיתתי – שם יהיה ברור מאוד מי נוכח, ובעיקר – מי חסר. "יש לנו תלמידים שנחשבים נעדרים, אבל אנחנו יודעים

המנהלת שלא מוותרת. שלומציון כהן עם התלמידים

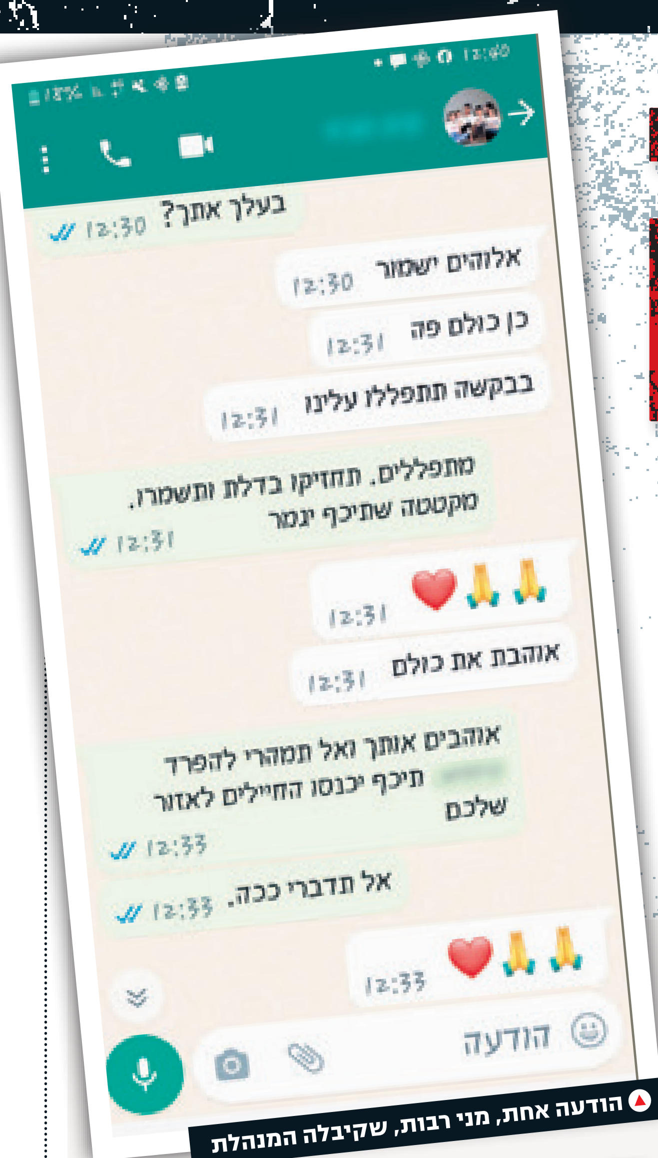
לחמה

לא הפסיקו לזרום אליה ● מורות
הן, מנהלת היסודי בשער הנגב, לא
שדר מסרי הרגעה לקהילת בית
לה בכאב מי לא יחזור לכיתה לעולם,
סכולם – ללא יוצא מן הכלל – עברו
בנה את בית הספר מחדש"

שהם לא בחיים. יש עדיין תהליכי זיהוי של גופות, ואנחנו בקשר עם המשפחות שאמרו לנו שהן מחכות לזיהוי רשמי", מספרת שלומציון בכאב, "תלמידים שלנו נרצחו ונחטפו, בהם מכיתה ד' וכיתה ו', משפחה שלמה נרצחה. מורה שעובדת בבית הספר, בחינוך הבלתי פורמלי, נרצחה יחד עם בעלה, ויש עוד הרבה מקרים".

בראש סדר העדיפויות של המנהלת: מצבם הנפשי של הצוות והתלמידים. "אנחנו נפגשים בזום עם ההורים ומסבירים להם איך לדבר עם ילד שיש לו חברים חטופים, איך מסבירים לילדים על חברים שלא יחזרו לכיתה. אנחנו מתייחסים גם לקשרים שנרקמו בחוגים ובפעילויות אחרי צהריים. צוות ההוראה שלנו פשוט מדהים", היא אומרת בהתרגשות, "אנשים מסורים. הם בעצמם פונו למרכזים ברחבי הארץ, אבל לא מפסיקים לרגע לעשות ולפעול למען התלמידים – מקרוב ומרחוק. מדובר בצוות יוצא מן הכלל שאיתו אבנה את בית הספר. איך נמשיך מכאן? נתחיל מחדש. מהשבר הזה נצמיח קהילה".

המנהלת שלומציון מסבירה לצוות המורים שלה שזה בסדר לבכות גם מול התלמידים. "ילד צריך לדעת שגם למורה זה כואב, וזה בסדר שאנחנו עצובים. אנחנו גם נערכים לשאלות קשות שיגיעו מהילדים שמרגישים חוסר ביטחון, ונענה להם שאנחנו מאמינים וסומכים על צה"ל. הייתה תקלה, אבל בסוף הם באו. עכשיו כדאי להתמקד בהמון אנשים טובים שמחבקים אותנו ועוזרים לנו, יש לנו את עם ישראל כולו שפותח לב וכיס עבורנו".

הודעה אחת, מני רבות, שקיבלה המנהלת

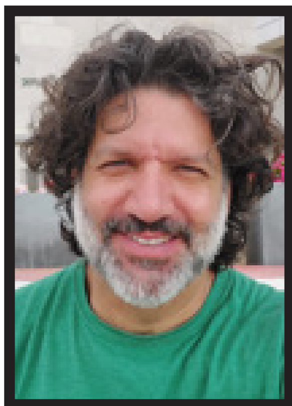

הקהילה זועקה לעזרה

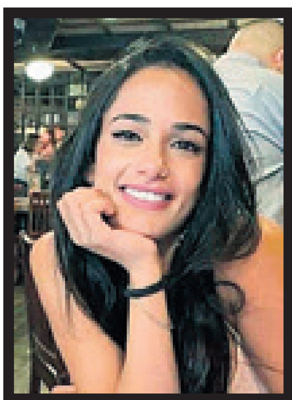
המורים שלא ישובו

המחנך שנפל כשנלחם במחבלים, המורה למוזיקה שהגן בגופו על בנו, והמורה הצעירה שנרצחה במסיבה: סיפורם של שלושה אנשי חינוך שלא יחזרו לכיתות ● תמר טרבלסי חדד

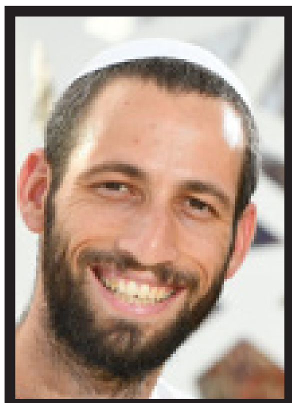
שלומי מתיאס ז"ל

שלומי היה מורה למוזיקה בבתי הספר בקריית החינוך אשכול. הוא נרצח עם בת זוגתו שחר בביתו שבקיבוץ חולית. שניהם יחד הגנו בגופם על בנם שהיה עימם בבית. דנה פרץ, מנהלת בית ספר מרחבי אשכול, ספדה לו: "בנם של שלומי ושחר ניצל ונשאר בחיים. בזכות הוריו. שלומי היה הרבה יותר ממורה למוזיקה. מדובר בגאון מוזיקלי שניגן על אין־ספור כלי נגינה, כתב ועיבד טקסטים להפקות בית ספריות שאיפשרו במה לכל כך הרבה ילדים. הילדים וההורים העריצו אותו, הוא נגע בנפש פנימה והעשיר את העולם התרבותי של הילדים. היכולת שלו להיות כל כך משמעותי בעבור הקהילה שלנו היא משהו שלא ניתן לתאר במילים".

נוי אביב ז"ל

נוי, בת 29, הייתה מורה צעירה לאנגלית בבית הספר רבין באילת. מספרים עליה שהייתה מלאת מרץ וספורטאית מעולה. גדלה באבן יהודה ועברה לעיר הדרומית לפני כשנה כדי לעסוק בחינוך והוראה. נוי הייתה אהובה על תלמידיה ועמיתיה לעבודה. היוותה דוגמה והעניקה אהבה ותמיכה לכל הילדים. היא חגגה עם חבריה במסיבה נובה ברעים עם אלפי משתתפים, ביום שבת בשעה 9:00 יצרה קשר עם הוריה ודיווחה שיורים עליה ועל חבריה מכל הכיוונים וכי והם נכנסים למיגונית. נוי הוגדרה נעדרת עד ליום שלישי בערב, עת נמצאה גופתה. מנהלת בית הספר בטי מנולה סיפרה: "היא הייתה מורה אהובה בבית הספר זו השנה השנייה. נחשבה כמטאור בדידקטיקה, ברצינות, בהשקעה ובאהבת הילד. לנוי היה תחביב נוסף – שירה, היא הצטרפה ללהקת בית הספר וניתן היה לפגוש אותה שרה ומנגנת עם הלהקה. בית הספר ספג אבידה קשה. צוות החינוך, התלמידים וכל החברים יתגעגעו לנוי. נזכור אותה כל חיינו".

עמיחי ויצן ז"ל

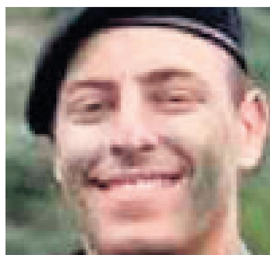
המחנך עמיחי ויצן (32) נפל בקרב על כרם שלום כשלחם עם כיתת הכוננות נגד המחבלים שחדרו לקיבוץ. עמיחי לימד וחינך בישיבה התיכונית נווה במסלול "חלוצי דרור", ובין תלמידיו היו גם נוער בסיכון. הרב מאיר כהן, ראש הישיבה, ספד לו: "עמיחי היה אבא של כולם, מחובר לתלמידיו, מחנך ומורה בחסד עליון. התלמידים כואבים את חסרונו וגם את המציאות הכללית. הודענו להם על מותו של עמיחי וקיימנו זום עם ההורים והתלמידים. עמיחי ומשפחתו התגוררו בכרם שלום, ובשבת בבוקר התעוררו למתקפת טרור. במשך שעות ארוכות הוא נלחם על הבית והרג לבדו לפחות עשרה מחבלים. כולנו כואבים את לכתו".

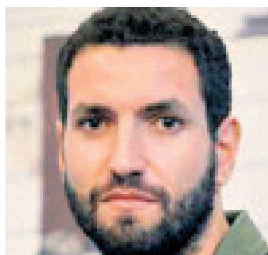
צילומים: אלעד דוידי, משרד החינוך, באדיבות המשפחה

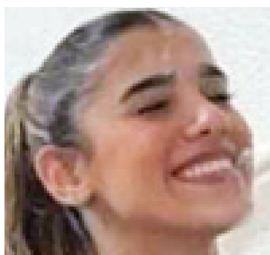
ישראל במלחמה

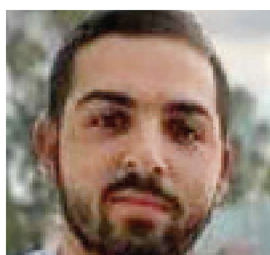
הפנים שנזכור לעד

חיילים לצד אזרחים, ילדים, נשים ומבוגרים שקיפחו את חייהם במתקפת הרשע הרצחנית של המחבלים מעזה

רב"ט תומר ליבוביץ'
19, תל־אביב

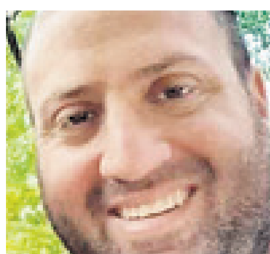

פקד משהאל שלמה
33, רמלה

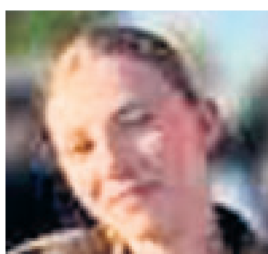

רב"ט אושר שמחה ברזילי
19, מזכרת בתיה

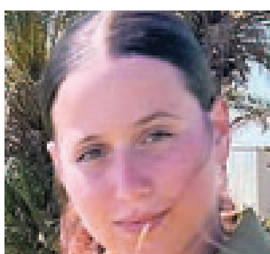

רס"ל (מיל') עידן קסלסי
23, הראל

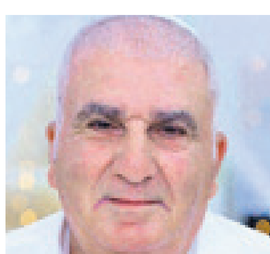

רפ"ק אבי עמר
55, עוצם

רס"ר שרון ליבוביץ'
42, אבשלום

רס"ן (מיל') נוי שוש
36, בארי

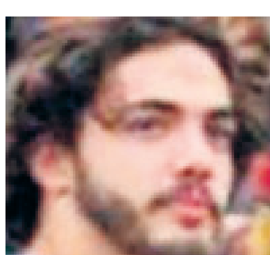

סמל עדי לנדמן
19, יקנעם עילית

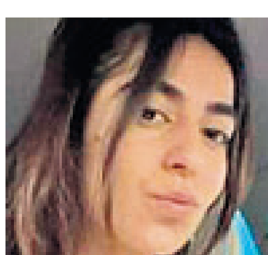

סמל ים גולדשטיין אלמוג
20, כפר־עזה

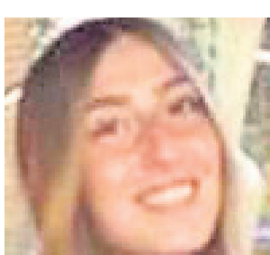

רפאל פהימי
נתיבות

סיגל איטח
27, באר־שבע

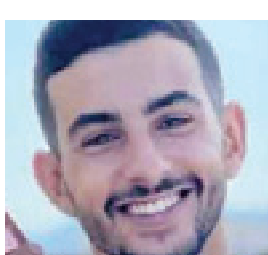

גילי אדר
24, לפיד

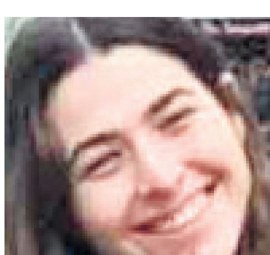

עמית מגנזי
23, נס־ציונה

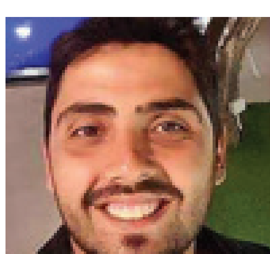

הודיה דוד
27, בית־דגן

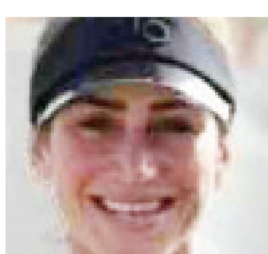

תאיר דוד
24, בית־דגן

אביב אליהו
38, אלקוש

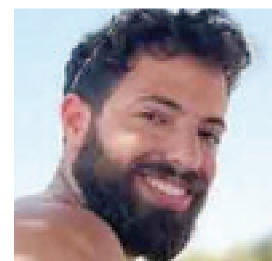

ירין משה אפרים
25, פתח־תקווה

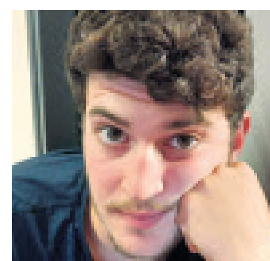

תאיר בירה
בארי

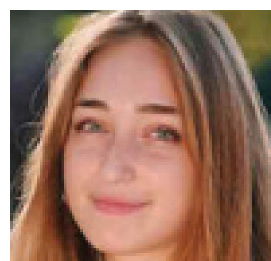

קובי פריאנטה
43, שדרות

נעמי שטרית־אזולאי
52, שדרות

הילי סולומון
27, כפר־יונה

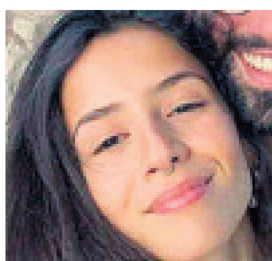

אורי טשרניחובסקי
29, פתח־תקווה

נטע אפשטיין
22, כפר־עזה

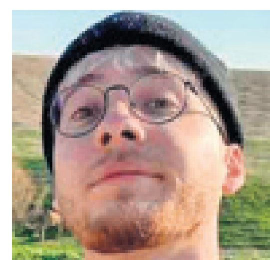

בר תומר
26, עין־שמר

מסיאס מונטנו אנטוניו יניב
28, כפר־סבא

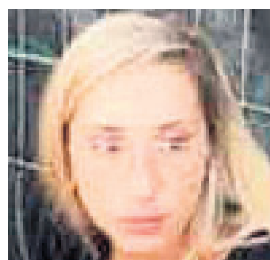

רס"ר (מיל') שחר צמח
39, בארי

שחר גינדי
25, חולון

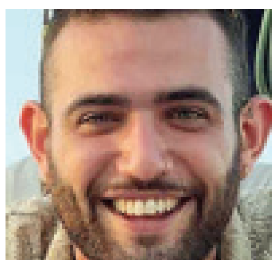

אילקין נזרוב
29, קריית־ים

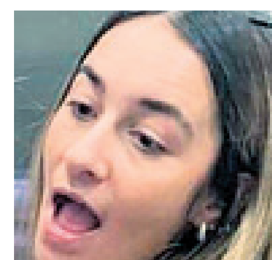

שון דויטשוילי
25, באר־שבע

אורי ארד
22, חולון

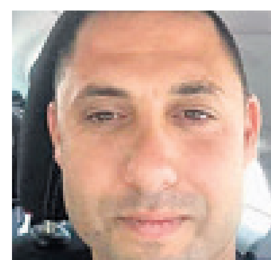

איזבלה גגדלין
27, אשדוד

גלית קרבון
66, בארי

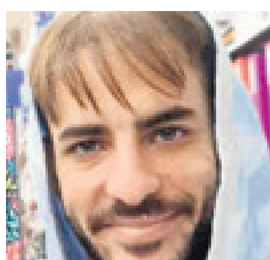

לוטן אביר
24, גן־חיים

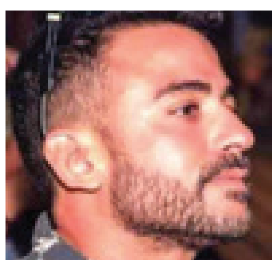

ספיר בילמס
24, ראשון־לציון

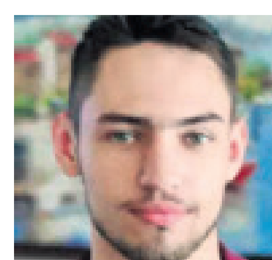

אילן ליפובסקי
30, ראשון־לציון

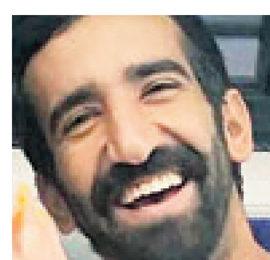

עופר עודי
בית שמש

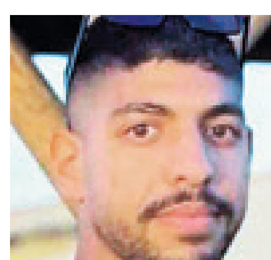

יניב סרודי
26, אשדוד

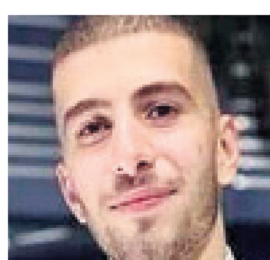

נועם רביע
ישע

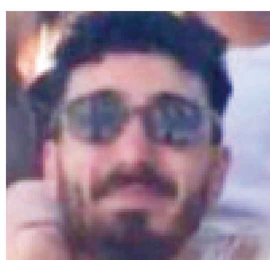

יובל רביע
ישע

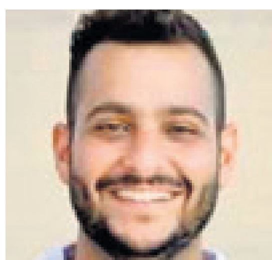

סיימון ויגדרגאוז (דובז'נקו)
21, ראשון־לציון

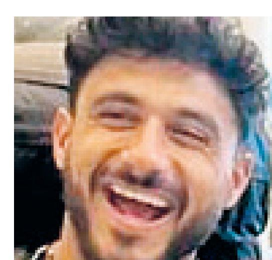

עמרי אחרק
26, אליכין

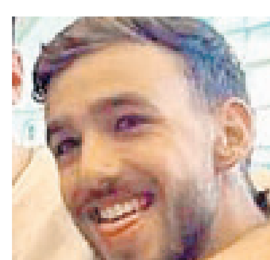

עמית יצחק דוד
24, בית־שמש

מאג'ד איברהים
19, אבו־גוש

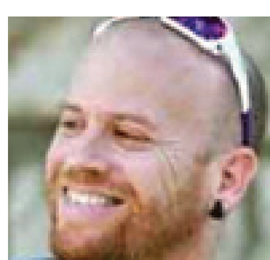

ניר מדמון
23, פדויים

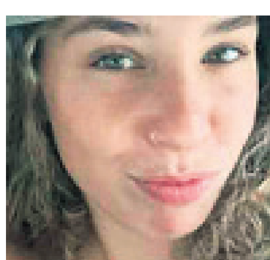

יפתח טוויג
27, עזריה

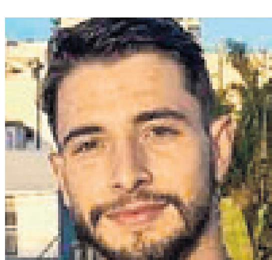

נדב ברטל
23, בית־אריה

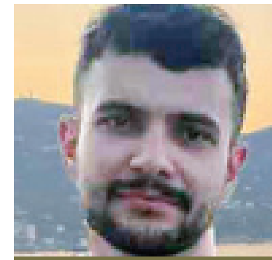

אופק רביע
23, בית־אריה

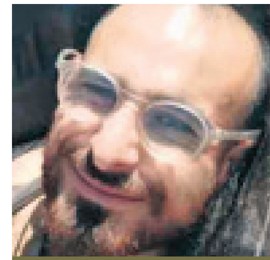

גל דנגורי
23, בית־אריה

יונתן ריכטר
עין־הוד

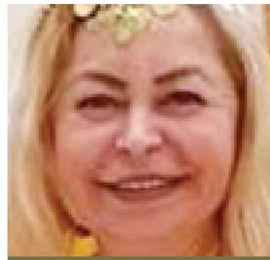

קים דמתי
22, גדרה

רנני גלזר
23, פתח־תקווה

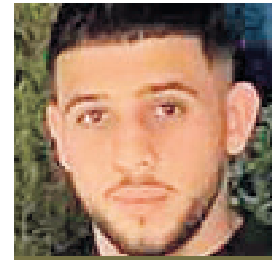

יבגני פוסטל
25, באר־שבע

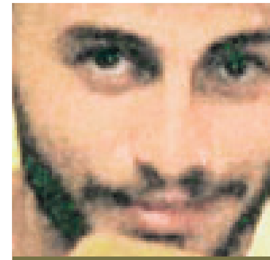

איתי יוסטון הדר
27, חולון

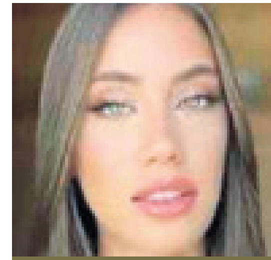

נתנאל מסקלצ'י
נתיבות

סבטלנה ליסובוי
אשדוד

אור בן חמו
רחובות

מאור גרציאני
22, תל־אביב

לין דפני
22, עין המפרץ

זיו פרנקל
22, קריית־מוצקין

הכוח של אורי חיסל 35 מחבלים

סגן אורי שני (22), מ"כ בגדוד 51 של גולני, ולוחמיו ניהלו קרב הרואי מול מחבלי חמאס במוצב כיסופים ובכך מנעו טבח בבסיס ● אחת התצפיתניות: "לולא אורי לא היינו פה" ● אחיו ישי: "תוך כדי הלחימה הוא כתב לי 'תתפללו, אנחנו ללא תחמושת ומים'"

אלישע בן קימון

סיפורי גבורה רבים נוצרו באותה שבת שחורה בעוטף, אחד מהם נכתב בדמו של סגן אורי שני (22), נשוי ואב לתינוק בן 4 חודשים מקריית־ארבע, שתושייתם שלו ושל לוחמיו הצילה חיים.

אורי, מפקד מחלקה בגדוד 51 של חטיבת גולני, ניהל קרבות ירי קשים בכניסה למוצב כיסופים. לפני שנהרג הספיק, יחד עם לוחמיו, במעשה גבורה הירואי, לחסל 35 מחבלי חמאס, ובכך מנע את כניסתם למוצב והציל תצפיתניות שהתחבאו בחמ"ל.

אחת התצפיתניות שהגיעה לנחם את משפחתו של אורי מספרת בדמעות: "כל האירוע התחיל בעלות השחר. כולם היו בחוץ וגם אורי, כמובן. הם הלכו קודם לקיבוץ, ניסו להגן על האזרחים וכבר אז התחילו לירות. שמענו ערבית והבנו שהם פושטים לנו על הבסיס. באותו הזמן אורי והלוחמים שלו הצליחו לנהל קרב שבזכותו כל התצפיתניות ניצלו. הם הצליחו לבלום חלק ניכר מהם וחיסלו את מי שבפנים. לולא אורי – לא היינו פה".

חבריו של אורי מספרים כי תמיד הקפיד לחדד נהלים לחייליו וטען בפניהם כי תקיפה של האויב היא רק עניין של זמן. "בבוקר המתקפה

רפ"ק דן גנות ז"ל

"שילם בחייו כדי להציל אזרחים"

רב־פקד דן גנות (41) מחריש נפצע כחייל מילואים במבצע צוק איתן, החלים, שב לשירותו במשטרה – ונהרג בבוקר שבת בקרב מול מרצחי חמאס, בניסיון לשחרר את קיבוץ בארי. מפקדיו מספרים כי נלחם בחירוף נפש לצד חבריו וחיסל מספר רב של מחבלים. חלי, אמו, סיפרה: "הוא לחם בצוק איתן כחובש ונפצע ביחד עם לוחמים אחרים, לאחר שירו עליהם מרגמה. ברגע שהשתחרר מבית החולים וירד מהמיטה הוא כבר חזר למשטרה. אחרי הפציעה קיבל מכתב שחרור מצה"ל, אבל קרע אותו ולא התייחס. הבן שלי אהב את המדינה אהבת נפש. נלחם בשבילה ולמענה וגם שילם בחייו כדי להציל אזרחים". דן הובא אתמול למנוחות בבית העלמין בזכרון יעקב. הוא מאוד אהב לכתוב שירים והעריץ את אביב גפן, שהקדיש לו בלוויה את השיר "אור הירח". דן הותיר אחריו הורים, חלי ויהודה, שני אחים, אופיר (44) וגילעד מיכאל (33), ושתי בנות, אנאבל בת ה־7 ושילה בת ה־3 | כתב: ליאור אל־חי, צילום: שרון צור

סמדר פרי
על המלכוד של א־סיסי

מצרים תחילה

חשוב לשים לב לדברים שאומר נשיא מצרים, עבד אל־פתאח א־סיסי על המצב ברצועה: אם תושבי עזה יעזבו, הבעיה הפלסטינית תימחק. כלומר, הוא הבהיר בפגישה חריגה עם שר החוץ הטורקי חאכאן פידאן שביקש להגיע לקהיר, כי גם אם מצבם קשה – אסור לפלסטינים לעזוב ולברוח. במקביל, כאילו בתיאום, צעירי חמאס קיבלו פקודה מהנהגת הארגון לסכל בריחה של תושבי הרצועה אל מעבר לגדר הגבול.

אי־אפשר לקחת את דברי א־סיסי כפשוטם. אחרי הכל, מנסיונו בתפקידיו הקודמים, הוא לא ידוע כחובב חמאס. בכירי ההנהגה במצרים מודאגים מהאפשרות, גם אם נראה שסיכוייה קלושים עכשיו, שינסו לרוקן את הרצועה ממחצית תושביה (קצת יותר ממיליון בני אדם) וליישב אותם בסיני. זה הסיוט המצרי. גם שיתוק מוחלט לתנועת התיירות שמכניסה כספים, וגם סכנות מיידיות לביטחונה של מצרים "הגדולה", לא רק בסיני.

אפילו שש מאות בעלי דרכונים אמריקאיים בעזה, חלקם עובדי סיוע ומרביתם פלסטינים בעלי אזרחות כפולה, קיבלו בסוף השבוע הודעה להתייצב במסוף הגבול ברפיח. התמונה של אישה צעירה, אמריקאית־פלסטינית שהגיעה במיוחד מקליפורניה ללדת את תינוקה בחיק המשפחה, ויציאתם בחזרה נמנעת, קורעת את הלב. גם עשרות, אולי מאות סטודנטים ש"קפצו" לחופשה משפחתית בעזה, ו"נתקעו". הכוונה הייתה להעבירם, בתיאום ישראלי־אמריקאי, לנמל התעופה הבינלאומי ולהעלות אותם למטוסים לארצות־הברית. רק בודדים, עשרות לכל היותר, הצליחו להגיע למסוף הפלסטיני. ברגעי ההמתנה הפציצו מטוסי חיל האוויר סמוך למסוף הגבול. זה מסר חד־משמעי. אין יוצא ואין בא. ואז יצאה ההודעה מקהיר, שכל עוד אין העברת משאיות סיוע לעזה בגלל המתקפה הישראלית – אף אחד לא יעבור.

התמונות של קרוב למיליון עזתים, כמעט חצי מ־2.3 מיליון תושבי הרצועה, כשהם נושאים מזוודות עמוסות ושמיכות שעוטפות כלי בית, זורמות מצפון הרצועה אל הדרום. מי ברכב, מי ברגל, משפחות שלמות נודדות מאימת ההפצצות. בשיחות עם תושבי הרצועה הם מבהירים לי שאף אחד לא יודע אם יהיה מבצע רגלי של צה"ל, אבל ההרס והפחד מהפצצות מטוסי חיל האוויר מצליחים לשנע אותם.

שוחחתי אתמול בצהריים עם תושבת הרצועה. "אני לא יודעת ממה לפחוד יותר – מהפצצות חיל האוויר או מפעילי חמאס שמאיימים עלינו שלא לעזוב את בתינו", סיפרה בקול מיואש. היא עצמה החליטה להישאר בבית, עם בעלה וילדיה. "אם נמות, נסתלק כולנו ביחד".

לפי דיווח, שלא קיבל אישור אבל נשמע הגיוני, בכירים ישראלים יצאו אתמול לקהיר, להיפגש עם עמיתיהם מהמודיעין המצרי. אלה ואלה מכירים היטב את הבעיה. הישראלים יודעים בדיוק מה חושבים ומה יודעים הבכירים בקהיר על תנועות חמאס והג'יהאד האיסלאמי. מצרים דורשת מישראל לאפשר מעבר מוצרי מזון ושתייה, שמיכות, בגדים ומלאי גדול של תרופות. האספקה ממתינה ליד מסוף הגבול המצרי – לאחר שירדן שלחה מטוס, ואחריה גם איחוד הנסיכויות במפרץ וארגון הבריאות העולמי. זאת, בזמן שבמצרים מתנערים מהכינוי המפוצץ שהעניק חמאס למבצע הרצח "טופאן אל־אקצא" – סערת אל־אקצא – וכבר קוראים למבצע הזוועות "הנכבה השנייה", האסון הנורא שנופל בבת אחת על הפלסטינים.

בכירי ההנהגה במצרים מודאגים מהאפשרות שינסו לרוקן את הרצועה ממחצית תושביה (קצת יותר ממיליון בני אדם) וליישב אותם בסיני. גם אם נראה שסיכויה קלושים עכשיו, מדובר בסיוט המצרי

טלוויזיה ◂ גיא לייבה

אחריות בכאילו

שידור החדשות, כל הערוצים

לפעמים בתוך בליל אינסופי של מילים על גבי מילים, פתאום צצה לה אמת. היא מגיעה בטעות, ומגלה מה הדובר באמת חושב. ח"כ אליהו רביבו מהליכוד בא אתמול להעביר את הזמן ב"כאן 11" ויצא לו: "למזלי או לשמחתי, עד כמה שאפשר לשמוח בימים האלה. את הכעס הזה רואים אך ורק מול הקריה ובאולפנים". כמובן, הוא לא רצה להגיד שיש בליבו שמחה על כך שהוא לא נחשף לביקורת, שהוא חי בבועה. הוא גם לא רצה להראות שהוא מנותק. אבל ככה יצא. ח"כ זוטר מהליכוד מציג את הסרט בו חיה מפלגת השלטון. בליכוד באמת חושבים שהכל בסדר.

ספין מארץ הספינים. השר סמוטריץ'

בערב התראיין שר החקלאות אבי דיכטר בערוץ 12. "הממשלה אחראית לכל מה שהיה במדינה בתשעת החודשים האחרונים, ותהיה אחראית למה שיקרה כאן בארבע השנים הקרובות". דיכטר הוא איש רציני, ראש השב"כ לשעבר. בתור מי שמבין קצת במודיעין הוא אמור להיות יותר מחובר לשטח, אבל כמו חברו למפלגה רביבו – נמצא כנראה בעולם מקביל. הממשלה תמלא את ימיה, אף אחד לא ישלם את מחיר הכישלון. אחריות אין פירושה אשמה. "עשינו טעויות בעבר, בעתיד הכל יהיה אחרת לגמרי", אמר מאוחר יותר בראיון לערוץ 14, שם הנהנו לדבריו. ינון מגל עשה פרצוף מכיל ואמפתי והנהן ללא הפסקה, בערוץ הבית הכל בסדר ומי שאשמים במצב הם יצחק רבין וההתנתקות. טוב שלא מאשימים גם את ארלוזורוב.

השיא היה בהצהרתו של שר האוצר בצלאל סמוטריץ', שאמר שהוא "לוקח אחריות" על מה שקרה, אבל יותר חשוב לשים לב למה שאמר מיד לאחר מכן, "על מה שהיה ועל מה שיהיה". כלומר זאת אינה לקיחת אחריות, אלא ספין מארץ הספינים, אחיזת עיניים של קוסם מוצלח במיוחד. הסאבטקסט הוא: נכון, נכשלנו, אנחנו מצטערים מאוד, אבל אנחנו נתקן את מה שעשינו. כאילו הם שכחו לשטוף כלים מלוכלכים בכיור או איחרו במשלוח פיצה, ולא היו אחראים לאסון הכי גדול בתולדות המדינה. ב־48 השעות שאחרי האסון חברי הקואליציה נכנסו לבונקר, אף אחד לא העז לצאת לתקשורת. עכשיו אנחנו יכולים להבין למה – פשוט אין להם מושג מה לעשות. הכל הפוך בממשלה הזו. כישלון הוא הצלחה, בוקר הוא לילה, ולקיחת אחריות היא בריחה ממנה.

בקטנה מי שמחפש קצת אסקפיזם בימים הנוראים הללו יוכל למצוא אותו בסדרת הדוקו על דיוויד בקהאם שעלתה בנטפליקס. אמנם הכדורגלן המפורסם יוצא נפלא וזוהר בכל פריים, אבל זה בכל זאת כיף לשמוע את הסיפורים שהפכו אותו לתופעה שלא הייתה כמותה, אולי השחקן הראשון שהיה סלב מחוץ למגרש יותר מאשר בתוכו. אולם מתחת לכל השערים הגדולים, התארים, הכסף והזוגיות הנוצצת עם ויקטוריה מסתתר אדם פגיע, רגיש לביקורות כמו ילד קטן, שרוצה להילחם על המורשת הכדורגלנית שלו ונלחם בכל.

הסתער על המחבלים וחילץ את לוחמיו. סגן אורי שני ז"ל

עוד הספקתי להתכתב איתו", מספר אחיו, ישי שני, ומוסיף: "הם היו בכיתת כוננות שקפצה ראשונה לגדר בגלל החדירה, שם ניהלו לחימה עיקשת. תוך כדי הקרב הוא שלח לי הודעות וכתב, 'תתפללו, אנחנו ללא תחמושת, ללא מים'. בשלב מסוים אורי חילץ לאחור את הכוח למטע סמוך, ומשם לקח את החיילים שלו חזרה למוצב, כשהוא יודע מה קורה בחוץ, כדי להביא עוד תחמושת. חלק מהלוחמים נשארו בכניסה למוצב והמשיכו להגן עליו. בשעה 15:26 כתבתי לו 'שלח לי אות חיים', והוא ענה לי 'חיים עדיין'. ואז, כשהוא חזר, ירו עליהם מרגמות, הוא נפצע מרסיס בעורק הראשי ומת במקום".

בזמן האבל על מותו של אורי, בבית דואגים מאוד לשלומם של בני משפחה נוספים שגויסו בצו 8 ונמצאים בגזרות השונות. אחיו נמצא בצפון ועוד שני גיסים שלו בדרום. "אורי היה דמות מיוחדת, אפילו לא ידענו עד כמה. אחרי מותו עשינו חיפוש בציוד שלו ומצאנו דברים שכתב בקורס קצינים", מגלה ישי. אורי, כך מסתבר, עסק רבות בשאלת הגיוס ועשה בירור אמיתי לגבי הסיבות האמיתיות והחיבור המלא והנכון לצה"ל. בין הדברים שכתב: "לפני שהתגייסתי לצה"ל שאלתי את עצמי מה עם ישראל הכי צריך ממני עכשיו, והיו לי שלוש תשובות לשאלה הזו: 1. להקים משפחה בריאה, גדולה וחזקה, 2. להוביל פרויקט התיישבותי משמעותי, 3. לחזק את צה"ל, כי הוא כוח המגן שלנו במדינה וצבא העם".

אביב ברעם ז"ל

"הילד שאל לאן אבא הולך"

מאות חברים ובני משפחה ליוו את אביב ברעם בדרכו האחרונה בבית העלמין בשריגים, אחרי שנפל בעת המתקפה הרצחנית של מחבלי חמאס בכפר עזה. ברעם (33), מפיק טכני שעבד בין היתר עם עברי לידר וחנן בן ארי, הצטרף ללחימה לצד כיתת הכוננות. אשתו ואם שני ילדיו, חלי, סיפרה בדמעות על רגעיו האחרונים, בהם הציל בגבורה כמה מחבריו לקיבוץ: "אירגנו יחד מהר את כל הציוד, הבאתי לו את הקסדה, סגרנו יחד את השכפ"ץ, הוא נעל נעליים ונבהל כששכח לשים חגורה. הוא נישק את כולנו ואמר שהוא אוהב אותנו. כשהילד שאל לאן אבא הולך, אמרנו לו שיש אנשים לא טובים בקיבוץ ושאבא הולך להילחם בהם ועוד רגע הוא חוזר". חנן בן ארי שר לזכרו את השיר "יש כאן יותר מזה". עברי לידר נפרד: "זכינו להכיר את אביב ולחיות איתו, זכינו שהיה לנו אותו, זכינו לאהוב אותו ולהרגיש את האהבה שלו שהוא כל כך ידע להציע" | כתב: רן בוקר

סוגיית התיווך: מצרים, קטאר, או טורקיה?

שלוש המדינות הציעו לתווך בסוגיית החטופים לעזה ● מי היועצים שלוחשים על אוזנו של שליט קטאר ולמה, למרות ההתבטאויות החריפות של א־סיסי, תעדיף ישראל את ערוץ התקשורת המצרי

סמדר פרי

שליט נסיכות קטאר, שייח' תמים בן חמד אל־תאני, מתקשט בשלושה יועצים לענייני עזה וישראל: הראשון שבהם הוא מחמד אל־עמאדי, אזרח קטארי, שגריר במשרד החוץ המכהן כבר חמש שנים בשליח מיוחד ומי שמעביר מזוודות עם מאות מיליוני דולרים לעזה.

אל־עמאדי ניצל את יציאותיו לעזה דרך נמל התעופה בן־גוריון ונפגש עם בכירים ישראלים, שדאגו להעביר אליו תמונת מצב אחרת מזאת שקיבל מראשי ארגוני הטרור. במידה מסוימת הוא הפך למתווך בין מנגנוני הביטחון של ישראל לבין אישים כמו סינוואר.

עזמי בשארה, חבר הכנסת לשעבר ומייסד מפלגת בל"ד, שנמלט לירדן ב־2007 אחרי שיצר קשר עם סוכן חיזבאללה והעביר לו מי־דע מודיעיני, הוא יועץ מומחה בלשכת שייח' תמים לענייני ישראל ועוסק בניתוח מדי־ניותה וכוונותיה. בשארה שומר עד היום על קשרים (טלפוניים) עם בכירים במגזר הערבי בישראל. היועץ השלישי הוא איסמעיל הנייה, ראש הלשכה המדינית של תנועת חמאס, שגם מתגורר בקטאר. הנייה עבר מטורקיה לקטאר, בה הוא נהנה מתנאי אירוח מפוארים. הנייה ידע על ההכנות לתקיפה ולפלישה ליישובי עוטף עזה וגורמים בכירים אישרו אתמול כי היה בסוד מבצע הזוועות.

שליט קטאר ויועציו נוהגים לזמן כל אחד מהשלושה, ולעיתים את שלושתם ביחד, לסי־עור מוחות בסוגיות שבין עזה לישראל. ראוי לציין כי ההצהרות שמשמיעים שייח' תמים, ושר החוץ שלו, עבד א־רחמן א־תאני, מקוב־לות פחות או יותר גם על אוזניים ישראליות.

מצופפים שורות. שר החוץ האיראני והשליט הקטארי אתמול

צילום: רויטרס

השאלה הגדולה יותר היא האם ההתב־טאויות שמופצות לסוכנויות הידיעות הן בא־מת אותן הצהרות ששליט קטאר מוסר בשי־חות בארבע עיניים עם נשיא איראן, או כמו במקרה אתמול, בפגישה עם שר החוץ מטהרן?

בתוך המצב המורכב והטעון הזה ישנן שלוש מדינות שמציעות עכשיו את שירותי התיווך לשחרור נשים, קשישים וילדים מהשבי בעזה, תמורת שחרור 36 אסירות פלסטיניות ועוד קבוצת עצורי חמאס: מצרים, טורקיה וקטאר, שאין לה יחסים רשמיים עם ישראל.

בינתיים נשיא מצרים א־סיסי הטיח אמש מילים קשות, לפיהן ישראל "חצתה את הזכות להגנה עצמית והפכה לעונש קולקטיבי".

נתון ללחצים. א־סיסי | צילום: רויטרס, Alexei Danichev

א־סיסי, שדיבר בפגישה עם שר החוץ האמ־ריקאי אנתוני בלינקן בקהיר, הוסיף: "המשבר מחייב אותנו לפעול בנחישות כדי להתג־בר, לפתור את המשבר ולעצור התפתחויות שליליות. "אנחנו מגנים בתוקף כל פגיעה באזרחים, איפה שלא יהיו האזרחים הללו". א־סיסי הזכיר כי מצרים מילאה עד כה תפקיד חיובי בכל המשברים בין הפלסטינים לישראל, "ואני מדבר היום על חמישה סבבי מאבק".

קטאר חותרת עכשיו לנהל את התיווך ולו־חצת על גורמי צבא אמריקאיים. עכשיו מת־נהלות שיחות בין נציגים אמריקאים ישרא־לים וקטארים, אבל ההערכה היא שבסופו של התהליך תחזור ישראל לתיווך המצרי.

לחץ על ישראל: הימנעו מפגיעה באזרחים

לצד התמיכה הבינלאומית גוברים הקולות שקוראים לישראל לנקוט אמצעי זהירות ולאפשר הכנסת סיוע הומניטרי לרצועת עזה

איתמר אייכנר, עופר צ'יזיק

גורמים בישראל מאשרים כי הוחלט לפתוח את זרם המים לד־רום רצועת עזה, זאת במטרה לעודד את האוכלוסייה הפלסטינית בצפון לע־בור דרומה.

רק בתחילת השבוע שעבר הוחלט לנתק את אספקת המים לרצועה כולה, כששר האנרגיה ישראל כ"ץ הורה לחברת מקו־רות לעשות כן והבהיר אז שההחלטה לא תשונה עד לסיום המערכה. בסוף השבוע צה"ל העביר הודעה לתושבי העיר עזה, שבמסגרתה קרא להם להתפנות מבתיהם, לנוע דרומה לשם הגנתם.

במקביל גוברים הלחצים על ישראל להימנע מפגיעה באזרחים. שר החוץ האמריקאי אנטוני בלינקן הצהיר אתמול: "דיוויד סטרפילד מו־נה לעסוק בנושאים הומניטריים, והוא יגיע ביום שני למצרים כדי להתחיל בעבודה. ישראל צריכה לנקוט כל אמצעי זהירות כדי להימנע מפגיעה באזרחים". בהצהרה של מנהיגי האיחוד האירופי גובתה זכותה של ישראל להגן על עצמה "בהתאם לחוק ההומניטרי הבי־נלאומי".

נשיא ארה"ב ג'וביידן הודיע בטוויטר כי שוחח עם נשיא הרשות הפלסטינית מחמוד עבאס והבטיח כי: "אנו פועלים עם שותפים בא־זור להבטיח שמצרכי סיוע הומניטרי יגיעו לאזרחים בעזה ולמנוע מהקונפליקט להתרחב".

דייוויד סאטרפילד | צילום: אי־פי, Michael Wyke

תמיכה לניצולי פסטיבל הדמים

מרחב הריפוי שהוקם במושב בית יצחק מציע פינות מנוחה, מטפלים מקצועיים לטיפול בטראומה, טיפולי גוף, טיפול נפשי וכל מה שיכול לסייע לניצולי פסטיבל נובה ולתושבי הדרום בכלל

יוני פרוים

בשיטוט הבלתי פוסק ברחבי הפיד באינסטגרם נתקלתי בין שלל יוזמות ההתנדבות המרגשות, שצצות כמו פטריות אחרי הגשם מאז פרוץ הלחימה, באחת שצדה את עיניי. "לכל משתתפי פסטיבל נובה, חברים וקרוביהם נפתח מרחב מרפא במושב בית יצחק. בואו להיות ביחד כדי לקבל מענה ראשוני עוטף ומקצועי", נכתב. "בואו להיות ביחד בימים אלו במרחב מחבק ועיניים טובות דרך מעגלי שירה ושיתוף, מרחב שקט ומפגשים טיפוליים במרחב מאפשר ומקצועי".

בשיחה עם ניסים שביט, מנחה מסעות ללוחמים שמשתחררים בשגרה, שהפך למנהל המקום בשבוע האחרון, הוא מספר על היוזמה שנותנת מענה לניצולי המסיבה. "מי שיזמה את הקמת המרחב היא ד"ר לייה נאור, מטפלת רגשית שהקימה את 'דרכים לדעת', חניכה וטיפול באמצעות הטבע, ויחד עם בחור מדהים בשם רענן אריזון, שתרם את השטח בבית יצחק וכל הלוגיסטיקה, יכולנו לצאת לדרך".

"מרחב ריפוי", נקרא המתחם באזור השרון שפותח את שעריו בעשר בבוקר למשך 12 שעות לפחות, ומציע פינות מנוחה, מטפלים מקצועיים לטיפול בטראומה, טיפולי גוף וטיפול נפשי. הודות לרשתות החברתיות וקול קורא שהוציאו דרך העיריות ומועצות מקומיות החלו לזרום למקום מאות אנשים. "המרחב הוקם עבור האנשים שהיו בפסטיבל וראינו שאין להם מענה טיפולי, וגדל למעגלים נוספים כמו המשפחות והחברים שלהם וגם אנשי הדרום שמגיעים אלינו ומקבלים אצלנו את התמיכה הרגשית והנפשית שהם כה זקוקים לה. הקמנו מרחב פתוח ובטוח יחד עם עוד גוף בשם 'חוף מבטחים' שחברו אלינו", מוסיף שביט.

איך זה עובד בעצם?

"יש לנו מענה לכל הצרכים לאנשים שעברו טראומה. מי שבא אלינו מבין ויודע שהוא צריך לשחרר ולדבר – זה יכול להיעשות באופן פרטני בשיחות אחד על אחד או באחת מהשיחות הקבוצתיות שקורות ברחבי המתחם מדי יום. אנשים פשוט באים ומברכים שיש מקום כזה. אנחנו מציעים במקום טיפולים אלטרנטיביים, טיפול דרך אמנות, שיאצו, מוזיקה. מאז שיצאנו לדרך נוצר לנו מאגר של עשרות מטפלים ואנשים שרק מחכים להתנדב ושאנחנו נפעיל אותם".

איך אתה מסביר את רוח ההתנדבות הענפה שאנחנו רואים במדינה בימים אלה?

"אני לא חושב שראינו אף פעם משהו בסדר גודל כזה במדינה. זו אחת השעות הכי יפות של עם ישראל. בהיעדר מנהיגות צצים הרבה מנהיגים קטנים בחברה. יש חיבור ויש יחסים בין כולם. הערבות ההדדית שכה חשובה באחת הצרות הגדולות שקרו לנו במדינה".

יצירת קשר: זוהר – 052-2256160, ניסים שביט – 054-5438011

"אנשים פשוט באים ומברכים שיש מקום כזה". שביט

כולם מתגייסים

>> **טיפול רגשי.** בית איזי שפירא ברעננה פתח את שעריו למשפחות מהדרום המתארחות במרכז ומאפשר להן לקבל טיפול רגשי פרטני, לצד קבוצות תמיכה רגשית למשפחות, טיפולים למשפחות שיש בהן ילדים או בוגרים עם מוגבלות וכן פעילות חווייתית בבריכת השחייה ובמרכז הספורט. לפרטים נוספים: דבורה 054-4605138

>> **שיעורי עזר.** סטודנטים להוראה מהמרכז האקדמי לוינסקי־וינגייט מעבירים בהתנדבות שיעורי עזר ומעניקים תמיכה רגשית לתלמידים בזום.

>> **חמ"ל אוכל חם.** קבוצת אזרחים תושבי גדרה, בראשות מירב גואטה, התאגדו כדי להכין מדי יום מאכלים חמים עבור החיילים בצפון ובדרום והמפונים מהעוטף. טל' לתיאום: רעות פורמן בטיש 050-4441565 או קרן סדרינס 054-7641364.

>> **מבני ברק באהבה.** עם תינוק ביד אחת וטלפון ביד השנייה, חני מרקביץ' תושבת בני־ברק מנהלת ביד רמה חמ"ל בישול ושינוע אלפי ארוחות חמות וכשרות לחיילים בשטח. טל': 052-4477475.

>> **למען האמהות.** קבוצת תמיכה של נשות מקצוע, בהן פסיכולוגיות, מטפלות קליניות, רופאות ונשות חינוך ורווחה, בשם "אמהות לוחמות מהבית" מלווה אמהות שבני הזוג שלהן במילואים, לוחמות ואמהות ללוחמים. טל': 054-5535266.

>> **עוזרים לכמהין.** בימים שני ושלישי מתארגנת קבוצה לעבודה בקטיף של עגבניות ופלפלים במשקים העומדים בפני קריסה בכמהין, באזור ניצנה. החקלאים זקוקים לידיים עובדות מאחר שהפועלים הזרים עזבו את הארץ. דני טימור: 055-8898526.

>> **דיור למבוגרים.** קדם, האיגוד לקידום קהילות דיור למבוגרים בישראל, בשיתוף משרד הרווחה והביטחון החברתי, נערך לקלוט אזרחים ותיקים מעוטף עזה ומיישובי הדרום במאות דירות בכ־25 דיורים מוגנים לעצמאיים ברחבי הארץ, לזמן בלתי מוגבל וללא עלות. 073-3237766

איריס ליפשיץ־קליגר

קורת גג למפונים | קבוצה של מתנדבים, בשיתוף חברת סטארט־אפ ישראלית, הקימה את האפליקציה "מקום בטוח", שמאפשרת לתושבי הארץ שהחליטו לפתוח את דלתם וליבם להציע לתושבי הדרום מקומות מגורים חלופיים. אפשר להירשם באפליקציה כמארח או כאורח, עם מערכת סינון המציינת את המשתנים של מקום האירוח, ולמצוא התאמות (safe-zone.spiritt.app). **הדי בירן**

סורגות מכל הלב

החורף מתקרב, הטמפרטורות יורדות ומי שנמצא בשטח מרגיש את זה. בתוך התרומות הרבות שנשלחות לבסיסי צה"ל, יש לא מעט בגדים חמים, מחממי צוואר וכובעים, אך עבור קבוצת נשים אחת לקנות כובעי צמר זה לא מספיק. לסרוג אותם בעצמן זה לעשות קצת יותר ומכל הלב עבור מי ששומר עלינו.

רינה פנחסוב מכפר סירקין, אמא לחמישה וסבתא ל־18, הקימה כבר לפני 12 שנה קבוצת נשים סורגות ("מועדון הסריגה של רינה'לה"), אך כעת הן מגבירות את הקצב למען אותם חיילים שנמצאים בחוץ. "הפרויקט הראשון שלנו היה סריגת כובעים וצעיפים לחיילים. במשך כל השנים אנחנו עושות את זה עבור פגים, חולי סרטן, קשישים וכל מי שצריך, ועוד לפני שהחורף מגיע אנחנו מתחילות לסרוג כובעים שחורים לחיילים שלנו. פונים אליי ואני גם שולחת מיוזמתי".

רינה מספרת: "היו לנו 55 כובעים מוכנים ויישר שלחתי. עכשיו אנחנו סורגות כמה שאנחנו יכולות ושולחות למי שצריך. סריגה באה מהלב. הכי קל זה ללכת לקנות, בעשרה שקלים אתה קונה כובע, אבל זה מהלב והנשמה. אנחנו עושות את זה גם למען עצמנו וככה תורמות לקהילה. יש כאן אלמנות, נשים בודדות ויש כאלה שהילדים שלהן לא בארץ, אנחנו יושבות כמה שעות ביחד וזה תורם לנפש שלנו. שולחות משהו ומקבלות מכתב תודה, כמו זכייה במפעל הפיס. החיילים מקבלים את הכובעים וכותבים לנו תודה רבה, מצטלמים ושולחים לנו תמונות".

בר זגה

שיהיה חם ללוחמות וללוחמים

משחקים בשביל הנפש

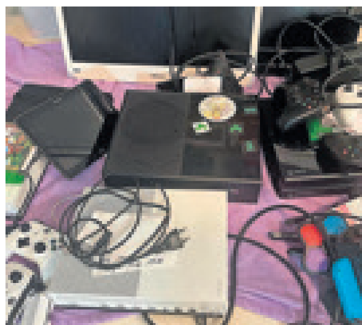
עם פרוץ המלחמה תושבים רבים מהדרום פונו לאזורים אחרים בארץ כדי למצוא שקט וזמן להתאושש מהתקופה שחלקם חוו. ילדים רבים נותרו ללא מסגרות ותעסוקה, ויוזמה אחת מיוחדת דואגת להם למוצר שאינו בסיסי אך בטוח יעשה להם טוב.

עו"ד יובל לזי (48), נשוי ואב לשלושה ילדים, הוא גיימר בנשמה והצורך במשחקי טלוויזיה ברור לו היטב. "יחד עם עוד כמה חברים התחלנו לגייס קונסולות משחקים, טלוויזיות וטאבלטים למפונים מהדרום ולתושבי הקיבוצים. זה התחיל כשראיתי את הבן שלי, שנמצא כל היום בבית, וזה משאיר אותו שפוי ורגוע. המשרד שלנו מייצג חלק מקיבוצי העוטף, אנחנו איתם בקשר רציף, והבנו מהם שיש בחלקם צורך בקונסולות. החלטתי לעשות משהו שהוא קצת שונה, ואז, ביחד עם החברים אורי לוין וגלי פרומוביץ' ואנשים מהשכונה, מיכל סלונים ועדי גפן־רונן, התחלנו להפיץ בשכונת נווה אביבים ובערים נוספות כמו הוד־השרון ונתניה שאנחנו מחפשים קונסולות למפונים".

"זה משהו שחושבים שהוא מותרות, אבל זה לנפש", מוסיף לזי. "חשבנו שזה משהו שייתן להם קצת יציבות שכרגע חסרה להם. זה פריט שיש אותו ביד שנייה די הרבה, אבל קשה לשנע אותו והחלטנו לעשות את זה באופן מרוכז. אנחנו מקבלים כבר פניות מחו"ל, יש לנו מוקד באמסטרדם ששולח לנו. הכל יד שנייה, אין מה לצפות למשהו נוצץ, אבל זה טוב לא פחות".

בר זגה

לתרומות לפנות ליובל, 050–4322299

לעשות לילדים קצת טוב

עושים בית ספר

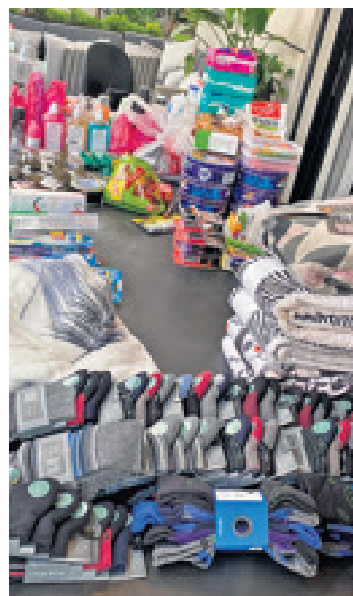
נורי קמי, תושבת נתיבות, משמשת בשגרה כמנהלת אזור דרום של רשת "אפטר סקול", חברה המתמחה בחינוך בלתי פורמלי ומפעילה תוכניות העשרה וצהרונים ברשויות רבות ברחבי הארץ.

עם פרוץ המלחמה התקשרו המנכ"לים ובעלי החברה, ערן רוזנפלד ויוסי זילברברג, לקמי כדי להציע את עזרתם המיידית לתושבי הדרום והלוחמים. "קיבלתי מהם סכום כסף נכבד מאוד והם ביקשו לתרום אותו לגופים שזקוקים לכך", היא מספרת. "מיד ערכתי בירור מעמיק וגיליתי עמותה מדהימה בשם 'בית חם ללוחמים', שהוקמה בנתיבות בשיתוף המרכז הישראלי לבנייה ומוסדות נתן על שם הרב נתן בוקובזה ז"ל – והיא פתחה מקום עם מיטות, מקלחות חמות, מגבות, מצעים וציוד אישי לכל חייל. בנוסף, במקום מבשלים מדי יום כ־500 מנות אוכל חם שנשלחות לחיילים בשטח. לעמותה מגיעים מתנדבים רבים מכל הארץ – דתיים, חרדים, חילונים, וביחד הם דואגים לכל.

"בנוסף, קיבלתי פנייה מאחת האוגדות שכל הציוד שלה נשרף בבסיס רעים, ושוב, מנכ"לי 'אפטר סקול' נרתמו ותרמו סכום נכבד שבו רכשתי ציוד אישי, מטענים, פנסים ועוד. אני חייבת לציין גם קונדיטוריות בנתיבות, שהצטרפו ותורמות עוגות ועוגיות, אותן הם משנעות לחיילים באזור הדרום".

רוזנפלד: "ליבנו עם כל החיילים, המתנדבים המדהימים ותושבי עוטף עזה. בתור חברה חינוכית, זה הזמן שלנו להתגייס ולתרום בכל דרך אפשרית. אנחנו מתכוונים לאתר עוד עמותות וגופים שזקוקים לתרומה ולהמשיך ולתרום. בהזדמנות זאת, אני קורא לכל בעלי החברות לעשות כך".

שמעון אלבז

ציוד בסיסי ואישי לחיילים

בית לשרקנים, ארנבים, תוכים ונחשים

מציל החיות האקזוטיות

בשבוע האחרון קמו יוזמות רבות להצלת בעלי חיים נטושים ומפוחדים מאזור הדרום, בעיקר כלבים וחתולים, אבל הבעיה לא מסתכמת בהולכים על ארבע.

הראל ויץ מחיפה, הבעלים של קליניקת אקו־חי, שעוסקת בטיפול ובשיקום של בעלי חיים אקזוטיים, נרתם למשימה. במצב שגרה הקליניקה נותנת מענה לבעלי חיים שחוו מצוקות, והטיפול בהם הוא חלק מתהליך טיפולי וחינוכי לילדים ונוער. "הפעילות השוטפת עם הילדים והמשפחות נעצרה לטובת קליטת בעלי חיים מהעוטף ומהדרום", מספר ויץ. "יש כל כך הרבה גופים שמטפלים באנשים, כלבים, חתולים וחיות משק, אבל לבעלי חיים כמו נחשים, תוכים, צ'ינצ'ילות, מכרסמים, יונקים קטנים וזוחלים למיניהם, שלא מקבלים מענה – אני יכול לעזור".

ויץ העלה פוסט בנושא והבקשות לעזרה החלו לזרום. "קיבלתי כבר פניות לקליטה של שרקנים, ארנבים, נחשים, תוכים ועוד. המטרה היא לקלוט את החיות ולאחר מכן לחבר אותן למשפחות שלהם אחרי שהכל ייגמר. בהמשך, אני רוצה לחזור לשגרה ולתת מענה לבני נוער ולמשפחות מהעוטף, יש צוות טיפול שלם שמחכה להם. ברגע שזה יתאפשר, נוכל לקבל את המשפחות, כולל בני המשפחה שלי, שנפגעו בעוטף בעצמם. בימים הקרובים יתחילו להגיע חלק מבעלי החיים".

לויץ יש גם בקשה: "קשה לי לומר את זה, אבל בתוך היוזמות היפות של אנשים פרטיים, אני מרגיש שקופצים לפעמים על הזדמנויות כאלה אנשים שפחות צריכים. אני מקבל פניות על בעלי חיים שסתם לא רוצים אותם כרגע, וזה כרגע לא הזמן".

בר זגה

צילומים: רענן אריזון, נסים שבזיק, פרטי

משה פרל

על המלחמה בפייק ניוז

תורו של השקר הגדול

אחרי אסון גדול תמיד מגיע תורו של השקר. לפעמים הוא מגיע בצורה של תאוריות קונספירציה, כמו שאנחנו חווים בימים אלה, ולפעמים סתם כזבים, אבל השקר לעולם יופיע בעתות מצוקה. וכגודל האסון, עומק השקר. למה אנחנו מאמינים בו? כי הוא מסדר לנו את תמונת העולם. הוא מחלץ אותנו מהמצוקה שכופים עלינו חוסר ההבנה ואי הוודאות לגבי סיבת האסון. המנגנון הקוגניטיבי שלנו מעדיף לא פעם את הוודאות שמציעים שקרים על פני אי הנוחות שנגרמת לנו כאשר "האמת" שלנו ("צה"ל שומר עלינו") קורסת.

התופעה הזו אוניברסלית. נראה לכם שמעצמה כמו ארה"ב לא יכלה להגן על מכונית הנשיא מפני מתנקש? זה האף־בי־אי שרצח את קנדי. נשמע לכם הגיוני שמגדלי התאומים קרסו ושום ישראלי לא היה בין החללים? זו ישראל שיזמה את הפיגוע כדי לסכסך בין ארה"ב לערבים. אתם באמת חושבים שווירוס אחד יכול למוטט עולם שלם בעידן המדע המודרני? זה ביל גייטס שבישל את מגפת הקורונה כדי להשתלט עלינו באמצעות חיסונים שבהם הטמין ננו־רובוטים. מאות מיליונים מאמינים בתאוריות האלה כי הן מספקות להם תשובות שמאפשרות להם לחיות עם תפיסותיהם המקוריות.

את המנגנון הזה מנצלים וינצלו פוליטיקאים ואויבים. הציניים שבהם יודעים למכור לכל אחד את השקר שמתאים לו ולפורר את החברה. הם מזהים לא רק את הצורך הנואש בתשובות לשאלת ה"למה זה קרה לנו", אלא גם את הטבע האנושי ללכת שבי אחרי שקר שמסייע לנו להיאחז באמונות שלנו. קוראים לזה "הטיית האישור". אנחנו לעולם נעדיף גרסאות שיסייעו לנו להתבצר בתפיסת עולמנו המקורית.

עכשיו גואה אצלנו הביקוש לתשובות על שאלת ה"למה". איך יכול להיות ש־75 שנים אחרי שהקמנו בית לאומי, פוקד אותנו פוגרום בסגנון אירופה של לפני מאות שנים? את הביקוש הזה יפרנסו שקרים שנועדו לתחזק את תפיסת העולם של קבוצות האינטרס. אני לא יודע מי מפיץ את הפייק על הבוגדים שנמצאים בצמרת צה"ל ומסייעים לאויבינו, אבל אל תניחו שזה מופרך מדי מכדי להפוך ל"אמת" החדשה. אחרי מלחמת העולם הראשונה היתה החברה הגרמנית מרוסקת. אלפי גרמנים נואשים חיפשו תשובה לשאלה: איך יכול להיות שהפסדנו? הרי אנחנו עם חזק. מצוקתם האדירה הצמיחה שקר הזוי שאותו הפיצו קבוצות קיקיוניות: אלה היהודים שבמשך שנים התערו בחברה הגרמנית, זיהמו את הגזע הארי והחלישו אותו. השקר שלהן הנביט את התאוריה שחייבים לטהר את הגזע הגרמני. תוך שני עשורים הוא יצמיח את התנועה הנאצית.

יותר מדי אינטרסנטים מקיפים אותנו בימים אלה: פוליטיקאים מופקרים, אספסוף שמתוגמל בתחושת שייכות מחנאית, ואויבים עם שאיפות גאו־פוליטיות. הם לא יחמיצו את ההזדמנות להציף אותנו בשקרים כדי לקדם את מטרותיהם. טפטופי הפייק שכבר החלו ברשתות יהפכו לנחשול ענק שיציע נרטיב כוזב לכל דורש. המלחמה בשקרים האלה תהיה לא פחות מאתגרת מהמאבק הצבאי.

משה פרל הוא מנהל המכון לבנקאות ותיווך פיננסי ע"ש ויקי וג'וזף ספרא באוניברסיטת תל־אביב

יונתן פולארד

על האחדות שתוביל לניצחון

לילה בהר הרצל

באחד הלילות בשבוע שעבר התקשר אליי חבר ושאל אם אוכל להצטרף אליו ולאחיו בחפירת קברים לחיילינו שנפלו בקרבות. "זה המעט שאתה יכול לעשות כדי לכבד את גיבורינו שנפלו", אמרה לי אשתי, ובלב כבד, הצטרפתי אליו ב־1 בלילה בהר הרצל. אלה היו רגעים שלא אשכח לעולם.

כאשר הגענו לבית העלמין, אנשים שרק סיימו לקבור את יקיריהם היו בדרכם החוצה. המבט על פניהם הביע הלם וכאב כבד משאת. עצם השהייה לידם גרמה לי להרגיש שאני מתחיל לעכל את עוצמת הטרגדיה שהתרחשה. איזור הקבורה עצמו היה מוצף באנשים שנענו לקריאה לבוא לסייע, מכל חלקי החברה הישראלית: חרדים, חילונים, דתיים, חיילים ונערי גבעות. כולנו היינו מאוחדים ברצון גדול לעשות ככל יכולתנו לסייע להעניק כבוד אחרון לקדושי עמנו. אחרי זמן ארוך של חפירה, וכאשר היו במקום יותר אנשים מכלים, זזתי הצידה ונתתי לאנשים צעירים יותר לעשות את העבודה הקשה. נשארתי להביט מהצד. רגש אחד שלט באוויר המקום: זעם.

זעם, לא רק על מה שאויב נבזה ובלתי אנושי עולל לנו – אלא כלפי הפיקוד הבכיר של צבאנו והממשלה שלנו. איך זה ייתכן, אמרו לי אנשים, שהצבא המפואר שלנו איפשר לזה לקרות? איך יכלו הממסד המודיעיני והממשלה שלנו להיכשל כך מלראות את מה שעומד להתרחש? ואני, בשנתיים האחרונות נפגשתי עם רוב ראשי הפיקוד הבכיר של המדינה, הזהרתי ממה שיכול לקרות והצעתי פתרונות. כמה מהנוכחים דיברו על על מלחמת יום כיפור שבה נלחמו אבותיהם, כשהמנהיגים הפוליטיים היו אמורים לדעת שמלחמה עומדת לפרוץ, אך כשלו תחת לחץ אמריקאי ונמנעו מלהכות ראשונים. אבל כאן, הם אמרו, אנחנו עיוורנו את עצמנו מלהכיר בטבעו של האויב שלנו ובכוונותיו הרצחניות. הם לא בני אנוש, אמרו רבים, תוך שהם משווים את מחבלי חמאס לנאצים צמאי דם.

כשהלילה התארך, אחד החיילים שאל אותי אם אני חושב שיש לנו מה ללמוד מכך שהטרגדיה הנוראה הזו קרתה דווקא בשמחת תורה. חשבתי על כך ארוכות והשבתי להם

> ***כשהסתיימה חפירת הקברים, הבוקר עלה. הסתכלתי על הקהל הרב, שחלקו הגדול כלל לא הכיר את הנופלים, והבנתי שלראשונה לאחר תקופה ארוכה עמנו הנפלא שוב מאוחד***

כך: אולי הא–ל בחר ברגע שבו אנו מתחילים לקרוא מחדש את התורה כדי להסיר בכח את את עיוורוננו, שנהיה חייבים לזכור את אשר עשה עמלק, ומדוע אנו חייבים לצאת למלחמה נגד אויב זה עד למחיקתו מעל פני האדמה. אך יותר מכך, הדגשתי, התורה מזהירה גם על אלו מקרב המחנה שניסו להחליש ולפצל אותנו כך שלא נוכל להתמודד עם האויב החיצוני. סיימתי את דברי בתזכורת שגם אז, בלכתנו במדבר, כשעמלק תקף אותנו ברגע של רפיון, הקרב התחיל רע מאוד ובאכזריות עצומה של האויב – אך ברגע שהשכלנו להתאחד כולו למלחמה, גברנו עליו. התורה מלמדת אותנו שבאחדותנו ובנאמנותנו לקב"ה נמצא סוד כוחנו.

כשהסתיימה חפירת הקברים, הבוקר עלה. הלילה נמלט לתוך קרניה הראשונות של השמש הטובה. הכל החל להתבהר. הסתכלתי על הקהל הרב, שחלקו הגדול כלל לא הכיר את הנופלים, והבנתי שלראשונה לאחר תקופה ארוכה עמנו הנפלא שוב מאוחד. אנחנו כולנו חייבים כעת יחדיו לנוע קדימה, כמו מחנה ישראל המאוחד למרגלות הר סיני, כאיש אחד, לנצחון מוחלט והכרעה סופית של אויבנו. יש לנו עם בלתי רגיל, נפלא ומעורר השראה. היום אנחנו צועקים לעולם החופשי כולו, ברוח מפקדי צה"ל הגיבורים: אחריי!

יובל אלבשן

על הזהות היהודית והישראלית

הרווח בין המספר מאושוויץ למספר האישי

לפני 15 שנים, ברומן "תמיד פלורה", כתבתי שכשהייתי בפולין שאלו אותי זוג חברים מהאליטה האינטלקטואלית של קרקוב מה היא הישראליות כפי שאני מגדירה. אני זוכר שחשבתי על זה דקות ארוכות, ועניתי: "ארבע שש ארבע שלוש ארבע תשע אחת". בבת אחת שניהם שאלו אותי: "מה זה המספר הזה?" עניתי: "זה המספר האישי שלי, המספר שלי כחייל בצה"ל". החברה שאלה: "איך זה קשור?", ועניתי: "בשבילי זה מתמצת את כל הישראליות, יותר מכל השירים והמגילות והמחקרים והמניפסטים והספרים שנכתבו ושעוד ייכתבו על ישראל ועל הישראלים".

בן זוגה, מחזאי בשם מרזוק, שאל אותי אם אני אומר זאת בעקבות ז'אן אמרי, וכשהשבתי שאינני מכיר אותו הוא הופתע. "מדהים, זה בדיוק מה שהוא אמר לגבי היהדות שלו", סיפר לי. "הוא היה מהיהודים האלה שלא ידעו בכלל שהם יהודים עד שבאו הנאצים והודיעו להם. אחרי שהוא שוחרר מאושוויץ הוא כתב ספר קטן ומבריק, 'מעבר לאשמה ולכפרה', שבו כתב בערך: 'על אמת ידי השמאלית חקוק המספר מאושוויץ. קצר הוא לקריאה מן החומש ומן התלמוד ובכל זאת יש בו מידע ממצה יותר. כשאני אומר יהודי, אני מתכוון בכך לכל העובדות והאפשרויות המקופלות במספר מאושוויץ'".

לא הכרתי את אמרי ואת האמירה הזו שלו, ואני זוכר שנרעדתי. אחרי כמה דקות של שתיקה, אמרתי, "אבל כל ההבדל שבעולם מקופל בשוני שבין המספרים שלנו. המספר שלו היה סמל לחולשה. שלי סמל לעוצמה. המספר שלו נועד להשפלה ושלי הוא מקור לגאווה".

"אני לא בטוח שיש באמת הבדל, זה הכול עניין של פרספקטיבה", ענה לי מרזוק, והשאיר אותי להרהר בשקט בדבריו.

* * *

בשנים הרבות שחלפו מאז, חזרתי אינספור פעמים לשיחה ההיא. ההבדל בין המספר מאושוויץ למספר האישי שלי כחייל צה"ל לא הרפה ממני. מה זה מלמד עליי כיהודי וכישראלי? אני רק ישראלי? אני גם יהודי?

בשבוע שעבר קיבלתי תשובה איומה. עשיתי טעות והנחתי לעצמי להביט במספר צילומים גולמיים ממה שארע בעוטף. היו שם תמונות שאף מילה לא יכולה לקפל את הזוועות שבהן. השפה העברית דלה במיוחד כשהיא מבקשת לתאר את אשר התרחש שם. באיזו מילה ניתן להסתפק: אבדון? חורבן? טבח? כיליון? פורענות? השמדה? שחיטה? כפי שנאמר בפרשת אייכמן, "חרט אנושי לא יכול, ושפת בני אדם לא תצליח לתאר אפילו בבואה דבבואה של מעשים אלה". אכן זה קשה, אבל מתחייב. דווקא ולמרות הקושי. וכשאני מנסה למצוא מילים אני מבין שמרזוק ז"ל צדק. ההבדל בין שני המספרים קטן משש־ערתי. קטן מדי.

שגיאה אחת בלבד, רגע אחד קטן, והמספר האישי עלול להפוך למספר מוות. חיות הטרף ששחטו את בעלי המספרים האישיים בעוטף עזה עשו זאת לא מפני שהם ישראלים הנאבקים איתם על אותה אדמה, אלא בשל היותם יהודים, שחובה לשסף את גרונם גם כשהם תינוקות בני יומם, ללכלך את תומתן אם הן נשים ולהבקיע את בטנם גם אם הם קשישים בשלהי חייהם. זו הסיבה שגם לאחר שהצליחו להרוג את רובם ולשבות את חלקם, הם לא חדלו ממעשיהם המבחילים. וכשקיבוצניק חילוני למהדרין מבארי לא מסכים לפתוח את דלת הממ"ד לפני לוחמי צה"ל מחשש שמדובר בחמאסניקים דוברי עברית, עד שאחד החיילים אומר לו "שמע ישראל, ה' אלוהינו, ה' אחד" – אתה מבין את הקשר בין היהודיות לישראליות. בין המספר האישי למספר שעל הזרוע.

כדי שזה לא יקרה בשלישית, אסור לנו לטעות שוב ולחשוב שאם עורנו שזוף יותר וידינו שריריות יותר המספר היחידי שרלבנטי עבורנו הוא זה שצה"ל הנפיק. להיפך. אנו חייבים לזכור שמתחת לעורנו מוטבע מספר המוות, כיהודים. הדרך היחידה להחלישו היא לחזק כל העת את המספר אישי. המספר האישי של יהדותנו.

תינוק של תקווה

שלוש קומות מתחת למחלקה שבה מורדמת ומונשמת חנהל'ה קריצמן, 88, שנפצעה בקיבוץ בארי, הפציעה קרן אור קטנה בתוך החושך: הנין העשירי שלה נולד ● "זה מעגל החיים כאן בישראל", סיפרה היולדת, "אני לא יודעת איך משתקמים מדבר כזה, להביא ילדים זו התשובה היחידה"

אדיר ינקו

במחלקה הפנימית בבית החולים מאיר בכפר־סבא מורדמת ומונשמת חנהל'ה קריצמן, 88, אם לארבעה וסבתא ל־12 נכדים, ודמות אגדית בקיבוץ בארי. במשך שנים שימשה כגננת ורכזת תרבות, וחינכה דורות של ילדים בקיבוץ. "היא לא ויתרה על אף ילד", סיפר בנה, זיו קרן.

בשבת השחורה שבה פרצה המלחמה היא הייתה בביתה עם בעלה ציקי והמטפלת הסיעודית. גם בתה נוגה ושני ילדיה שהו בבתים

אחרים בקיבוץ, שעמד במוקד הטבח הנורא של חמאס. "לקראת הצהריים ניתק הקשר כי נגמרו הסוללות של הטלפונים", תיאר זיו, "ההתכתבויות מאז מסמרות שיער. בחצות הצליחו להגיע לאחותי. בעלה עשה הורדות ידיים מהבוקר עם המחבלים על הידית של הממ"ד. המחבלים ניסו לפתוח אותה והם סגרו אותה. הם החריבו לחלוטין את הבית, אבל לבסוף הצליחו להציל אותה ולהוביל אותה למקום שבו שהו ניצולים נוספים".

אל הוריו, סיפר, הצליחו להגיע בסביבות השעה שלוש לפנות בוקר. קריצמן נפגעה מירי בזמן הפינוי, ופונתה במסוק לבית החולים סורוקה בבאר־שבע. ביום שני הועברה משם לבית החולים מאיר.

אבל בסיפור של קריצמן יש גם ניצוץ של תקווה. אתמול, בנסיבות אחרות לגמרי, הגיעה לבית החולים אביגיל קרן, אשתו של ליאור, הנכד של קריצמן. שלוש קומות מתחת למחלקה שבה היא נאבקת על חייה, במחלקת יולדות ג', נרשם ניצחון קטן: אביגיל ילדה את הנין העשירי של קריצמן.

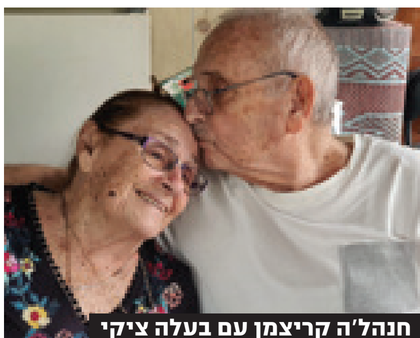
"אני מרגישה שאני צריכה לקחת אותו אליה", אמרה קרן, שזו לידתה הרביעית, "היא אישה מיוחדת וציונית אמיתית. אוהבת אדם. זה סוריאליסטי שאני יולדת והיא מאושפזת פה למעלה. זה מעגל החיים כאן במדינת ישראל. נורא עצוב לי, אני כואבת את כאבה של המדינה, ואני מקווה שאצליח לתת לילד שלי חיים יותר טובים. אני לא יודעת איזה מדינה תהיה פה ואיך משתקמים מדבר כזה. להביא ילדים זו התשובה היחידה".

צפריר קרן, בנה של קריצמן, סיפר בהתרגשות: "מיטב חבריי אינם כבר. נקטעו חיים בצורה כל כך טרגית. זה חדר חשוך לגמרי והלידה היא כמו קרן אור קטנה שחודרת פנימה".

ד"ר ירון מושקט, מנהל המרכז רפואי מאיר, הוסיף כי "מדינת ישראל עוברת טלטלה שלא ידענו כמותה. נחשפנו למראות, לסיפורים ולכאב שהנפש מתקשה להתמודד איתו. הצוותים שלנו במרכז רפואי מאיר ממשיכים לטפל בפצועים מאזור הלחימה – אזרחים וחיילים, ועד כה טיפלנו בלמעלה מ־120 פצועים. צוותים רבים ובני משפחותיהם גויסו בצו 8 ולא מעט גם איבדו את היקרים להם.

"בתוך כל אלו, אחת המחלקות האופטימיות במיוחד שלנו ממשיכה להיות מחלקת היולדות. הסיפור של חנה ובני משפחתה, השוכנים בשתי מחלקות שונות באותו בניין ממש, הוא אחת הדוגמאות הטובות ביותר למציאות שאנו חיים בה. כעת, משימתנו החשובה ביותר היא לתת את הטיפול הטוב ביותר והתומך לפצועים, למשפחות ולכל מטופלינו".

צילום: יאיר שגיא
אור בתוך החושך. אביגיל קרן עם בנה התינוק

צילום: באדיבות המשפחה
חנהל'ה קריצמן עם בעלה ציקי

"מסלול החיים שבחרנו הוביל את שנינו לתופת בבארי. למה אני חזרתי ואתה לא?"

לוחם השייטת סגן־אלוף א' ספד לחברו, סגן־אלוף אלי גינסברג ז"ל: "היינו אמורים להשתחרר ביחד, בחודש הבא. אבל לאזרחות אצא לבד"

צילום: באדיבות המשפחה
סא"ל אלי גינסברג ז"ל

ישראל מושקוביץ

"ופתאום נפגשנו בבארי. מי אם לא אתה תגיע הכי מהר, למקום הכי קשה והכי מסוכן?" במילים אלו נפתח ההספד שכתב א', סגן־אלוף בשייטת, לחברו הטוב סגן־אלוף אלי גינסברג ז"ל, לוחם השייטת לשעבר ומפקד בית הספר ללוט"ר שנהרג בלחימה בדרום ביום ראשון שעבר.

"ואיזה כיף ומרגיע היה לפגוש אותך שם – במקום שהיה יפה ופורח, והפך באחת לעמק הבכא", הוא ספד לחברו, "נפגשנו בשבת האחרונה, בגיהינום הזה. החיבור שלנו נוצק בזיעה, בדם וברעות של 23 שנים. מסלול החיים שבחרנו הוביל את שנינו לתופת בבארי. למה אני חזרתי ואתה לא? אלוהים יודע, אני לא".

סגן־אלוף א' סיפר על העתיד בלי חברו הטוב. "אחרי כל השנים הארוכות שלנו בצבא יחד, היינו אמורים גם להשתחרר ביחד, בחודש הבא", הוא אמר, "לאזרחות אצא לבד. את מלכי שלך, את מיקה, אוריה, תמרי ורזי, נעטוף ונחבק תמיד. 'הכל בסדר, אני מעליך', כך צעקת אליי באמצע הקרב בבארי. מעליי זה בסדר, אבל לא כל כך גבוה מעליי, בשמיים. זה רחוק מדי ומוקדם מדי".

לאירה, יונתן וליה היקרים

משתתפים באבלכם הכבד ונפרדים בצער עמוק מחברנו היקר לדרך

רענן סובל ז"ל

החברים לדורותיהם

פלהה"ן חט' 35

רענצ'וק שלנו

איננו

אוהבים, נפרדים בכאב

אירה, יונתן וליה

לבנו אתכם

החברים ב- D.V.D

סורוקה מרכז רפואי אוניברסיטאי | מקבוצת כללית

מרכינים ראש ומשתתפים בצערה הכבד של המשפחה על מותו של

ד"ר דניאל לוי ז"ל

רופא במחלקת א.א.ג

שנהרג בזמן שטיפל בנפגעים הרבים בקיבוצו, בארי

שולחים תנחומים מעומק הלב

דירקטוריון, הנהלת ועובדי כללית

למשפחת אחרק

אתכם באבלכם הכבד על הירצחו של

עמרי אחרק ז"ל

מחבקים

IPM עובדי אי.פי.אמ. באר טוביה

עמרי אלטון והמשפחה

אתכם באבלכם הכבד בנפילתו בקרב של

דרור אלטון ז"ל

IPM עובדי אי.פי.אמ. באר טוביה

פתח תקווה PETACH TIKVA

העיר פתח תקווה

מרכינה ראש ומבכה את לכתם בטרם עת

של היקרים והיקרות

שנפלו באירועי הדרום ונרצחו על ידי בני עוולה

חזי (יחזקאל) חנום ז"ל

אברהם גלעד טיברג ז"ל

עדי אודיה ברוך ז"ל

ליבנו עם המשפחות

עיריית פתח תקווה

הבית שלך בלשכה

מחוז תל אביב לשכת עורכי הדין בישראל TLV DISTRICT ISRAEL BAR ASSOCIATION

ועד מחוז תל אביב בלשכת עורכי הדין

משתתף בצערו העמוק של חברנו

עו"ד אייל שטרנברג על מות אחיו

רס"ב **חן נחמיאס**

אנחנו שולחים לכם תנחומים

ומחבקים אתכם בשעה קשה זו

עו"ד ליאור שפירא

יו"ר מחוז תל אביב - לשכת עורכי הדין

הבית שלך בלשכה

מחוז תל אביב לשכת עורכי הדין בישראל TLV DISTRICT ISRAEL BAR ASSOCIATION

ועד מחוז תל אביב בלשכת עורכי הדין

משתתף בצערו העמוק של חברנו

עו"ד יואל רביב על מות בתו

ניב רביב

אנחנו שולחים לכם תנחומים

ומחבקים אתכם בשעה קשה זו

עו"ד ליאור שפירא

יו"ר מחוז תל אביב - לשכת עורכי הדין

המרכז הרפואי תל-אביב ע"ש סוראסקי איכילוב

המרכז הרפואי איכילוב על כלל עובדיו משתתפים

בצערה של **סהר אבני**, על הירצחם של אחיה

חגי אבני ז"ל **וחן אבן** ז"ל

כואבים, מחבקים

ומשתתפים בצערה הגדול של המשפחה

משתתפים באבלה של חברתנו

ענבל ברוכים, על נפילת אחיה

סמ"ר **יוסף איתמר ברוכים** ז"ל

שולחים תנחומים וחיזוקים

לענבל ולמשפחתה,

נסים דואק, מתן גרינשטיין

וכל עובדי.ות unik public image

ניר שלנו ומשפחת אחיאל היקרה

מרכינים ראשנו

ומשתתפים באבלכם הכבד מנשוא

והבלתי נתפס על נפילת בתכם

רב"ט **קאמיי אחיאל** ז"ל

מי ייתן ולא תדעו עוד צער

משפחת אבוט ישראל Abbott

אבלים על מותו של חברנו

ישראל טל ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

מהחברים והגמלאים במשרד ראה"מ

אוניברסיטת תל אביב | הפקולטה למדעי החיים ע"ש ג'ורג' ס. וייז | בית הספר למדעי הצמח ואבטחת מזון

מרכינים ראש בצער על פטירתו של

פרופ' בדימוס

יהושע אריה אניקסטר ז"ל

תנחומינו למשפחה

חברי הסגל האקדמי והמנהלי

משטרת ישראל

אבלה על מותו של

סמ"ר (ג'ימי) **וסנובטי אלכסנדר** ז"ל

(נוף הגליל)

ומשתתפת בצער המשפחה

צוות

"צוות" ארגון גימלאי צה"ל (ע.ר.)

אבלים על מותו של חברנו

רס"ב – חיל האוויר

שנהרג במלחמת "חרבות ברזל"

יהושע חטב ז"ל

אשקלון

משתתפים בצער המשפחה

צוות

"צוות" ארגון גימלאי צה"ל (ע.ר.)

אבלים על מותו של חברנו

רס"ן – חיל החימוש

שלומי דוידוביץ ז"ל

גבים

משתתפים בצער המשפחה

לאירה, יונתן, ליה וכל המשפחה

הלב נשבר עם לכתו מאיתנו בטרם עת

רענן סובל ז"ל

חבר נפש, אח לנשק, מלח הארץ

תהיה מנוחתו עדן

נגה וישי מור
טלי ודני וקנין
אודליה ועמוס שינדלר
רותי ולוני הרציקוביץ
יום–טוב סמיה
ראובן וענת הקר
ישראל גור אריה
חגית וישי בר
עוזי שמיר
איה ודגן שדה
שי בן יוסף

אמנון גלעד
שלומי אבנון
דודי הלפרין
זלי גוטר
עמי סידי
רונה וצביקה גיור
רנדי וצחי הנגבי
ארד שרון
אסתי וארהל'ה מנקובסקי
מיקי בר
עודי ואמנה אהרני

גיורא ורונית לוין
אתי וגבי רוטר
רוחל'ה ואפי רוזנהויז
דורית וגדי אבירם
מודי כידון
נעמי ואורי שטיינמץ
ורד ואילן גרינבוים
שרון ורם חזקיה
אסתי גלילי ויסטוב
עובד ודפנה אפרת

למשפחת סובל

כואבים ואבלים על לכתו בטרם עת של חברנו היקר

רענן סובל ז"ל

מהחברים בשילה:
ישי, ספי, בני, רמי, נעם, מורן,
מיכיק, מריו, שרון

למשפחת סובל

משתתפים באבלכם הכבד על מותו בטרם עת
של חברנו היקר

רענן סובל ז"ל

PwC Israel

להברנו יוסף סוסן

אתך באבלך הכבד על נפילתם בקרב של

רואי ואריאל ז"ל

מחבקים ומנחמים אתכם

משפחת גהל
דובק

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש,
כואבת ומשתתפת באבל הכבד
על נפילתו בלחימה בדרום
של תושב העיר

רב"ט עידו דוד בינשטוק ז"ל

יהי זכרו ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש,
כואבת ומשתתפת באבל הכבד
על נפילתו בלחימה בדרום
של

רס"ר ליאור בן יעקב ז"ל

יהי זכרו ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש,
כואבת ומשתתפת באבל הכבד
על נפילתו בלחימה בדרום
של תושב העיר

סמ"ר אור מזרחי ז"ל

יהי זכרו ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש, כואבת
ומשתתפת באבל הכבד על הירצחה
על ידי בני עוולה
של תושבת העיר

עדן אבדולאייב ז"ל

יהי זכרה ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש, כואבת
ומשתתפת באבל הכבד על הירצחו
על ידי בני עוולה
של תושב העיר

אורון ביילין ז"ל

יהי זכרו ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש, כואבת
ומשתתפת באבל הכבד על הירצחו
על ידי בני עוולה
של תושב העיר

חזי (יחזקאל) חנום ז"ל

יהי זכרו ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש,
כואבת ומשתתפת באבל הכבד
על נפילתו בלחימה בדרום
של

סגן רום שלומי ז"ל

יהי זכרו ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש, כואבת
ומשתתפת באבל הכבד על הירצחה
על ידי בני עוולה
של תושבת העיר

ליאור מימון ז"ל

יהי זכרה ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש,
כואבת ומשתתפת באבל הכבד
על הירצחה על ידי בני עוולה
של תושבת העיר

אוריה ריקרדו ז"ל

יהי זכרה ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

רמתגן 100

העיר רמת גן מרכינה ראש,
כואבת ומשתתפת באבל הכבד
על נפילתו בלחימה בדרום
של תושב העיר

סרן (מיל') יובל הלבני ז"ל

יהי זכרו ברוך

עצובים וכואבים
עיריית רמת גן

האינפלציה נבלמה, המשק נכנס להאטה

המדד ירד ב־0.1%, הוריד את האינפלציה השנתית ל־3.8%, וההערכה כעת היא שבנק ישראל לא יעלה את הריבית בעוד שבוע ● גם מחירי הדירות ירדו בספטמבר ב־0.4% ● האוצר: מענקים לעסקים בעקבות המלחמה

מאת **גד ליאור, הילה ציאון**

הפתעה של ממש במדד המחירים לצרכן לחודש ספטמבר. המדד ירד בעשירית האחוז, בניגוד לתחזיות כי יעלה לפחות ב־0.3%, ובכך ירדה האינפלציה השנתית לשיעור של 3.8%. מחירי הדירות ירדו ב־0.4%, אבל שכר הדירה המשיך לעלות בחצי אחוז.

ירידת המדד, פריצת המלחמה ואי־העלאת הריבית בארה"ב ובאירופה בשבועות האחרונים, הסיבות הללו מעלות באופן ברור את ההערכות במשק שבנק ישראל לא יעלה עוד את הריבית במשק ביום שני בשבוע הבא, ויש מי שחושב שזה הזמן אפילו להוריד את הריבית הבסיסית במשק, שעומדת על 4.75% והפריים על 6.25%.

ירידת המדד בספטמבר מסמנת, ככל הנראה, תחילה של האטה בצריכה ובפעילות המשק בתקופת החגים ועוד לפני המלחמה. בין השאר ירדו בחודש חגי תשרי אפילו מחירי המזון מאוד במפתיע בחצי אחוז. בשיעור זה ירדו גם מחירי התרבות והבידור. ירידה של אחוז וחצי רשם מדד התחבורה.

לעומת זאת עלו מחירי הירקות והפירות הטריים ב־4.3% ושירותי החינוך התייקרו ב־1.3%. מחירי ההלבשה וההנעלה, הריהוט והציוד לבית ושירותי הבריאות עלו בחצי אחוז.

בינתיים התברר אמש כי מחיר החשמל, שנטען תחילה כי יהיה צורך להעלותם כבר בקרוב – לא יעלו. אין בכוונת רשות החשמל להעלות לפי שעה את המחיר בהיות המשק בשעת חירום, ולכן ייעשה שימוש מיוחד בכמיליארד שקל מהרזרבות שנועדו למטרה זו.

ההערכות במשק כעת הן שתחילת ההאטה במשק, יחד עם המלחמה, שכנראה לא תהיה קצרה, לצד תחזית להאטה משמעותית בצריכה שתביא לירידת מחירים – ירגיעו לתקופה הקרובה את האינפלציה, גם אם בשל המלחמה, שעלולה להתרחב, יעלו מחירי הנפט ואולי גם חומרי גלם שונים בעולם.

החמרה נוספת במצב הביטחוני עלולה לגרום ללחצים לפיחות השקל, אולם החלטת בנק ישראל בשבוע האחרון להזרים למשק 30 מיליארד דולר מהיתרות הגבוהות שיש ברזרבת קופת בנק ישראל – תוכל למתן מאוד את עליית שערי הדולר והיורו ותמנע אינפלציה בשל ייקור היבוא.

כמו לפני שנה

מחירי הדירות ממשיכים לרדת – וחזרו לרמת המחירים של לפני שנה: בחודשים יולי־אוגוסט 2023 ירדו מחירי הדירות בשיעור של 0.4% לעומת החודשיים שקדמו להם (יוני־יולי). במדד הקודם נרשמה ירידה של 0.1%.

ירידות המחירים בתקופה זו נצפו בעיקר במחוזות מרכז ודרום (1.5%) ובמחוז צפון (1.1%). במחוזות תל־

הביטוח הלאומי ייתן מקדמה של אלפי שקלים לכל הפצועים

מקדמה בסך 5,000 שקל תועבר מיד לפצועים ובהמשך סכום נוסף של אלפי שקלים ● תתאפשר דחיה של קיום חוזים לנעדרים, מפונים ולוחמים

מאת **גד ליאור וליטל דוברוביצקי**

המוסד לביטוח לאומי יעביר אלפי שקלים כמקדמה לכל פצועי המלחמה באופן אוטומטי. במהלך סוף השבוע הועברה רשימה של משפחות החטופים אל הביטוח הלאומי שנערך למתן מענה ראשוני.

המקדמה תביא לסיוע מיידי, ללא בירוקרטיה, לצרכים של הפצועים, שיהיה במקביל להמשך הטיפול של הביטוח הלאומי מול הנפגעים ובני משפחותיהם. המקדמה תועבר אוטומטית לחשבונות הבנק של הנפגעים. שמות הפצועים הועברו אל הביטוח הלאומי ממשרד הבריאות ועובדי אגף האיבה והשיקום של הביטוח הלאומי הגיעו אל מרבית הפצועים בבתי החולים, ביקרו, סייעו במתן זכויות, והוצמד לכל אחד פקיד שיקום שיהיה איתם בקשר.

בשלב הראשוני תועבר מקדמה בסך 5,000 שקל להתארגנות ראשונית, במקביל הביטוח הלאומי יעביר מקדמה נוספת בין 3,500 שקל ל־6,000 שקל, בהתאם למצב ולצורך המשפחה. נפגעי החרדה זכאים באופן מיידי לטיפול נפשי ראשוני במימון הביטוח הלאומי – עד 12 פגישות טיפוליות עם אנשי מקצוע מוסמכים לטיפולי טראומה, ויאושרו טיפולים נוספים במידת הצורך. הטיפולים יכולים להיות מותאמים לילדים, יחידים, זוגות ומשפחות. אין צורך בשום פנייה אל הביטוח הלאומי או בהגשת תביעה – הביטוח הלאומי יוצר קשר באופן יזום עם מרכזי החוסן והמרפאות הרפואיות הרלוונטיות, שמתעדכנות כל העת, וממנן את הטיפולים. חשוב לציין, יש חשיבות לפנייה למרפאות החוסן ונפגעי החרדה כדי להחיל את ההכרה כנפגעי איבה בטיפולים עתידיים במקרה הצורך.

מסביב לשעון

ירונה שלום, מ"מ מנכ"ל הביטוח הלאומי: "מרגע האסון הביטוח הלאומי ועובדיו עובדים מסביב לשעון

דואר ישראל: החבילות יחכו לכם

דואר ישראל יחזיק בחבילות 30 יום במקום 14 יום כדי לאפשר לתושבים לאסוף אותן, וגם יאריך את משך הזמן במידת הצורך. באזור הדרום כ־60 סניפים נסגרו בשל המצב הביטחוני או בשל בעיות מיגון ובדואר נערכו מחדש בעקבות כך. "אנחנו מעבירים חבילות לריכוזי מפונים, מקבלים אישורי פתיחה לסניפים עם מקלטים סמוכים. כרגע אין עומסים כי יש פחות תנועה, וההתגייסות של העובדים מדהימה", אומרים בדואר. לגבי מרכזי מסירה פרטיים, הרי שחלק מנקודות האיסוף – קיוסקים וחנויות למשל, היו סגורות בימים הראשונים, אך כעת רובן פתוחות.

מירב קריסטל

הבנקים הודיעו על הקלות בעקבות המלחמה

באמצעות איגוד הבנקים הכריזו הבנקים על שורה של הקלות ללקוחות השונים, בראשן אפשרות להקפאה של תשלומי הלוואות והקפאה של משכנתאות. לעסקים קטנים ופרטיים: פתרונות אשראי כולל הגדלת מסגרת אשראי. לתושבי העוטף: הלוואות גישור והלוואת בתנאים מועדפים באמצעות מוקדי טלפון ייעודיים לטיפול אישי בפניות תושבים. קבוצת דיסקונט הודיעה על הקמת קרן סיוע ייעודית עבור ילדים ובני נוער שנפגעו בקו העימות במהלך המלחמה. הקרן על סך 50 מיליון שקל תפעל לספק מענה רחב וארוך טווח עבור צורכיהם לריפוי הגוף והנפש. הסיוע יינתן ללא בירוקרטיה מכבידה גם לאחר וסיום המלחמה.

נווית זומר

שטראוס: לא מעלים מחירים

חברת שטראוס הודיעה כי לא תעלה מחירים. כמו כן צימצמה ב־50% את הפער במחיר בין חלב מועשר לחלב מפוקח. החברה דיווחה על כך בשיחה שניהלה עם שר הכלכלה ניר ברקת. עוד נודע ל"ממון" כי טרה באמצעות המחלבה בנתיבות חזרה להיקפים כמעט מלאים של ייצור חלב מוצרי חלב מפוקחים.

נווית זומר

??

אביב, ירושלים וחיפה עלו מחירי הדירות בשיעור של 0.6%, 03% ו־0.2% בהתאמה. מדד מחירי הדירות החדשות ירד ב־0.6% לעומת החודשיים הקודמים. מכלל העסקאות של דירות חדשות, שיעור העסקאות במסגרת תמיכה ממשלתית עלה מ־28% בתקופה הקודמת ל־33.3%. בחישוב שנתי עולה כי נמשכה הבלימה בעליות המחירים, ומדד מחירי הדיור ב־12 החודשים האחרונים עלה ב־0.8%. בכל המחוזות למעט מחוז מרכז נרשמו עליות מחירים שנתיים: חיפה (4.2%), צפון (3.7%), ירושלים (1.2%), דרום (0.9%), תל־אביב (0.8%), ומרכז (–1.6%). מדד מחירי הדירות החדשות השנתי ירד ב־2.1%.

אשר למחירי השכירות, בחודש אוגוסט הם המשיכו לעלות, אם כי בצורה מתונה יותר. בשכר הדירה עבור מחדשי חוזה נרשמה עלייה של 3.5%. עבור השוכרים החדשים (דירות במדגם בהן הייתה תחלופת שוכר) נרשמה עלייה של 7.6%.

מענקים לעסקים

משרד האוצר הודיע אתמול כי ישולמו מענקים לעסקים קטנים ובינוניים לפי מידת הפגיעה בירידת המחזור החל מפרוץ המלחמה. עדיין לא נמסרו הקריטריונים אולם השיטה תהיה לשלם את המענקים כפי ששולמו בעת משבר הקורונה, דהיינו לפי ירידה במחזור. הפרטים עדיין לא נקבעו.

כדי להגיע אל כל הפצועים ולמשפחות השכולות למתן סיוע במצב קשה זה. במקביל, אנו פועלים מול משרדי הממשלה הרלוונטיים כדי לקדם מתווים ולהעניק מהידע המקצועי של הביטוח הלאומי לטובת קידום פעולות וחקיקה מותאמות למצב הייחודי והמלחמתי שבו אנו נמצאים".

דחייה בהתחייבויות

למען המפונים מבתיהם בעוטף, חיילי צה"ל במילואים ובשירות סדיר, החטופים והנעדרים ובני זוגם: דחייה של 30 יום צפויה להינתן לאותם אנשים בנוגע להתחייבויות משפטיות שלהם על פי חוזה, פסק דין או תשלום לרשות ציבורית. מדובר בין השאר בדחיית תשלומי משכנתה, מיסים, ארנונה ועוד. מדובר בתזכיר חוק דחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) אשר פורסם אתמול להערות הציבור עד היום בשעה 8 בבוקר בלבד. התכלית העומדת בבסיס תיקון החוק היא לאפשר דחייה של מועדים לאנשים שבסבירות גבוהה, לנוכח המצב הבטחוני שאליו נקלעה מדינת ישראל והמצב שבו הם מצויים, אין להם את הזמינות והפניות הנדרשת לצורך מילוי התחייבויותיהם המשפטיות או שאין ביכולתם לעמוד בהן בעת הזו.

בהסבר לחוק המוצע נכתב כי "התיקון המוצע יעניק פתרון משפטי מוסדר לדחיית מועדים בחוזה, בפסק דין או לתשלום לרשות ציבורית לגורמים אלו..".

לא ישברו אותם

דפוס בארי חוזר לעבוד בהיקף חלקי

המנכ"ל בן סוכמן: "נהפוך את השכול לסיפור תקומה מהדהד" * המפעלים נירלט בניר עוז, פולירון בזיקים וכפרית בכפר עזה עדיין סגורים, ומאות עובדים בחוסר ודאות

מאת **נווית זומר**

שבוע ויום לאחר השבת השחורה, "דפוס בארי" בקיבוץ בארי חזר לפעול. נשיא המדינה יצחק הרצוג ורעייתו מיכל, שהגיעו אתמול לקיבוץ, חנכו את פתיחתו המחודשת של בית הדפוס עם כ־40 עובדים ועם המנכ"ל בן סוכמן, דור שלישי למייסדי הקיבוץ ,שהיה נצור בממ"ד עם משפחתו במהלך המתקפה הברוטלית על הקיבוץ – וניצל. אמו של בן כנראה נחטפה לעזה. "רבים מאנשי הקיבוץ וחיילי צה"ל מסרו נפשם על אדמת בארי בשבוע האחרון. אנחנו נדאג שמותם לא היה לשווא. אנחנו כאן ונישאר כאן. המסר שלנו למדינה ולצבא הוא שנעשה את שלנו, ואתם תעשו את שלכם", אמר סוכמן.

לדבריו, "דפוס בארי הוא לא רק מפעל, הוא הלב הפועם של קהילת בארי. הקיבוץ ספג מהלומה אדירה, אבל נהפוך את השכול לסיפור תקומה שיהדהד לכל המדינה. זה צעד קטן בדרך קדימה ועוד נכונו לנו דמעות".

עוד הוסיף סוכמן כי, "אנחנו מניעים את המפעל. התחלנו היום בקטן ובכל יום נגדל ,יהיו עוד עליות ומורדות, אבל אנחנו מתכוונים שהמפעל יהיה העוגן של האזור והקהילה. אנחנו נחזור להפעיל את המפעל הרבה לפני שהחברים יחזרו".

הנשיא יצחק הרצוג ורעייתו מיכל עם מנכ"ל דפוס בארי בן סוכמן, אתמול

> **"רבים מאנשי הקיבוץ וחיילי צה"ל מסרו נפשם על אדמת בארי בשבוע האחרון. אנחנו נדאג שמותם לא היה לשווא. אנחנו כאן ונישאר כאן. המסר שלנו למדינה ולצבא הוא שנעשה את שלנו, ואתם תעשו את שלכם"**

דפוס בארי, הוותיק בבתי הדפוס בישראל, הוא מקור הרווח העיקרי של הקיבוץ וזה שמנפק לאזרחי ישראל את רשיונות הנהיגה שלהם, פנקסי השקים, כרטיסי האשראי וחיובים כמו חשבונות חשמל ועוד. המפעל מעסיק 400 עובדים, מהם 150 חברי קיבוץ.

לצורך פתיחת המפעל נדרש מאמץ אדיר, בסיוע משרד רוה"מ והצבא כדי להכניס עובדים לאזור העוטף, שמוגדר כעת כשטח צבאי סגור. לאחר מאמצים הצבא התנה את הכניסה בכך שהעובדים יגיעו ברכב משוריין; הדבר התאפשר הודות לסיוע של בנק מזרחי, שהעמיד לדפוס רכב משוריין להעברת כספים שמשמש אותו. בראיון מיד לאחר הטבח בשבת האחרונה אמר סוכמן: "רוחנו לא לא נשברה". הטקס אתמול היה בעיקר סימבולי, להוכיח כי יש המשכיות ושהאויב לא הצליח להכחיד את המקום. עדיין לא ברור באיזה היקף יוכל המפעל לעבוד. לקוחות בארי, כדוגמת חברת כרטיסי האשראי מקס, אמרו כי בינתיים ייעזרו במפעל גיבוי חיצוני, עד שהמפעל יחזור להנפיק את הכרטיסים. גם מבנק הפועלים, שבארי מנפיק לו ולבנקים נוספים פנקסי שקים, נמסר כי בינתיים ייעזרו בגיבוי חיצוני.

פיצוי למפעלים

למעט בארי, המפעלים בקיבוצי עוטף עזה סגורים. אם המצב יימשך תקופה ארוכה מדובר במכה כלכלית קשה, המדינה תצטרך לפצות את המפעלים שהודממו ואת העובדים שזאת פרנסתם.

הצבא הכריז על העוטף כעל שטח צבאי סגור ולא ניתן להכניס משאיות עם חומרי גלם, להוציא סחורה או להביא עובדים.

בין המפעלים גם "כפרית", מפעל הפלסטיקה של קיבוץ כפר עזה, 160 עובדים; "נירלט", יצרנית הצבעים בניר עם, 200 עובדים; "פולירון", מפעל המזרנים בזיקים, 100 עובדים, ודפוס בארי.

את מנכ"ל פולירון, קובי פודה חבר קיבוץ זיקים, אני מוצאת במשרדו במפעל השומם. פודה הוא אחד מגיבורי כיתות הכוננות, שהצליח לחסל מחבלים כבר בתחילת האירוע ולעצור עם חבריו את פלישתם לזיקים.

פודה: "המפעל מושבת כי הצבא אוסר להכניס עובדים ומשאיות, השטח עדיין ברמת כוננות גבוהה. אני מגיע למפעל לבדוק שהמערכות תקינות ליום שנפעיל. אנחנו לא רק מייצרים מזרנים, אנחנו גם מפרנסים 100 עובדים. ככל שזה יתארך מישהו יצטרך לתת פתרון לפרנסה שלהם".

אלטרנטיבות לייצור

גם מפעל נירלט סגור. עומרי לוטן, מנכ"ל המפעל, אמר ל"ממון": "המפעל סגור. לא ניתן להיכנס אליו, ניר עוז זה קיבוץ שחטף חזק. אני כעת במפעל נוסף שלנו בנתניה. אנחנו מעסיקים 200 עובדים במפעל בדרום מיישובי הסביבה. אם המצב יתארך נבדוק מה המשמעות לגבי שכר העובדים. בינתיים יש מלאים, אבל מחפשים פתרונות אלטרנטיביים, אם לייצר אצל אחרים, אם לייבא. בינתיים כולם נרתמים ומציעים לנו לייצר אצלם".

חוזרים לעבוד

אתמול בבוקר ביקרו גם מנכ"ל משרד הכלכלה אמנון מרחב ונשיא התאחדות התעשיינים רון תומר במפעלים באזורי התעשייה אשקלון ובשדרות, ביניהם רב בריח, שטראוס־אסם ומחלבת טרה בנתיבות. רון תומר אמר, "אחרי שבוע שהמפעלים היו סגורים, מפעלי החטיפים של שטראוס ויצרני הפתיתים, 'מנה חמה' ובמבה של אסם בשדרות עובדים. גם מחלבת טרה בנתיבות, ש־80% מהקווים שלה מייצרים כעת חלב ניגר מפוקח ומוצרים מפוקחים".

תומר הוסיף כי, "דאגנו שפארקי התעשייה שדרות ושער הנגב יקבלו אבטחה שוטפת של הצבא במטרה לתת ביטחון לעובדים, בסיוע סגן הרמטכ"ל אמיר ברעם. גם בצפון אנחנו עובדים על אבטחה לאזורי תעשייה".

צילומים: אדי ישראל, חיים צח, לע"מ

טלוויזיה

כאן 11 | Y11 | H11

06.00 חדשות הבוקר. יאיר ויינרב.
09.00 ישראל במלחמה. מאיה ראכלין.
12.00 ישראל במלחמה. דב גיל־הר.
15.00 ישראל במלחמה. טלי מורנו.
18.00 ישראל במלחמה. אילה חסון.
19.54 חדשות הערב.
23.00 חדשות הלילה.
02.00 ישראל במלחמה. אורי לוי.

קשת 12 | Y12 | H12

06.00 חדשות הבוקר. אקטואליה.
09.30 משדר מיוחד. נסלי ברדה ויואב לימור.
12.00 משדר חדשות מיוחד.
19.55 המהדורה המרכזית. חדשות.
21.30 משדר חדשות מיוחד.
23.00 יחד ננצח עם ארז טל ואברי גלעד. ספיישל.
01.00 משדר חדשות מיוחד.

רשת 13 | Y13 | H13

05.00 ישראל במלחמה. אלי ראכלין.
07.00 ישראל במלחמה. גאולה אבן סער ועומר ירדני.
10.00 ישראל במלחמה. אמנון לוי.
12.00 ישראל במלחמה. טל ברמן.
14.00 ישראל במלחמה. גיא לרר.
16.00 ישראל במלחמה. לוסי אהריש.
17.00 ישראל במלחמה. נטע לי שם טוב.
18.55 מהדורה מוקדמת. חדשות.
19.55 המהדורה המרכזית. חדשות.
23.00 ישראל במלחמה. טל ברמן.
24.00 ישראל במלחמה. עומר ירדני.

ערוץ 9 | Y9 | H9

06.30 העיוורת. דוקו־דרמה.
07.00 ישראל במלחמה – משדר חדשות מיוחד.
23.00 נישואי תערובת. דרמה. ש.ח.
23.50 העיוורת. דוקו־דרמה.

עכשיו 14 | Y14 | H14

06.00 ישראל הבוקר. אקטואליה.
10.00 משדר חדשות מיוחד.
19.30 לפני הכותרות. חדשות.
19.50 המהדורה המרכזית. חדשות.
20.45 הפטריוטים. אקטואליה.
01.00 משדר חדשות מיוחד.

כאן חינוכית | Y80 | H80

14.50 ילדי בית העץ 7. ילדים. ש.ח.
15.06 לבד בבית 3. קומי. ש.ח.
15.30 שקשוקה 4. ילדים.
15.56 אתגר היצירה. נוער. ש.ח.
16.14 שלי הכובשת. נוער. 2 פרקים.
17.00 חיות שטח. תעודה. ש.ח.
17.20 האחיין שלי בנץ 2. בע"ח. ש.ח.
17.47 מיוחדת. נוער. ש.ח.
18.12 לבד בבית 3. קומי. ש.ח.
18.36 שלי הכובשת. נוער. 2 פרקים.
19.24 גלילאו 10. העשרה. ש.ח.
19.50 אפסילון. העשרה. ש.ח.
20.00 הבאר 2. ילדים. ש.ח.
20.27 האחיין שלי בנץ 2. נוער. ש.ח.

מכאן 33 | Y33 | H33

06.00 משדר חדשות מיוחד מרדיו מכאן .
12.00 משדר חדשות בערבית.
15.00 משדר חדשות מיוחד מרדיו מכאן .
16.00 משדר חדשות בערבית.
18.00 משדר חדשות מיוחד מרדיו מכאן .
19.00 משדר חדשות בערבית.
21.00 משדר חדשות מיוחד מרדיו מכאן .
השידורים מתאחדים עם ערוץ כאן 11.

HOT3 | H3

16.10 היפים והאמיצים. אופרת סבון. ש.ח. 2 פרקים.
16.55 צעירים חסרי מנוח 46. אופרת סבון.
17.30 נקודת שבירה. דרמה. פרק ראשון. ש.ח.
18.24 ניו אמסטרדם 2. דרמה. ש.ח.
19.06 מחוברות. דוקו־ריאליטי. ש.ח.
19.34 טופ שף 19. ריאליטי.
20.18 המושבעים. דרמה.
21.15 ניו אמסטרדם 2. דרמה.
21.57 איש חשוב מאוד 2. דרמה. ש.ח.
22.39 המושבעים. דרמה. ש.ח.
23.37 חברים 9. קומי. ש.ח. 3 פרקים.
00.50 ניו אמסטרדם 2. דרמה. ש.ח.

HOT HBO | H4

15.42 חדר החדשות 3. דרמה. ש.ח.
16.47 אוליב קיטרידג'. דרמה. ש.ח.
17.52 בטיפול 2. דרמה. ש.ח. 2 פרקים.
18.47 אין לאן לברוח 2. דרמה. ש.ח.
19.30 המשפט של כריסטין קילר. דרמה. ש.ח.
20.31 אחוזת דאונטון 2. דרמה. ש.ח.
21.27 שבויים בסרט. קומי. פרק ראשון. ש.ח.
22.00 התנהגות רעה. דרמה.
22.59 משחקי הכס 3. פנטזיה. ש.ח.
23.54 התעשייה. דרמה. ש.ח.
00.47 משועמם 2. קומי. ש.ח.

HOT Zone | H5

17.05 S.W.A.T 6. פעולה. ש.ח.
17.47 NCIS 20. מתח. ש.ח.
18.29 NCIS הוואי. מתח. ש.ח.
19.12 אף־בי־איי: המבוקשים ביותר 4. פעולה. ש.ח.
19.54 חוק וסדר 22. מתח. ש.ח.
20.36 שיקגו Fire (עונה 9). דרמה. ש.ח.
21.17 שוטרים בדם 12. מתח. ש.ח.
22.00 NCIS 20. מתח.
22.42 חוק וסדר: מדור מיוחד 24. מתח. ש.ח. 2 פרקים.
00.04 חוק וסדר 22. מתח. ש.ח.

HOT בידור | H7

17.00 אהבה מעבר לפינה. טלנובלה.
17.34 מיכאלה. טלנובלה.
18.20 קוקה בע"מ 2. ריאליטי.
18.50 זיגי 5. נוער.
19.15 משפחת שדה 2. ריאליטי.
19.35 בעלת החלומות. טלנובלה.
20.04 לחיי האהבה. טלנובלה.
20.49 אהבה מעבר לפינה. טלנובלה.
21.25 מיכאלה. טלנובלה.
22.14 בעלת החלומות. טלנובלה.
22.39 משפחת שדה 2. ריאליטי.
23.03 4:20. דרמה.
23.28 לחיי האהבה. טלנובלה.

HOT8 | H8

15.40 גוף ונפש עם פרופ' יורם יובל. תעודה. ש.ח.
16.10 וזכרוני הראשון: שלמה ארצי. תעודה. ש.ח.
17.10 מיסטר גאגא. אוהד נהרין, הכוריאוגרף של להקת המחול בת שבע.
18.50 עפרה. תעודה. ש.ח.
19.55 שיר ערש לעמק. סיפורו המרגש של האמן הידוע אלי שמיר וציוריו.
21.15 לא סופרים את היהודים. הקומיקאי דיוויד בדיאל בוחן את האנטישמיות המודרנית בארה"ב יחד עם חבריו.
22.15 אנתוני פליקנו: הפיקסר של הוליווד. הבלש שהתמחה בהסתרת חטאי הסלבריטאים. חלק א'.
23.15 המורד מהדירה ממול. תעודה.
00.30 המוסד וקללת לילהאמר. הכישלון של המוסד שחיסל ב־1973 את האיש הלא נכון.

MEZZO | H195

14.30 מוצרט: דון ג'ובאני. אופרה.
17.31 אינטרמצו. רצף מוזיקלי במצו.
18.30 מאהלר: סימפוניה מס' 9. קלאסי.
19.58 דניאל הארדינג ותזמורת רדיו בוואריה: אלגר. קלאסי.
21.30 סטיב רייך. תעודה.
22.22 סימון יאנג, בו סקובהוס: בריו, מאהלר. קלאסי.
23.50 מאטס אק: מקום אחר. מחול.
00.43 הכוריאוגרף מאטס אק. תעודה.

yes ישראלי | Y4

16.33 הסיפור שלנו. קומדיה. עם: אליאנה תדהר, לי בירן. בימוי: ירון ארזי. 2022.
18.16 בת השוטר. דרמה.
18.38 בננות. קומדיה. עם: דאנה איבגי, עפר שכטר. בימוי: איתן פוקס. 2013.
20.07 יס מן 2. דוקו־ריאליטי.
20.36 מדברים סרטים 2. דרור קרן.
21.01 קולות רקע. דרמה. עם: ולדימיר פרידמן, מריה בלקין. בימוי: יבגני רומן. 2019.
22.25 עיניים פקוחות. דרמה. עם: זוהר שטראוס, רן דנקר. בימוי: חיים טבקמן. 2009.
23.57 בלאדי מורי. קומי.

yes דרמה | Y5

16.15 היפים והאמיצים. אופרת סבון.
16.40 צעירים חסרי מנוח 49. אופרת סבון.
17.20 המפרץ 2. דרמה. פרק ראשון.
18.10 לייקרס: קבוצה מנצחת 2. דרמה.
19.02 אצלי הכל בסדר. דרמה.
19.55 היפים והאמיצים. אופרת סבון.
20.20 צעירים חסרי מנוח 49. אופרת סבון.
21.00 קתרינה 3. דרמה.
21.55 מינקס 2. דרמה קומית.
22.26 מיטות מסתובבות. קומי. פרק אחרון.
23.00 על הספקטרום. דרמה.
23.35 ישנן בנות: הדור הבא 3. דרמה.

yes אקשן | Y6

15.15 אריות הים 4. פעולה. 2 פרקים.
16.45 הטירון 5. פעולה. 2 פרקים.
18.15 NCIS: לוס־אנג'לס 11. פעולה. 2 פרקים.
19.45 חוק וסדר: מדור מיוחד 23. מתח.
20.30 אף־בי־איי 5. פעולה. 2 פרקים.
22.00 כבאי קליפורניה. פעולה. 2 פרקים אחרונים.
23.30 תאג"ד 2. דרמה. 2 פרקים.
00.40 הסופרנוס 5. דרמה. 2 פרקים.

yes קומדי | Y7

16.55 נני 2. קומי. 2 פרקים.
17.45 שיט'ס קריק 2. קומי. 2 פרקים.
18.35 תקציב משפחתי 2. קומי. 2 פרקים.
19.25 בוגרת־כזה 6. קומי. פרק אחרון.
19.50 שלדון הצעיר 6. קומי. 2 פרקים.
20.30 איך פגשתי את אמא 6. קומי. 2 פרקים.
21.20 נני 2. קומי. 2 פרקים.
22.10 שיט'ס קריק 2. קומי. 2 פרקים.
23.00 תרגיע 6. קומי. 2 פרקים.
24.00 בארי. דרמה קומית. 2 פרקים.

yes דוקו | Y8

14.20 המושיע למכירה. האם הציור 'סלבטור מונדי' (מושיע העולם) הוא באמת של ליאונרדו דה וינצ'י.
16.00 קאטפיש. בחור מנהל קשר דרך הפייסבוק עם צעירה. כשהוא נוסע לבקרה, הסיפור מקבל תפנית מסתורית.
17.25 עלייתה של הפרימייר ליג. תעודה. פרק ראשון.
18.25 לשרוד את לה לוז דל מונדו. תעודה.
19.25 ברנסון. תעודה.
20.25 חינוך לא אורתודוקסי. המחסור בלימודי ליבה בסיסיים בקהילה החרדית בניו־יורק.
21.00 תסביך המושיע. תעודה. פרק ראשון.
22.00 אדריאן. חייה ומותה הטרגי של אדריאן שלי שכיכבה בסרטי הבמאי האל הרטלי.
23.40 הרצח של גבי פטיטו. פרשת רצח בלוגרית הטיולים האמריקאית ע"י הארוס שלה.

E! ערוץ הבידור | Y37 | H31

16.12 משפחת קרדשיאן 10. ריאליטי. ש.ח. 2 פרקים.
17.40 חוקי ונדרפאמפ 10. ריאליטי. ש.ח.
18.22 נשואות לרפואה 8. ריאליטי. ש.ח.
19.04 חדשות E!.
19.26 אסונות מפלסטיק 2. ריאליטי. ש.ח.
20.10 קסם דרומי 8. ריאליטי. ש.ח.
20.52 בית קיץ 6. ריאליטי. ש.ח.
21.35 מה קורה עם אנדי כהן 20. אירוח.
21.57 חוקי ונדרפאמפ 10. ריאליטי.
22.38 חדשות E!.
23.00 קסם דרומי 8. ריאליטי.
23.42 חדשות E!.

החיים הטובים | Y31 | H37

17.15 פרוייקט מסלול 17. ריאליטי. ש.ח.
18.02 המטבח המנצח 12. בישול. ש.ח.
19.17 מגרשי המשחקים של העשירים והמפורסמים. פנאי. ש.ח.
20.01 ציידי בתים במיליון דולר 3. עיצוב. ש.ח.
20.24 מקום בשמש 14. פנאי. ש.ח.
21.10 מקום בשמש 15. פנאי.
22.00 בשמלה זו אטלנטה 2. ריאליטי. ש.ח. 2 פרקים.
22.50 המלונות הסודיים ביותר בעולם. פנאי. ש.ח.
23.40 פרויקט מסלול 17. ריאליטי. ש.ח.

ערוץ הבריאות | Y29 | H39

16.35 חיים בריא 8. מגזין. ש.ח.
17.20 אמבולנס. תעודה. ש.ח.
18.17 די־אן־איי: סודות משפחה. תעודה. ש.ח.
19.16 בייבי בום בריטניה 3. ריאליטי. ש.ח.
20.02 מתכונים בריאים. בישול. ש.ח.
20.05 רק בריאות 2. מגזין. ש.ח.
20.40 חיים בריא 7. מגזין. ש.ח.
21.19 אמבולנס. תעודה. ש.ח.
22.18 המנתחים: חוד החנית 5. תעודה. ש.ח.
23.17 טיפולים אסתטיים 3. תעודה. ש.ח.
00.02 אחים ואחיות. תעודה. ש.ח.

ויוה | Y35 | H27

שידורים חוזרים מ־06:10 ומ־12:10.
18.10 גאות ושפל. פרק 93.
19.10 גורל שבור. פרק 44.
20.00 עד שהכסף יפריד בינינו. פרק 19.
20.50 משחק של שקרים. פרק 27.
21.40 אהבה אסורה. פרק 22.
22.30 מלכת הקצפת. פרק 42.
23.20 מריה קלרה. פרק 73.

צילום: Rob Youngson

כוכבת טניס שפרשה, מאשימה את מאמנה לשעבר בהטרדה מינית ונאלצת להגן על אמינותה. "נקודת שבירה", HOT3, 17:30

ערוץ ההיסטוריה | Y44 | H43

16.47 אבות המזון של אמריקה 4. תעודה.
17.29 חייזרים מן העבר 15. תעודה.
18.13 התעלומות הגדולות בהיסטוריה 4. תעודה.
18.55 הצעצועים שבנו את העולם. תעודה.
19.37 התעלומות הגדולות בהיסטוריה 4. תעודה.
20.19 מעבר לחוות העב"מים. תעודה.
21.03 היסטוריה למכירה 24. תעודה.
21.45 עתיקות על הדרך 19. תעודה.
22.30 היסטוריה למכירה 24. תעודה.
23.12 ציידי המציאות 15. תעודה. 2 פרקים.
23.58 הצעצועים שבנו את העולם. תעודה.

נשיונל ג'יאוגרפיק | Y41 | H46

15.33 תעופה בחקירה 17. תעודה. 2 פרקים.
17.06 מצילי המכוניות 5. תעודה.
17.52 מדע הטיפשות 7. תעודה. 2 פרקים.
18.40 לחשוף את האוקיינוסים. תעודה.
19.29 מפעלי מזון 3. מדע. 2 פרקים.
20.14 לבנות את הבלתי אפשרי. תעודה.
21.01 מכוניות העל 2. תעודה.
21.45 מסעות הרכבת הגדולים ביותר: מבט מהאוויר. תעודה.
22.31 מלה"ע ה־2: לחשוף את הסודות 2. תעודה.
23.17 לבנות את הבלתי אפשרי. תעודה.
00.03 מכוניות העל 2. תעודה.

סרטים

H16 / HOT Cinema 1

20.04 מים עמוקים. מתח. כשאחד ממאהביה של אישה נשואה נעלם, החשד נופל על בעלה. **ארוטי, מסקרן, אפלק מצוין.** עם: בן אפלק, אנה דה ארמס. בימוי: אדריאן לין. ארה"ב, 2022.

22.00 אלמנות. אקשן. ארבע נשים, שבעליהן נרצחו, נאלצות לשלם את החוב הכספי שהותירו אחריהם. **לא מוסרי, אבל מהנה.** עם: ויולה דייויס, מישל רודריגז. בימוי: סטיב מקווין. בריטניה, 2018.

00.07 סיפור הפרברים. מוזיקלי. אהבתם של מריה וטוני, על רקע יריבות בין שתי כנופיות. **מענג, כדאי.** עם: אנסל אלגורט, רייצ'ל זגלר. בימוי: סטיבן ספילברג. 2021.

H17 / HOT Cinema 2

20.17 מייגן. אימה. מהנדסת בחברת צעצועים בונה בובה־ילדה שתעזור לאחייניתה היתומה, אך הכל יוצא משליטה. **תבנית שחוקה.** עם אליסון ויליאמס. ארה"ב, 2022.

22.00 נקמה חריפה! פעולה. אישה שבעלה ובתה נרצחו מתאמנת במשך חמש שנים כדי להפוך ללוחמת ולנקום. **הכל צפוי, אבל הסרט מותח.** עם: ג'ניפר גארנר, ג'ון גלאגר. ארה"ב, 2018.

23.42 פרא. פעולה. ניסוי גנטי שהשתבש גורם לחיות לצמוח לגודל מפלצתי. חוקר קופי אדם יוצא לחפש נוגדן. **לאוהבי פנטזיות ופעלולים.** עם: דוויין ג'ונסון, מאלין אקרמן. ארה"ב, 2018.

H18 / HOT Cinema 3

20.19 בדרך לחתונה עוצרים בווגאס. קומדיה. חברים במסיבת רווקים מתעוררים בבוקר בלי החתן ובלי לזכור דבר. **הזוי, מבדר.** עם בראדלי קופר. ארה"ב, 2009.

22.00 פתאום משפחה. קומדיה. זוג חשוך ילדים מחליט לאמץ בבת אחת שלושה ילדים. **מבדר.** עם: מארק וולברג, רוז בירן. בימוי: שון אנדרס. ארה"ב, 2018.

23.58 רק ג'יגולו. קומדיה. בעל חנות ספרים כושלת משכנע את חברו להיות ג'יגולו, אך זה מתאהב באלמנה יהודייה. **קליל ומשעשע.** עם: וודי אלן, ג'ון טורטורו (שביים). ארה"ב, 2013.

Y1 / YES Movies Drama

19.26 השנה הראשונה שלי. דרמה. שני סטודנטים בשנתם הראשונה בבי"ס לרפואה מנסים להתמודד עם הדרישות. עם: ונסן לקוסט, וויליאם לבגיל. צרפת, 2018.

21.00 בורדרטאון. דרמה. עיתונאית יוצאת לחקור היעלמויות של בחורות בגבול עם מקסיקו. **צדקני, לא אמין.** עם: ג'ניפר לופז, אנטוניו בנדרס. ארה"ב, 2006.

22.58 עד שהציפורים ישובו. דרמה. 3 סיפורים באלג'יריה בעלת נופים מדבריים ועבר מדמם. **דיאלוגים מעניינים, דמויות מרתקות, כדאי.** בימוי: כרים מוסאווי. צרפת/ אלג'יריה, 2017.

Y2 / YES Movies Action

19.52 עולם היורה: נפילת הממלכה. פעולה. שני מדענים חוזרים להציל את שארית הדינוזאורים מהכחדה. **מלא פעולה, כדאי.** עם: ג'ף גולדבלום, כריס פראט. ארה"ב, 2018.

22.00 קינג קונג. הרפתקאות. קוף ענקי מאפריקה, נמלט משוביו ומטיל אימה על העיר. **רכבת הרים מסחררת ומהנה.** עם: נעמי ווטס, אדריאן ברודי. ניו־זילנד/ ארה"ב, 2005.

01.05 קונג: אי הגולגולת. הרפתקאות. חוקרים נשלחים לאי שורץ יצורים שבראשם גורילה ענקית. **מחווה מהנה לסרטים של פעם.** עם סמואל ל' ג'קסון. 2017.

Y3 / YES Movies Comedy

19.44 הטעות הגדולה. קומדיה. גבר לא יוצלח מגלה שעקב תרומות זרע שנתן לפני 20 שנה נולדו לו 533 ילדים, וחלקם דורשים לפגוש אותו. **אפשר לראות.** עם וינס ווהן. ארה"ב, 2013.

21.30 מסיבת השנה. קומדיה. מנהל משרד מארגן מסיבת חג מולד כדי להשיג לקוח חשוב, אך העניינים יוצאים משליטה. **אין סיבה למסיבה.** עם: ג'ניפר אניסטון, ג'ייסון בייטמן. ארה"ב, 2016.

23.16 כריסמס מבוטל. קומדיה. צעירהמגלה שאביה האלמן הזמין לארוחת חג את בת זוגתו החדשה, אחת מחברותיה לשעבר מהתיכון. עם היילי אורנטיה. ארה"ב, 2021.

רדיו

כאן תרבות

06.05 מוזיקה ישראלית.
10.05 אנחנו כאן. גואל פינטו.
12.05 אנחנו כאן. יובל אביבי ומיה סלע.
14.05 מוזיקה.
15.05 אנחנו כאן. שרון קנטור/ רונה גרשון תלמי.
15.05 אנחנו כאן. נדב הלפרין.
18.00 השידורים מתאחדים עם כאן גימל.

כאן ב'

05.05 הבוקר הזה. אריה גולן.
08.05 קלמן ליבסקינד ואסף ליברמן.
11.05 בחצי היום. אסתי פרז.
14.05 משדר חדשות מיוחד. קרן נויבך.
17.05 בנימיני וגואטה.
20.00 חדשות הערב. כאן 11.
22.05 כאן הלילה. יעקב אייכלר וליאן וילדאו.
00.05 שיחות עם מאזינים. ירון אנוש.
02.05 משדר חדשות מיוחד. כאן 11.

כאן גימל

07.05 דורי בן זאב.
10.05 אהרון פררה.
13.05 צהריים של געגוע. ערן ליטוין ושירה אלבוחר.

12.05 אגן הים התיכון. מיכל אסולין.
16.05 נעמי שלו.
19.05 אסתי סילפן.
23.05 אבנר גורלי.
01.05 יוסף כהנא.

גלי צה"ל

06.05 בוקר טוב ישראל. אפי טריגר.
08.05 ספי עובדיה ויניר קוזין.
10.00 רינו צרור.
12.05 יומן צהריים. אמיר איבגי.
14.05 עושים צהריים. יעל דן.
16.05 חמש בערב. ירון וילנסקי.
18.05 משדר חדשות מיוחד. טלי ליפקין־שחק.
20.05 עדכונים מהמלחמה. עידן קוולר ומזל מועלם.
22.00 היום שהיה 24. אפי בן אברהם.
00.05 שיחות עם מאזינים. ציפי גון גרוס.

כאן קול המוזיקה

07.05 אורלי מורג.
09.05 אמוץ פרידמן.
12.05 אורי מרקוס.
14.05 מתי ליפשיץ.
16.05 עומר פרנקל.
18.05 עמיר לקח.
20.05 טליה אילן.
23.05 רוני ורטהיימר.
00.05 הדס ראשוני.

לגיונרים בחזית

קהל עוין, תומכי חמאס בחדר ההלבשה, קבוצות ששותקות אל מול הזוועות • השחקנים הישראלים בחו"ל מתמודדים עם מאבק שלא הכירו, אבל נלחמים בכל הכוח ולא מפחדים להשמיע את קולם

דניאל פרץ

ליאל עבדה

נדב צנציפר

הסיטואציה האיומה שבה נמצאים כיום הלגיונרים הישראלים באה לידי ביטוי אתמול ברגעים צורמים מאוד בבאיירן מינכן.

השבת השחורה ביותר הציבה את הישראלים המשחקים בחו"ל בחזית ההסברה, והם תומכים ומנסים להשתמש בקול שלהם כדי להסביר ולחשוף את הזוועות. גם דניאל פרץ התגייס לנושא, השתתף בסרטון שפונה לקהל הבינלאומי ועוקב מרחוק בכאב אחרי האירועים. הוא צפוי לחזור להתאמן ולשחק עם סיום פגרת הנבחרות, באווירה שעלולה להיות עוינת בחלק מהמקרים.

אבל ייתכן שגם חדר ההלבשה יהיה מוקש. "אל תחשבו שאלוהים לא רואה את עושי העוולה. יום יבוא והוא יתחשבן איתם" – כך כתב ברשתות החברתיות מגן באיירן נוסייר מזראווי פסוק מהקוראן (ובו, אגב, השתמש גם מונס דאבור במהלך המהומות בהר הבית שקדמו למבצע "שומר החומות"). אמנם שחקן נבחרת מרוקו, אבל יליד הולנד שמסמל את השנאה הגדולה מצד מהגרים מוסלמים באירופה כלפי ישראל. גם בת הזוג של החלוץ הצרפתי קינגסלי קומאן שיתפה בסטורי שלה: "ישראל מכינה את הצעד הבא שלה ברצח העם הפלסטיני. זה יותר גדול מהנכבה ב־1948".

הממשל הגרמני הביע תמיכה מוחלטת בישראל ואף אוסר לקיים הפגנות פרו־פלסטיניות, התקשורת הגרמנית משוכנעת כי מזראווי ייענש (ב"בילד" נכתב: "בזמן שפרץ מתאבל, כוכב באיירן עם פוסטים פרו־פלסטיניים"), אבל בשורה התחתונה קיים חשש לבעיות פנימיות גדולות במועדון.

במציאות אחרת נבחרת ישראל כבר הייתה אחרי שני משחקיה מול שווייץ וקוסובו במוקדמות היורו. אבל במצב הנוכחי הלגיונרים עומדים לפני בעיה במועדוני הענק שלהם – באיירן, שחטאר דונייצק, סלטיק. קפטן הנבחרת אלי דסה, שמשחק בדינמו מוסקבה הרוסית, בכלל משחק במדינה שבה הנשיא ולדימיר פוטין תומך בחמאס, בזמן שהמגן עצמו לא מפסיק להעלות סרטונים של תמיכה בישראל.

"קרע בחדר ההלבשה של שחטאר", דווח באוקראינה בשל פעילות ההסברה האינטנסיבית של הבלם סתיו למקין ברשתות החברתיות, מול פוסטים של החלוץ חוסרב טירורוב מטג'יקיסטן: הראשון, עם דגל פלסטין ואימוג'י של לב, ולאחר מכן גם אדם שסוחב ילד פצוע, ובו נכתב: "אני אללה, מי ייתן ויהיה שלום בכל העולם".

עזיבה על הפרק?

וישנו הסיפור של ליאל עבדה. החלוץ הפצוע של סלטיק לא חשש לפעול נגד ארגון "הבריגדה הירוקה", שהניף דגלי פלסטין וכרזות לשחרורה. הוא ערך מפגש מתוח עם הנהלת המועדון, ובו דרש מהם לגנות את האירוע. זה המשבר החמור ביותר: הנהלת סלטיק, שהרחיקה עצמה מאותם אוהדים, ביקשה מעבדה להוריד פרופיל, וב"דיילי רקורד" העריכו כי לא תהיה לו ברירה אלא לעזוב. אנשי הבריגדה, מצידם, טענו שימשיכו בשלהם.

סתיו למקין

זירה נוספת היא הפרמייר־ליג. הליגה לא גינתה את מתקפת הטרור, וקריסטל פאלאס היא הקבוצה היחידה שהוציאה הודעת הזדהות עם ישראל. ההתאחדות האנגלית נרתעה מהארת וומבלי בצבעי דגל ישראל וערכה דקת דומייה לזכר קורבנות משני הצדדים. נראה כי באנגליה חוששים מפגיעה במימון שזורם ממדינות ערביות.

אבל הלגיונר הישראלי הבכיר, מנור סולומון מטוטנהאם, ניצב בחוד החנית מול ההתנהלות הזו. מעלה בכל מספר שעות סרטוני תמיכה בישראל ועוסק בהסברה בינלאומית, ונעזר במנהל המקצועי של הנבחרת יוסי בניון, שחקן נערץ באי הבריטי, שהתראיין ל"טלגרף" ואמר: "אלה מעשים שהדעת לא סובלת ואסור לשתוק עליהם. התאחדות הכדורגל האנגלית חייבת לעשות זאת, כפי שידעה לגנות ולהנציח – בצדק – כל אירוע טרור או אסון אחר בעולם. כל פעולה אחרת תתפרש אך ורק כעמידה בצד האפל של ההיסטוריה, וההיסטוריה תשפוט אותם".

המחווה של זובאס

וישנו מצב מסובך אחר, זה שבו מצאו עצמם השחקנים הערבים־ישראלים. בשלב מוקדם של המלחמה אוהדים רבים דרשו שכדורגלנים אלה יגנו בפומבי את החמאס, ומי שהתעכב ספג ביקורות. מוחמד אבו־פאני מפרנצווארוש פירסם פוסט שבו כתב: "בכל פעם כשיש אירוע כזה או אחר ומבקשים מערבים לגנות את האירוע כאילו אנחנו אחראים על האירוע, זה לא מקובל".

בינתיים, שחקנים זרים עם זיקה לישראל תורמים להסברה – כמו מיגל ויטור בפורטוגל, חוסה רודריגס בספרד (**ראו ידיעה נפרדת**) או אמיליוס זובאס שבחר לעלות עם סרט שחור במשחקה של ליטא מול בולגריה. יוני סטויאנוב, המייצג את בולגריה, שיחק עם תחבושת שעליה מספר הנרצחים, 1,300.

המלכוד הזה מסוכן, השחקנים הישראלים מסתכנים בניכור גורמים בקהל קבוצותיהם – למשל שון וייסמן שהעלה ציוצים התומכים בצה"ל, ואוהדי קבוצתו גרנדה הגישו נגדו תלונה בשל "פשע שנאה" – אבל זה לא מפחיד אותם. הם נרתמו למאמץ, ועושים הכל כדי לנצל את כוחם ולפעול למען המדינה. הכדורגל יכול לחכות.

צילומים: Steve Welsh, Lars Baron/Getty Images, Fotostand/Reuters

המסבירן רודריגס

מגן על ישראל, תוקף את אופ"א, חושש מהעתיד: כך הפך קשר הפועל ת"א לשגריר שלנו בספרד

קשר הפועל ת"א חוסה רודריגס אמנם עזב את ישראל כמו כל הזרים לאחר המתקפה הרצחנית של חמאס, אבל גם ממולדתו ספרד הוא הפך למסביר אמיתי עבור ישראל.

"אנשי חמאס הם ברברים, לא אכפת להם מהפלסטינים", אמר רודריגס בראיון לעיתון ACB. "מה שעשו מזכיר את הנאצים בשואה. הם ערפו ראשים של ילדים, מחקו משפחות, דברים איומים". כשנשאל על ההרוגים בצד השני ועל הגינויים שישראל סופגת בספרד, השיב: "יש הבדל גדול בין ישראל לבין חמאס. ישראל שולחת הודעה מראש, מזהירה, לפני שהיא פותחת באש. חמאס לעולם לא מזהיר".

רודריגס לא התעלם מסימני השאלה בנוגע לעתידם שלו ושל חבריו השחקנים הזרים, שעזבו את ישראל ואינם יודעים אם ומתי יחזרו. "אופ"א ופיפ"א חייבות להיכנס לתמונה", אמר. "כשפרצה המלחמה באוקראינה, אופ"א פתחה חלון העברות מיוחד. אני מכיר שחקנים שלא רוצים לחזור לישראל, גם לא אחרי המלחמה. הם יצטרכו לחכות עד ינואר כדי לעבור קבוצה?" כמו כן רודריגס ביקש מפיפ"א ומאופ"א "להתערב, לגנות את המעשים של חמאס ולא לעמוד מנגד".

ההסתה של קשר ניס

יוסף עטאל, המגן האלג'יראי של ניס הצרפתית, שיתף סרטון שבו מטיף פלסטיני מאחל לכך ש"אלוהים ישלח יום אפל ליהודים". אוהדים הפעילו לחץ להעניש אותו, ההתאחדות הצרפתית פירסמה גינוי לדבריו ומינהלת הליגה הצרפתית החליטה לבדוק את המקרה. בהמשך עטאל מחק את הפוסט והתנצל. הוא צפוי לעמוד לדין משמעתי.

במקביל, קארים בנזמה התייצב לצד הפלסטינים: "המחשבות והתפילות עם האנשים בעזה, ששוב נמצאים תחת הפצצות לא צודקות".

הפתעה בבית הישראלי

נבחרת שווייץ, שמובילה את הבית הישראלי במוקדמות היורו, חילצה אמש בקושי 3:3 ביתי מבלארוס. הבלארוסים כבר עלו ל־1:3 בדקה ה־84 (בלם הפועל חיפה דניס פוליאקוב כבש את אחד השערים), אבל שווייץ השוותה בדקות ה־89 וה־90. היא מחזיקה ב־15 נקודות משבעה משחקים, ישראל השלישית עם 11 משישה משחקים – כך ששני הכרטיסים פתוחים.

טלוויזיה

ערוץ ONE (50)
21.55 – לבאנטה – פרול

ספורט 1 (51)
18.50 – מוקדמות יורו, אזרבייג'ן – אוסטריה
21.35 – יוון – הולנד

ספורט 2 (52)
21.35 – בלגיה – שוודיה

ספורט 3 (53)
21.35 – לוקסמבורג – סלובקיה

ספורט 4 (54)
21.35 – בוסניה – פורטוגל

5 SPORT (55)
02.00 – NBA קדם עונה, קליבלנד – מכבי רעננה

5 PLUS (56)
03.15 – פוטבול, ל.א צ'ארג'רס – דאלאס

5 LIVE (58)
00.00 – פלייאוף בייסבול, יוסטון – טקסס
03.00 – NBA קדם עונה, סן־אנטוניו – יוסטון

5 STARS (555 הוט, 59 יס)
03.00 – פלייאוף בייסבול, פילדלפיה – אריזונה

ידיעות אחרונות | המוסף היומי

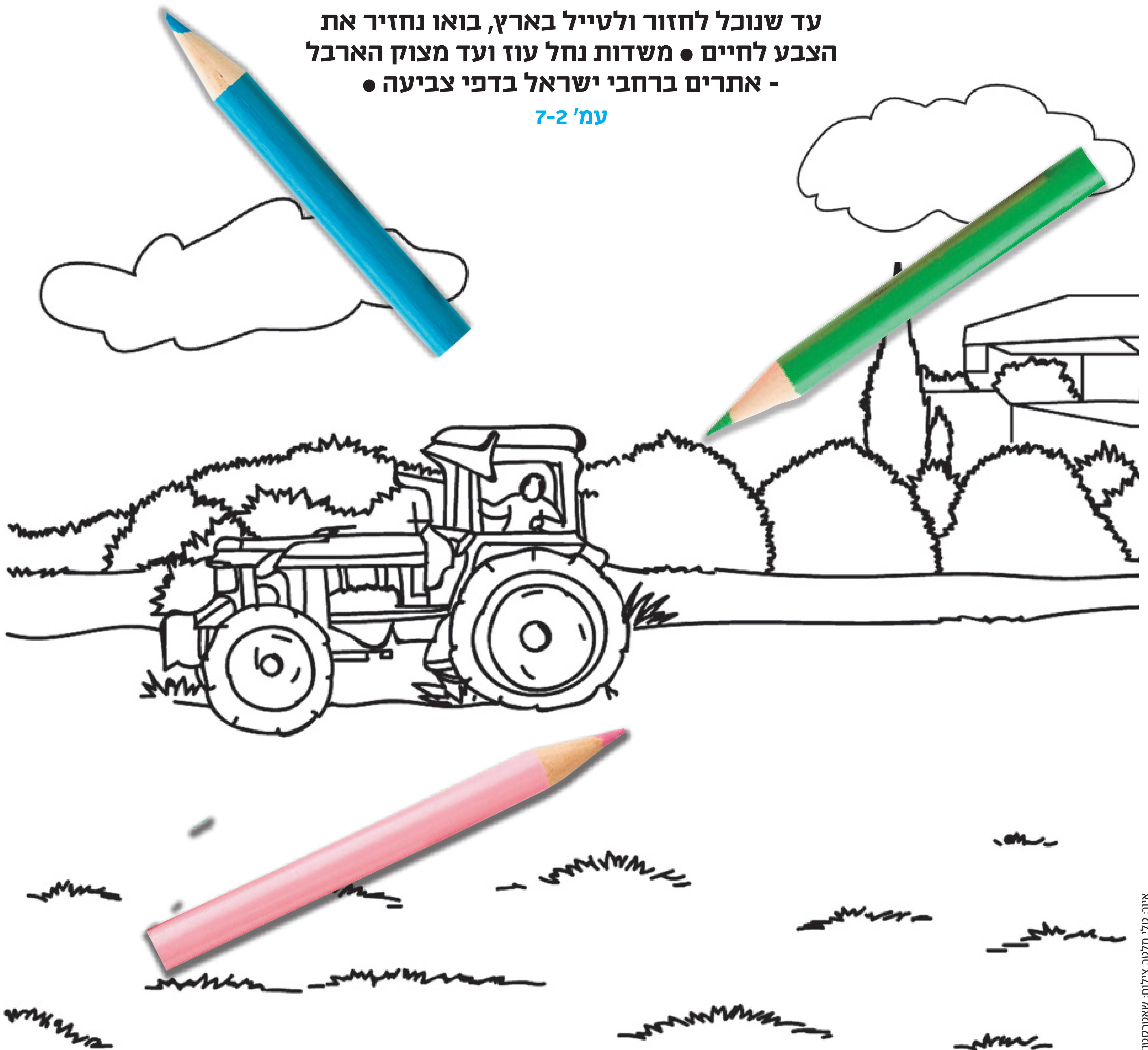
מסלול

יום שני, א' בחשוון תשפ"ד 16.10.2023

ישראל בצבעים

עד שנוכל לחזור ולטייל בארץ, בואו נחזיר את הצבע לחיים • משדות נחל עוז ועד מצוק הארבל - אתרים ברחבי ישראל בדפי צביעה •

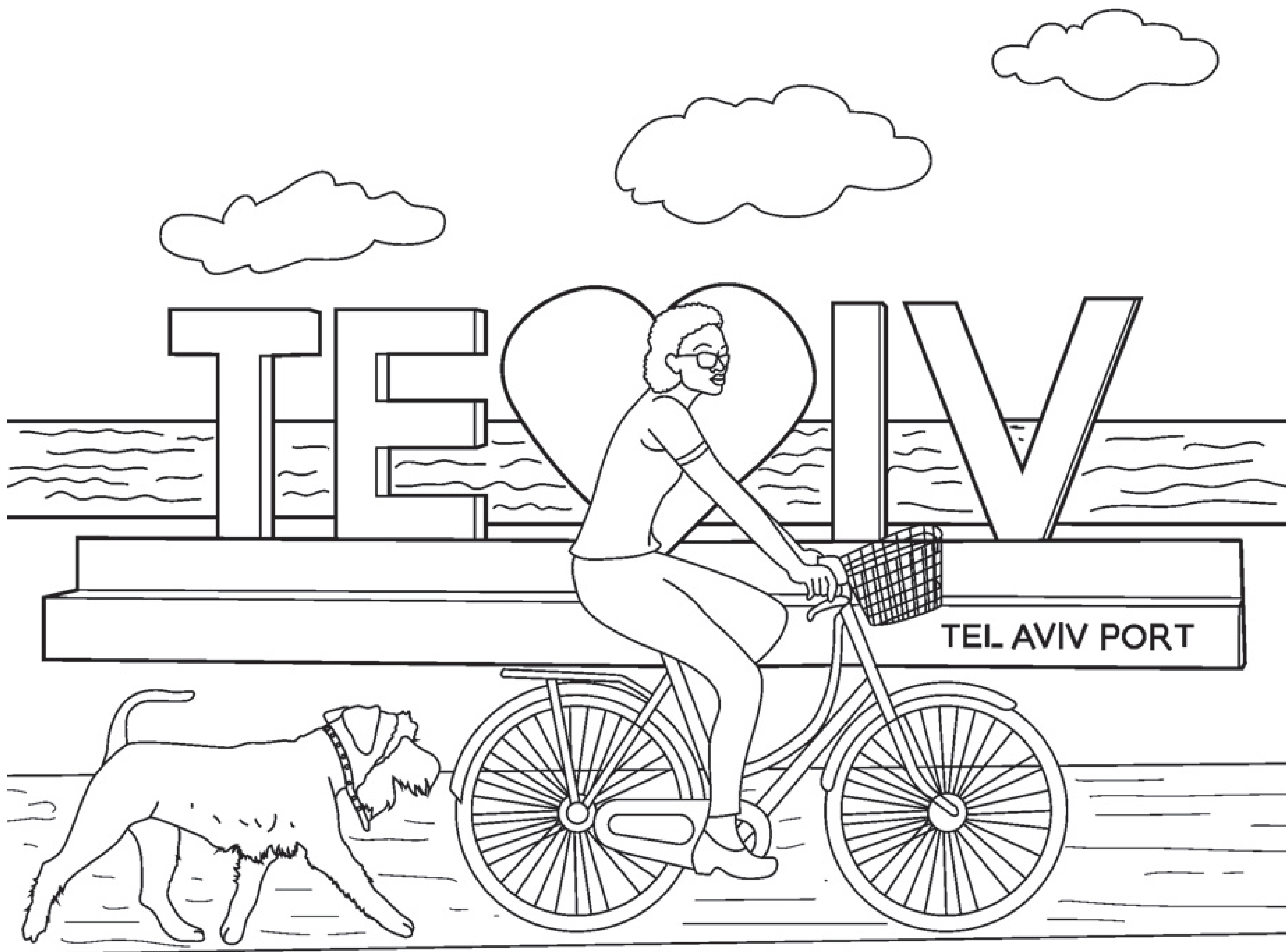
עמ' 2-7

איור: טלי מלטר, צילום: שאטרסטוק

ישראל בצבעים

מחזירים את הצבע לחיים: צובעים את המקומות האהובים בארץ | איור: טלי מלטר

נמל תל־אביב

ספורט, אוכל, קניות וחיי לילה מול הים

על מעט מאוד מקומות אפשר להגיד שיש בהם הכל. נוף לים מצד אחד, ומרחבים פתוחים וירוקים מהצד השני. הנמל העברי הראשון נוסד ב־1936 בתקופת המנדט הבריטי ומהווה כיום את אחד המקומות השוקקים ביותר בתל־אביב למי שמחפש אוכל מעולה, קניות וחיי לילה.

לאורך טיילת העץ היפה ניתן למצוא מסעדות, ברים ומועדוני לילה וגם שוק חקלאי, מסעדות שף, בתי קפה שוקקים, ספא, מרכז יוגה ולא מעט חנויות בגדים. הפעילות בנמל מתחילה מוקדם בבוקר: כבר כשעולה השחר אפשר לראות את רוכבי האופניים על הטיילת הסמוכה לים, את הרצים בבגדי הספורט ואת המשכימים להליכת בוקר באוויר הפתוח והקריר. אחריהם מגיעות המשפחות לבילוי על הקרוסלה העברית, ארגז החול הענקי והמזרקה הצבעונית ולארוחת צהריים מול הים, ובלילה מגיעים הבליינים וממלאים את הברים ומועדוני הריקודים.

בימים האלה הנמל הפתוח הוא מקום מצוין לשאוף קצת אוויר ולהירגע, גם אם לא כל המקומות חזרו לפעול באופן מלא.

כיכר צה"ל, ירושלים

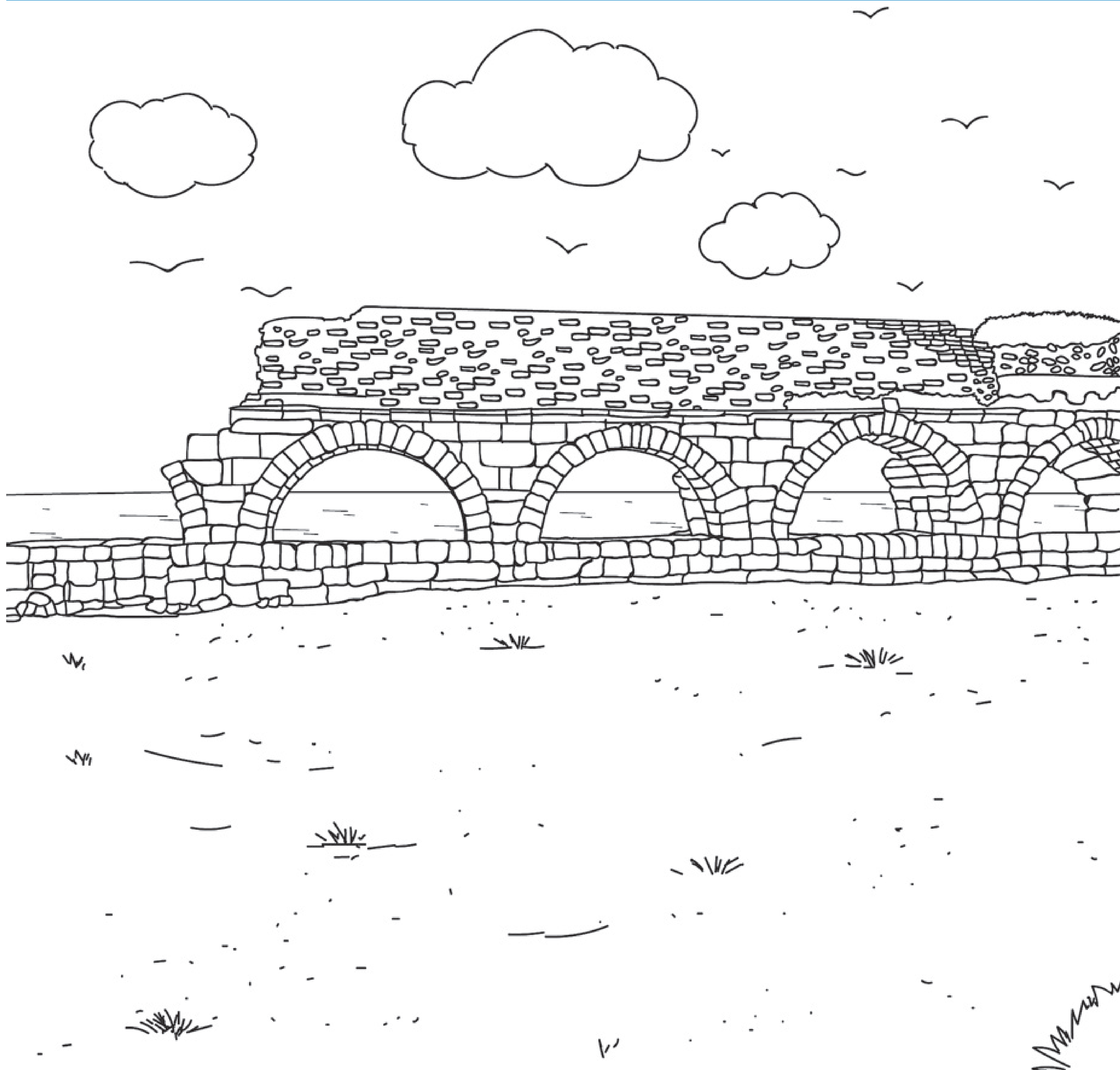
נקודת החיבור בין העיר החדשה לעתיקה

כיכר צה"ל היא כיכר מרכזית בירושלים, השוכנת בצמוד לחומות העיר העתיקה, ליד שער יפו, השער החדש והמתחם הצרפתי. לאחר איחוד שני חלקי העיר ירושלים במלחמת ששת הימים הוסב שמה מכיכר אלנבי לכיכר צה"ל, והיא הפכה לנקודת חיבור מרכזית בין העיר העתיקה לחדשה ובין מזרח ירושלים למערבה. כחלק מהעבודות על הרכבת הקלה בירושלים, עברה הכיכר בשנת 2005 שיפוץ נרחב והיא עברה "מתיחת פנים" שכללה ריצוף מחדש, בניית תיאטרון קטן, שתילת עצים ובניית רחבה להולכי רגל.

מול הכיכר ניצבות בגאון חומות ירושלים שניבנו על ידי הסולטן הטורקי סולימאן הראשון. מספרים שהוא עשה זאת לאחר שהנביא מוחמד הופיע בחלומו והורה לו לבנות חומות סביב העיר הקדושה כדי להגן עליה מאויבים. חומות ירושלים מגיעות לגובה של כ־12 מטרים.

טיול על חומות ירושלים ממעל מאפשר תצפית פנורמית מרהיבה על העיר ואתריה. המסלול מחולק לשניים: הטיילת הדרומית מעל הרובע הארמני והרובע היהודי – משער יפו ועד לשער ציון עם אפשרות להגיע עד סמוך לשער האשפות ולרחבת התפילה של הכותל המערבי. והטיילת הצפונית – מעל הרובע הנוצרי והרובע המוסלמי – משער יפו דרך השער החדש, שער שכם ועד שער הפרחים. הכניסה לשתי הטיילות היא משער יפו.

אמת המים, קיסריה

אחד האוצרות של קיסריה, האקוודוקט שסיפק מים לעיר ועדיין עומד אחרי 2,000 שנים

בקיסריה, עיר הנמל הקדומה, נחשפו ונשתמרו אוצרות המעידים על עברה המפואר. לאורך השנים נחפרו ונחשפו תגליות שהאירו על תפקודה של קיסריה כעיר מסחר רומית משגשגת בעלת פעילות כלכלית, תרבותית חובקת ימים ויבשות. על ההיסטוריה של העיר אפשר ללמוד במרכז המבקרים שהינו חלק מפרויקט שימור ושחזור של קמרונות הנמל במבנה המונומנטאלי שהקים המלך הורדוס. הקמרונות האדירים היו חלק ממערך האחסנה בנמל ושימשו כבסיס לבימת המקדש שהקדיש לפטרונו, הקיסר אוגוסטוס. בתצוגה המרשימה ניתן ליהנות מפריטי עתיקות נדירים, אוצרות ייחודים וסרט על דמותו של המלך הורדוס.

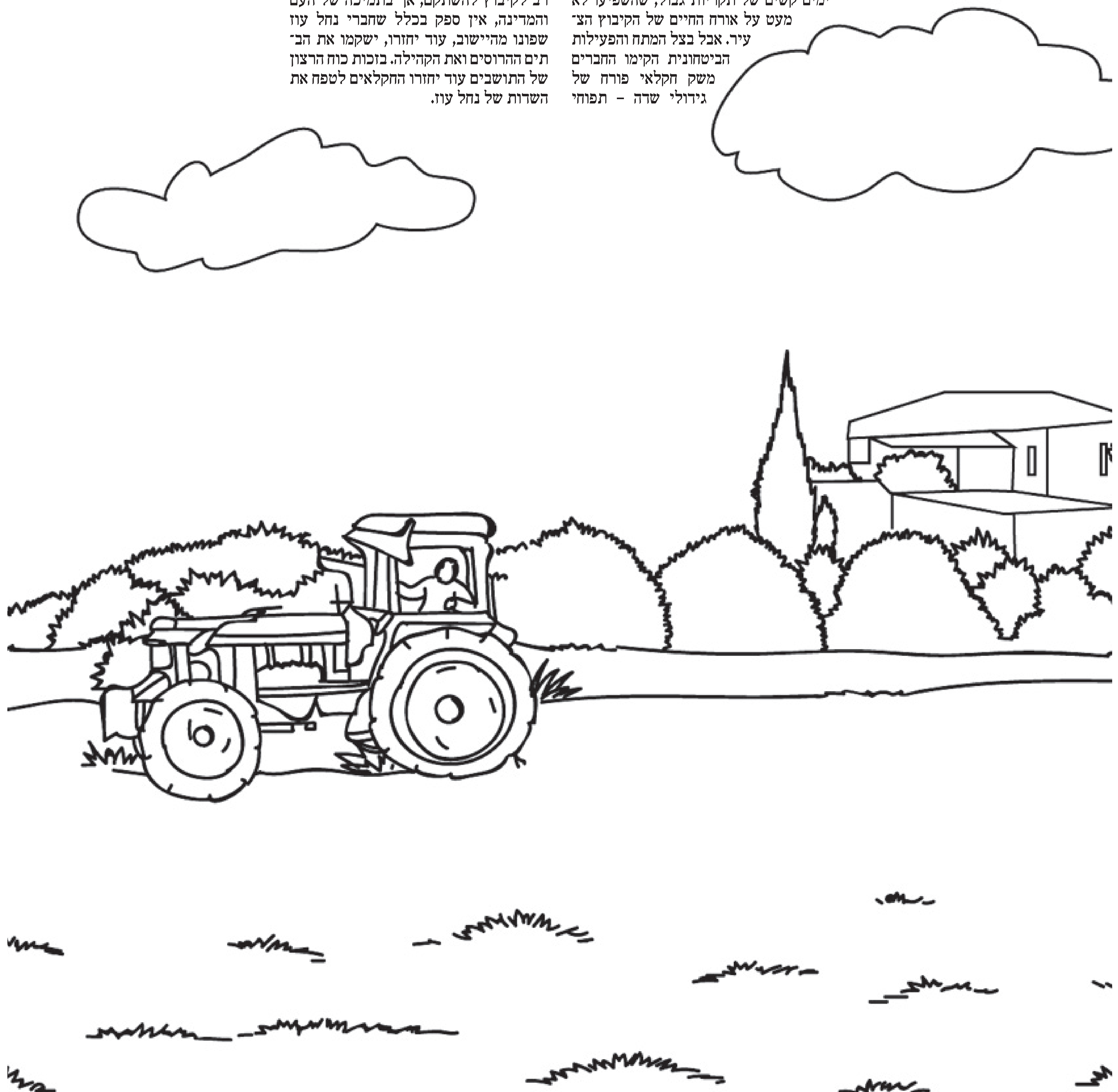
אחד האוצרות של קיסריה, שנראה למרחוק, נמצא בחוף הקשתות, שם תראו את אמת המים העתיקה (אקוודוקט) הניצבת במרכזו. האקוודוקט העתיק הוא מערכת שסיפקה מים לקיסריה ממעיינות טבעיים במרחק של כעשרה ק"מ מהעיר. אמת המים קיסריה נישאה על אלפי קשתות אבן והייתה בין המפותחות ביותר בארץ. אספקת המים נדרשה לצריכה ציבורית (למזרקות והמרחצאות הרבים) ולצריכה פרטית. המים הגיעו למתקן חלוקה הנקרא קסטלום (ייחודי בארץ – אחד בבניאס והשני בקיסריה) ומשם באמצעות מערכת צינורות לרחבי העיר.

שדות נחל עוז

הקיבוץ שספג מכה קשה במלחמה פונה מתושביו. אבל, בתמיכת העם והמדינה וכוח הרצון של החברים, עוד יחזרו החקלאים לטפח את השדות של נחל עוז

אחד היישובים שנפגעו הכי קשה בהתקפת מחבלי חמאס הוא קיבוץ נחל עוז. עשרות הרוגים ונעדרים יש בקיבוץ הקטן, כ־400 חברים, ששדותיו גובלים ברצועת עזה. ולמרות המרחק הקצר, מי שביקר בקיבוץ לא היה יכול שלא להתפעם מכוח העמידה של תושביו, שחיים שנים בצל איום הרקטות. ראשיתו של נחל עוז היא בהיאחזות הנח"ל שהפכה באוקטובר 1953 לקיבוץ. כבר מהשנים הראשונות ידע הקיבוץ ימים קשים של תקריות גבול, שהשפיעו לא מעט על אורח החיים של הקיבוץ הצעיר. אבל בצל המתח והפעילות הביטחונית הקימו החברים משק חקלאי פורח של גידולי שדה – תפוחי אדמה, גזר, חמניות, חיטה ועוד. בקיבוץ רפת של 360 חולבות וכן לול המייצר 2,100 טונות בשר פטימים בשנה. בשנים האחרונות אפילו החל בבנייה של שכונה חדשה לתושבים חדשים.

בימים אלה תושבי נחל עוז, צעירים ומבוגרים, מתאבלים על האובדן הקשה מנשוא ומתפללים לשובם של החברים החטופים והנעדרים. אין ספק שייקח עוד זמן רב לקיבוץ להשתקם, אך בתמיכה של העם והמדינה, אין ספק בכלל שחברי נחל עוז שפונו מהיישוב, עוד יחזרו, ישקמו את הבתים ההרוסים ואת הקהילה. בזכות כוח הרצון של התושבים עוד יחזרו החקלאים לטפח את השדות של נחל עוז.

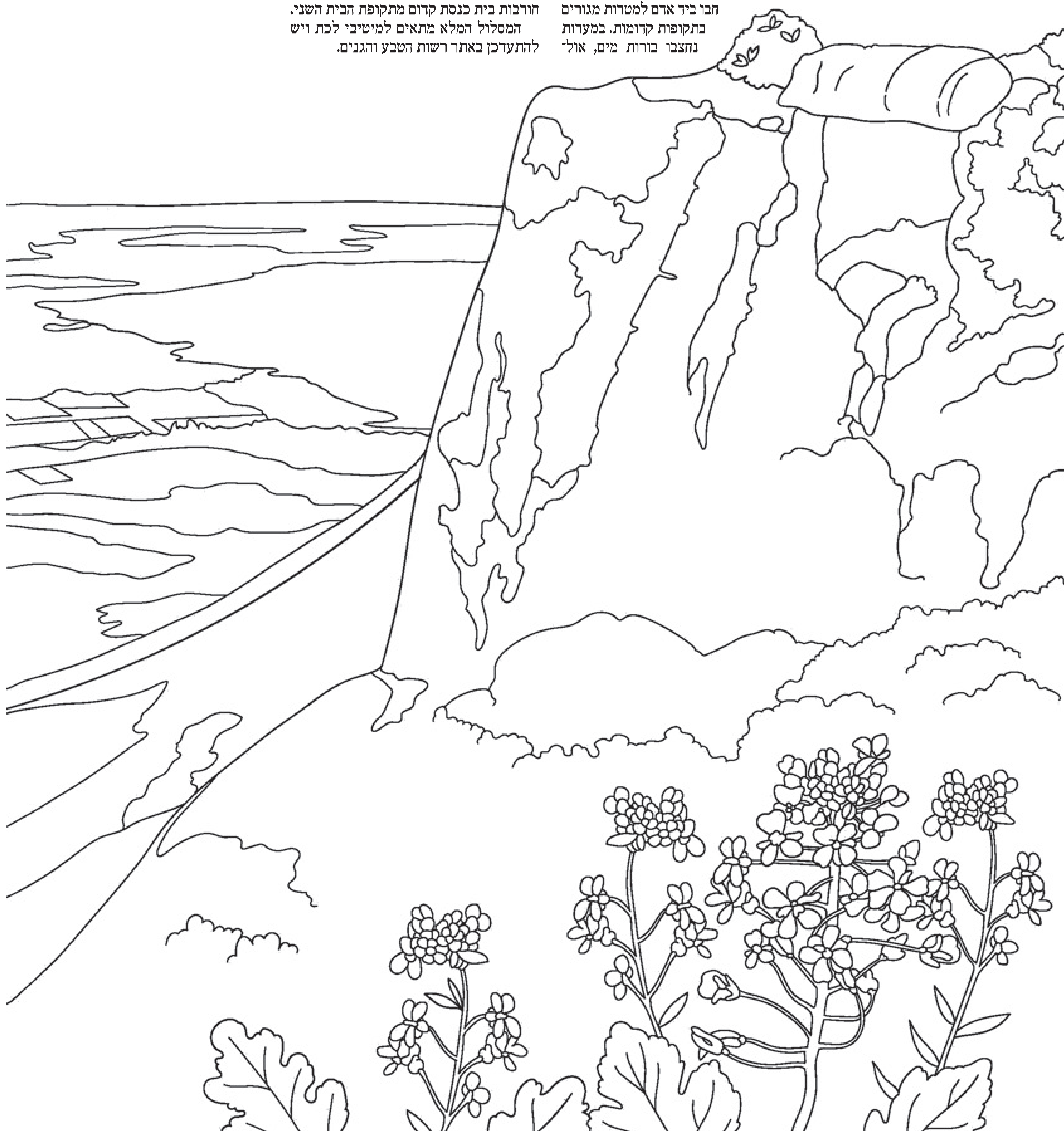
מצוק הארבל

המצוק היפהפה מעל הכנרת שמשקיף לגולן, לחרמון ולהרי הגליל ומהווה את ליבה של שמורת הטבע

הארבל הוא מצוק יפהפה ומרהיב המתנוסס לגובה של כ־400 מטר מעל הכנרת וכ־200 מטרים מעל פני הים. המצוק משקיף לגולן לחרמון ולהרי הגליל, ומהווה את ליבה של שמורת הטבע ארבל ואת הגן הלאומי ארבל המקיף אותה. בגן הלאומי שני יישובים קדומים שהותירו שרידי שני בתי כנסת מפוארים וחומה מימי המרד הגדול וכן שבילי טיול אל מצודה עתיקה ובה מאות מערות טבעיות שנוצרו בראשיתן בתהליך טבעי ונחצבו והורחבו ביד אדם למטרות מגורים בתקופות קדומות. במערות נחצבו בורות מים, אולמות מגורים, בורות איסום, מכלולי מדרגות ומקוואות בודדים.

כאן התחולל קרב לחיים ולמוות בין הורדוס לבין מתנגדיו שהסתתרו במערות הארבל. מאוחר יותר הפכו חלק מהמערות למצודה גדולה, שבה מעברי סתר, גרמי מדרגות, אולמות ובורות מים. מתחילים בתצפית ממרום מצוק הארבל ויורדים אל המצודה בעזרת מדרגות, יתדות וכבלי מתכת. בחלקו הצפוני של מושב ארבל נמצאים שרידי יישוב ובהם חורבות בית כנסת קדום מתקופת הבית השני.

המסלול המלא מתאים למיטיבי לכת ויש להתעדכן באתר רשות הטבע והגנים.

ישראל הקסומה

"ישראל הקסומה" היא סדרת ספרי צביעה של נופי ישראל שאיירה טלי מלטר. הספרים מאפשרים לילדים, וגם למבוגרים עם נפש צעירה, להתאהב ולהעמיק את ההיכרות עם המקומות היפים בארץ בדרך יצירתית. לפרטים: fantasticil.co.il

נמל עכו

סירות דיג קטנות, סמטאות השוק, ובעיקר האנשים, הם ההופכים את העיר לאחד המקומות שהכי כיף לטייל בהם

העיר עכו, הנמצאת בצפון מישור החוף, נחשבת לאחת מערי הנמל העתיקות ביותר בעולם כולו. במרוצת ההיסטוריה נכבשה עכו על ידי כובשים רבים, בהם הפניקים, האשורים, הפרסים, הרומאים, הצלבנים, הטורקים ואחרים. אגב, מי שלא הצליח לכבוש אותה היה דווקא נפוליאון, המצביא הצרפתי המפורסם. זה קרה בשנת 1799, ועד היום, אם תטיילו על חומות העיר, תגלו תותח ברזל ישן שנקרא "התותח של נפוליאון". עם זאת, מסתבר שאין לתותח הזה שום קשר לנפוליאון.

כיום תמצאו בנמל עכו בעיקר סירות דיג קטנות. לא רחוק מהנמל נמצאות סמטאות עכו העתיקה. החלק העתיק של עכו מוקף חומה, ובו מבנים קדומים מרתקים, סמטאות ציוריות, שוק צבעוני עם אוכל רחוב נהדר, ואפילו מנהרה מסתורית החבויה מתחת לפני הקרקע, ששמה "מנהרת הטמפלרים". המקומות המקסימים האלה ובעיקר האנשים, הם ההופכים את העיר לאחד המקומות שהכי כיף לטייל בהם. אחרי שאפשר יהיה שוב לטייל, קחו לכאן את ההורים ליום של כיף – זה ממש כמו מסע בזמן.

צילום: יונתן בלום

ליל חניה | יונתן בלום

"הוא נתן לי את המפתח לבית שלו ואמר 'כל מה ששלי שלך'"

המצולם: רן בכר־פוקס (48) מרחובות, נשוי ואב לשניים, עובד כמורה לספרות בכפר הנוער עיינות.
מקום: חניון לילה הר אלון

■ **חלום ישן:** "יצאתי לשנת שבתון כדי להגשים חלום ישן: לקום בבוקר ופשוט ללכת, יום אחרי יום. כשאני לא יודע את נפשי או סתם חסר שקט, ההליכה עוזרת. לא שאני נהנה כל הזמן – אני מקלל בעליות חבל על הזמן, מזיע כמו חמור ומסריח נורא, אבל יש משהו בפשטות, שכל מה שאני צריך לעשות עכשיו זה ללכת, שמשמח אותי. התחלתי את שביל ישראל לפני קצת יותר משבועיים בחרמון ואני מעריך שייקח לי חודשיים עד שאגיע לאילת. אשתי נתנה לי את ברכתה לצאת לדרך, כי זו הגשמת חלום".

■ **תפריט בסיסי:** "בהתחלה נצמדתי למקטעים הרשמיים של השביל, אבל עכשיו אני פשוט הולך ועוצר לישון איפה שמסתדר. מעבר לזה, כל מה שחשוב לי זה נקודות המים, כדי לא לסחוב יותר ממה שהכרחי. אני מפעיל שעון שיצלצל אחר הצהריים ויזכיר לי לתפוס מקום לינה, שיהיו לי לפחות שעתיים להתארגן בכיף לפני החשיכה – אני אוהב לבשל לאט ולקרוא. האוכל שלי מאוד פשוט – לחמניות, טחינה, גזר, מלפפון, ובערב אורז ועדשים. יש הרבה מכפילי הנאה בטיול והאוכל נורא טעים לי. אפילו המים הפושרים שאני שותה בסוף עלייה טעימים. הימים הראשונים היו קשים, אבל אני מרגיש טוב טפו־טפו, מעבר לכתף שכואבת לי רצח. נחמד לדעת שהגוף פועל טוב".

■ **המלאך מיבנאל:** "ראיתי הרבה חיות על השביל. בגן לאומי ארבל ראיתי נחש נכרך סביב חרדון וחונק אותו למוות. פעם הראשונה שראיתי דבר כזה שלא בתוכנית של דייוויד אטנבורו. היום ראיתי זיקית שבמרכז כבר בקושי רואים. הידיעה שהחיה הזאת עוד קיימת בעולם נתנה לי תחושת אופטימיות. אנשים אני רואה פחות, כי עוד מוקדם להתחיל את שביל ישראל. בערב ראש השנה סיימתי ללכת בשעה מאוחרת. לא נשארו לי הרבה מים והסרחתי כולי. הגעתי למלאך שביל באזור יבנאל – יש שם חבר'ה שהקימו פינות חמד קטנות. תפסתי אותו חצי שעה לפני שיצא לאמא שלו לארוחת החג, והוא פשוט נתן לי את המפתח לבית שלו ואמר 'כל מה ששלי שלך'. הנתינה שלו עשתה לי צמרמורת. דווקא שם שועל גנב לי נעל ואכל אותה קצת, אבל זה לא קילקל לי את החוויה".

■ **להיות מורה:** "עד גיל 35 די חיפשתי את עצמי. אחרי הצבא טיילתי חצי שנה בהודו, עבדתי בסימון שבילים, במשתלה, בפנסיון לכלבים, למדתי תואר ראשון בספרות ומגדר ועוד שלוש שנים כתיבה ספרותית, עבדתי בהוסטל לנערות בסיכון, וניסיתי להריץ עסק לטיולי שטח. לפני 12 שנה הגעתי לכפר הנוער עיינות כמדריך פנימייה והרגשתי סופסוף, כמו הברווזון המכוער, כמי שמצא את בני מינו. אהבתי את החיבור בין עבודה ומגורים, אבל אחרי כמה שנים זה כבר לא היה לי טוב. עשיתי הפרדה בין החיים לעבודה ואחרי ארבע שנים כמדריך נהייתי מורה ואני מסיים לעבוד כל יום בארבע. הפרנסה השתפרה משמעותית והעבודה פחות קשה. האמת שלא כזה מעניין אותי להיכנס לכיתה וללמד חומר, מה שבאמת מרגש אותי הוא המפגש עם בני הנוער, זה גיל שאני מאוד מתחבר אליו".

■ **שיחה אישית:** "כשאני הולך בשביל יש הרבה רגעים שהגוף פועל והראש שקט ובלי מחשבות, ויש רגעים אחרים שאני ממש הולך ומנהל שיחות עם עצמי בקול רם. בשבוע האחרון 'עסקנו' בשאלה שמטרידה אותי כבר הרבה שנים – מאיפה באה לי המחשבה שעולם המבוגרים מסואב ומה אני עושה עם זה היום, כשאני מסתכל במראה ורואה שמביט בי אדם מבוגר? התפיסה השלילית כלפי עולם המבוגרים התקבעה אצלי בנעורים, כשהסתכלתי על מבוגרים שנראו לי אפרוריים. אתמול בלילה סיימתי לקרוא ספר, 'שדכנות למתחילים'. מצד אחד שנאתי את הספר, ואת עצמי שאני קורא רב־מכר דביק כזה, אבל הוא נגע בי בנקודה הרגישה של ההתבגרות. הוא עוסק בתשוקה, והבנתי שהפחד להתבגר נובע אצלי מהחשש שהתשוקה לחיים שאנחנו חווים כצעירים תיעלם. הפחד לא באמת מוצדק. כשיוצא לי לדבר עם מבוגרים, מסתבר שיש להם עדיין תשוקות, למקצוע, לספורט ולאהבה".

jonbloomphoto@gmail.com

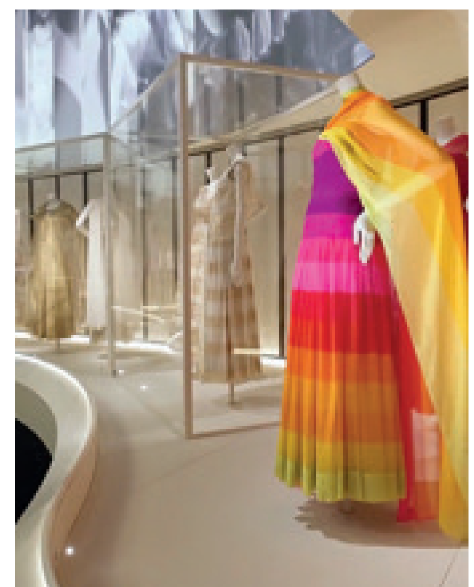

חניון הר אלון, פארק הכרמל, ליד צומת דמון

החניון: קמפינג ללא תשלום של רשות הטבע והגנים. ממוקם באזור פארק הכרמל עם גישה לכל כלי הרכב. מהווה נקודת התחלה למסלול נחל אורן (כחול) ונחל נשר עליון (אדום). נמצא קילומטר משביל ישראל.
וויז: חניון הר אלון
יש: שולחנות, שירותים, פחים וברזייה
אין: מקלחות, תאורה ואזור למנגל

לטייל בלי לצאת מהבית

מוזיאונים באינסטגרם

מוזיאון ויקטוריה ואלברט: במוזיאון הבריטי המפורסם שמתמחה בעיצוב יש מספר תערוכות קבועות ותערוכות מתחלפות מעניינות, שעולות גם לעמוד האינסטגרם. התערוכה האחרונה שנפתחה לא מזמן היא מחווה למעצבת האופנה הצרפתית קוקו שאנל, ובה מוצגים פריטי לבוש עילי שיצרה לאורך השנים. @vamuseum

מוזיאון ואן גוך: לאחד המוזיאונים היפים בעולם יש גם עמוד אינסטגרם נפלא. כאן תוכלו למצוא את כל הציורים של הצייר ההולנדי הגאון, כל תמונה מלווה בהערה קצרה ומחכימה. לציור הזה שנקרא "בית חווה בוויטפילד", שצייר ואן גוך ב־1888, צירפו קטע מתוך מכתב שהוא כתב לחברו ברנרד, ובו הוא מתאר מדוע הוא לא אוהב את החורף – כי זו תקופה שמקשה עליו לצייר. @vangoghmuseum

בנקסי, גרפיטי וציורי קיר: בנקסי הוא אמן רחוב שזהותו לא ידועה אבל כל קיר שהוא מצייר עליו ברחבי העולם הופך לאטרקציה. בעמוד האינסטגרם שלו מופיעות העבודות שלו, ואפשר לראות איך הופכים קיר מלוכלך ונידח ליצירת אמנות. @banksy

ynet
כותרות
מבזקים
20
חדשות
רדיו
ynet+
כוח צה"ל באזור גבול לבנון
מערכה על הבית
ראשי
ידיעות אחרונות
בשבילך
מנויים
הגדרות

פיצוחים

הורוסקופ יומי | מזל אהרוני

טלה: אתם עלולים להתעמת היום עם מישהו מקרובי המשפחה. ויכוח חריף עלול להוביל לנתק ממושך, ולפיכך השתדלו לשמור על איפוק ועל קור רוח.

שור: נצלו את התקופה לטיפוח יחסים משפחתיים ולהידוק קשרים עם ידידים רחוקים. נסו להתנקות ממשקעי העבר ולגבש גישה של התפייסות.

תאומים: אתם מתמקדים בבני המשפחה ומשקיעים בהם, אך כמהים לצאת מהשגרה המתישה. בתחום הקריירה אתם חשים סיפוק וזוכים להצלחה ולהערכה.

סרטן: היום תחושו נינוחים ובטוחים יותר בעצמכם. אתם מוקפים באנשים החפצים בחברתכם, אך עליכם להיזהר ממי שמנסה לנצל אתכם.

אריה: אתם מותשים מאוד מהימים האחרונים ומצויים על פרשת דרכים. ייתכן שבקרוב תעמדו בפני החלטה גורלית הקשורה לזוגיות שלכם.

בתולה: השתדלו להעניק יותר זמן איכות לילדיכם. כמו כן הימנעו מלנתק קשר משפחתי בגלל זוטות. היצמדו לאמת ודברו בפתיחות עם בני/ות הזוג.

מאזניים: נראה כי הרף הגבוה שאתם מציבים לסובבים תובעני מדי. אתם זקוקים לתשומת לב מתמדת, אך ספק אם יש מי שיעניק לכם אותה כעת.

עקרב: הישמרו מחוסר ריכוז העלול להוביל לטעויות. בעבודה הקפידו על הפרטים הקטנים כדי למנוע תקלות, ואל תתפתו להצעות מפוקפקות בעסקים.

קשת: ייתכן שילדים במשפחה מדאיגים אתכם, אך בקרוב יתברר שדאגתכם הייתה לשווא. במקום העבודה אתם בולטים מאוד מבחינה מקצועית.

גדי: היכולת האינטואיטיבית שלכם מפותחת כעת, ולכן תוכלו לממש תוכנית שרקמתם או ליישם בהצלחה החלטה שהתקבלה במקום עבודתכם.

דלי: השתדלו להדחיק את כל המחשבות הטורדניות שהתישו אתכם לאחרונה. אתם זקוקים כעת למנוחה ולרגיעה, בעיקר לצורך התחדשות פיזית ורוחנית.

דגים: נראה כי עליכם להרפות מעט מהתעקשותכם, כדי ליצור נקודת זינוק טובה יותר בהמשך. היו קשובים לבני הבית ואל תיגררו לוויכוחים מיותרים.

תשחץ | דקל בנו

עיר בארץ (4,2) · תחזית · טורף מיילל · עוף ממשפחת הברוזיים · אריסטוקרט · עיר בדואית בנגב · קל דעת · נותר · אמנות לחימה יפנית · קיבוץ בעמק זבולון · היה מעוין · עזעוז נפשי · ברמז בלבד, לא במפורש (6,3) · דווי · ויניל · כישלון · כדורסלן עבר ישראלי · מאסר בארץ אויב · בלתי סמיך · שליו היה · אות יוונית · מן הקטניות · ממלכי מואב · כדורגלן עבר ישראלי · חילופי דברים · יונק מכרסם · קלף גבוה · מחלקי הגוף · תריס ירחי · צוחק קל צחוק · סירת משוט קלה · אימון בעלי חיים · נמר בר · בא בימים, זקן · משבח, מהלל · השתחוות קלות · משקה חליטה · עני, מסכן · פולמוס · מין אנטילופה · כף אשפה · גוף שלישי רבים · פרשה בספר דברים (4,2) · צאצא, ממין זכר · תרשים גיאוגרפי · מסרטי אליה קאזאן (4,4) · פרוסת לחם · הגה רעיון חדש · כלי לשמן · זמרת ישראלית · משתומם · תאריך צין דאוד · רכיב במשאבת מים · מכלי המיטה · עכשיו · שכבת עור שנשרה · חריץ המחרשה באדמה · איבר גוף · כיוון מערב · משקף נקי · אות הניצחון · גדול בתורה · הזיל רוק מפיו · אינטגרטיבי · מורה רוחני

תשבץ היגיון | דקל בנו

מאוזן:
1. היה ממונה על חכמי ישראל המגדלים עצים (מ) (8); 5. איזו רשת הוא חותך אחרי סוף השבוע? (3); 6. שני איברים הנראים בהנקה של אישה מצומקת (5); 8. מנחה לא מסכים בכל מקרה (4); 9. נע בין תלמידים כדי לתת דוגמה (4); 11. איך לעצור שנון בסרט ישראלי? (מ) (5); 13. דיין לא נמצא (3); 14. מושב זה תגביהו בפארק (5,2).

מאונך:
1. כשחלק מהרגל מתהפך מדובר בבעיה אורתופדית (3); 2. בארץ זה לא נחשב למתוק (5); 3. הדוקטור הניח שמוקדם להספידו (4); 4. שר אגרונומיה? (4,5); 7. אולי יפתח תכשיט אחרי פילוסוף (6); 8. מצליח להתאפק, אך לא במטוס (5); 10. מה שמילואימניקים צריכים לפעמים להגיש ולשלם (4); 12. אין שם שום (3).

שחור ופתור | GRIDDLERS

סרקו להזמנת ספרי גרידלרס

רמזי שורות: 2 3 · 2 5 · 1 3 1 · 4 1 · 6 · 6 1 · 2 2 1 · 9 8 · 19 · 1 15 · 14 · 14 · 13 · 10 4 · 2 4 3 3 · 1 3 2 3 · 1 2 1 2 · 2 1 2 1 · 2 1 2 · 1 1

griddlers ▪ www.Griddlers.net

פתרונות לאתמול

חידאתו

סודוקו בינוני

8	1	6	5	3	2	7	9	4
2	9	4	8	1	7	5	6	3
5	7	3	6	9	4	8	2	1
4	5	8	3	6	1	2	7	9
3	6	9	2	7	5	1	4	8
7	2	1	4	8	9	6	3	5
1	4	5	7	2	3	9	8	6
6	3	2	9	5	8	4	1	7
9	8	7	1	4	6	3	5	2

סודוקו קשה מאוד

2	1	6	3	8	9	5	7	4
7	9	8	1	4	5	2	6	3
4	3	5	6	2	7	1	8	9
1	7	9	5	3	8	6	4	2
6	8	4	2	9	1	7	3	5
3	5	2	4	7	6	8	9	1
5	2	3	7	6	4	9	1	8
9	4	7	8	1	2	3	5	6
8	6	1	9	5	3	4	2	7

סודוקו אלכסון

2	7	9	4	8	5	1	3	6
6	4	8	7	1	3	5	2	9
5	1	3	6	9	2	8	7	4
3	9	6	8	2	7	4	1	5
8	2	1	3	5	4	6	9	7
4	5	7	1	6	9	2	8	3
1	8	4	9	3	6	7	5	2
7	3	2	5	4	1	9	6	8
9	6	5	2	7	8	3	4	1

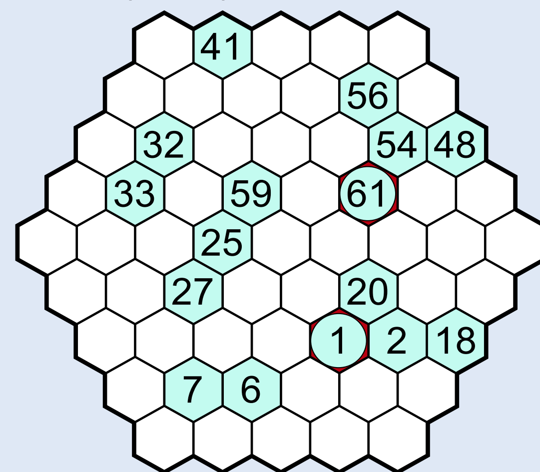
קאקורו

תשבץ: מאוזן: 1. מיכאל שלי; 5. גנו; 6. נפטון; 8. קיסר; 9. בלוט; 11. טרנטה; 13. טוב; 14. סלוניקי.
מאונך: 1. מתג; 2. כלונס; 3. לענה; 4. לב טולסטוי; 7. נגטיבי; 8. קקטוס; 10. נהרי; 12. נבו.

חידאתו | HIDATO

בלעדי בישראל

יש להשלים את המספרים החסרים בין 1 ל־61. כל שני מספרים עוקבים צריכים להיות סמוכים זה לזה. לדוגמה: 4 צריך להיות סמוך גם ל־3 וגם ל־5

טיפ לפתרון: בכל שלב ניתן למצוא מספר שמיקומו ודאי. לא חובה למלא מספרים לפי הסדר

חידאתו מתקדם www.hidato.com

קאקורו וסודוקו | דקל בנו

■	■	3\	14\	■	■	11\	13\	■
■	\3			15\	\3			6\
■	\6				35\17			
■	3\	17\22				9\6		
\5			17\15	4			3	
\26		2			9		17\	7\
■	15\14		1			4\7		
\11				\21	7			
\23			9	■	\7			

קאקורו

תשחץ הפרס | דקל בנו — שבוע 781

אי בנהר הנילוס	ירושה		יחס קרוב והדוק (4,3)		צינור המוביל דם ללב	עייף, מותש	מתלה	חיתוך בשיניים		מלכודת		קול גברי		חודש בלוח השנה העברי
					קולני / מילת שאלה					רחום / תקריש				קלחת
			משתרע על פני שטח גדול						לא מעובד			גיל המצוות		קיבוץ ברמת הגולן
מחצית החצי							משא נפש, חזון		סרט אמריקאי משנות ה־70 (4,4)					
			חיש / תכשיר לחפיפת שיער	צד מערב	הכין בדים					סירה קלה ושטוחה		צחוק והיתול	צדפת הפנינים	דוגל בהתרחקות מהכלל
	עוף דורס					פרטי	מראשי עיריית חיפה (4,4)			כינוי רומז לזכר				
								דג מאכל			מילת הכפלה / חרק מעופף			שליח מהיר
עיקרי		תם, נגמר		הקטנת המהירות		גוף שלישי רבים	גופני			נזל לאט לאט			אות הניצחון / מידת נפח	צליאק
	תזוזה				כסף ורכוש רב / עיר בגרמניה					קטנוע				
			חש עוינות					אגודת צעירים נוצרים (ר"ת)				מלחין גרמני / אדמה מדברית		תבשיל הונגרי
			מכינויי האריה			קסם				גבורה				
			צינור במערכת העיכול					עיר במישור החוף			ישן			דגל

פתרו **תשחץ אחד** מתוך 5 תשחצי הפרס המתפרסמים במדור זה בימים א׳־ה׳, ושלחו אותו לכתובת המייל tashhets.hapras@gmail.com (השבוע, ציינו את המספר 781). 5 פותרים נכונה יזכו בספר מתנת "ידיעות ספרים", וכן יוגרל רב־מכר קולי מתנת עברית

	3							
9	2	5	3		1			
1					9			5
	8			2			6	
		2		9		8		
	6	1		7			4	
7	9		2					6
2	5		6		8	1		9
							2	

סודוקו בינוני

		6						2
	4	5			2	3		
8		7	1		9			
	6			5				
	3						4	
				8			2	
			8		4			1
		4	7			6	8	
1						9		

סודוקו קשה מאוד

		7			3	2		6
2	3						4	
	8	1						
1			6				7	
		9				3		
	5							2
						4	2	
							8	7
3		8	4			5		

סודוקו אלכסון

dekel.beno@gmail.com

תשחץ הפרס | 2.10.23

		פ		נ					צ		ת		מ	
ל	מ	ג	ר	ג		ה	י	מ	ב		ל	מ	ע	
ש	ח	ת		ד	נ	ל	ו	ה		ס	מ		ו	
	ס	ו	ב	מ	י	נ		י		נ	ו	ס	נ	ש
ל	ה	ק				ה	ב	מ	ס		נ			
ב		פ	ג	י	נ			נ	ח		ד	פ	ר	ס
ה	כ	ו	ד	ק	נ	י	ס		ו	צ		ר	כ	
	ד		ו		ס			ד	ר		נ	י		
ז		א	ש	ד		נ	מ	מ	ס		ז	כ	ר	מ
ו	א	ת		ה	פ	ש	י		ח	ו	ל		י	
ל	ו	ב		ר	ט		ת	ס	ו		ת	מ	י	א
ל	ח	ש		ה	ל	ב	ד		ר	ע		צ	נ	

	ב				ל				נ				
ס	כ		ד	ל	י	פ	י	ל	א	ס			
מ	י	ש	ו	ש	מ		נ	י	מ				
ט	ר		ר	ד	ס		ו	מ	נ				
ה	ע	ש			ו	ט	א	נ			י	ח	ד
			ה	ט	ל	ו	ר			ק	פ	ד	
			ד	ע		נ		ר	ב	ש	ו	ק	
			ב	ה	ל		צ	ו	מ				
	ק	י	ר		י		מ	ס	י				
ל	ו			ה	ט	ל	ו		ו				
ס	ב		ב	ו	ר	ו	ד	ו	ח	נ	ת	מ	
ת	י	ל	י	ל		ח			ד	ב			צ
	פ	ו	ת		ק	ש	ח	נ		ו	ר	ת	י
ש	ר	ח		ר	ד		ל	מ	י	ק		פ	
ה	ג	צ	ה		י	ס	מ	ל	נ	ו	י	ל	

TheCircus

הספרים של עברית
איתכם בכל מצב

האפליקציה שלנו זמינה אופליין כך שתוכלו להיות
בעולם הדמיון של ספרים קוליים ודיגיטליים

גם כשאתם ללא קליטה

עברית
פשוט לקרוא בכל דרך

עוברים את זה יחד
e-vrit.co.il